

Katolički list

ZVONIK

GOD: X BR. 12 (98) Subotica, prosinac (decembar) 2002. 40,00 din

DOŠAO JE ŽELJKOVANI

Uživam ovih dana u "zornicama". Zbilja je divno kad možeš prve jutarnje sate posvetiti Gospodinu i to na tako izvrstan način - sv. misom. Božja riječ, osobito "adventski prorok" Izaija, dočara nam danomice ozračje nestrpljivog iščekivanja prvog Isusovog dolaska. Kao da svemirom i zemljom odjekuje: "Mesija će doći! Mesija će doći...". Svima je bilo jasno da će doći. Znali su: "Isklijat mladića iz panja Jesejeva. Izdanak će izbit iz njegova korijena. Na njemu će duh Gospodnji počivat" (Iz 11,1.2). Znali su: "Evo, djevica će začeti i roditi sina, i nadjenut će mu ime Emanuel, S nama Bog!" (Iz 7,14). Znali su: Kad on dođe "Neće više narod dizat mača protiv naroda nit se više učit ratovanju" (Iz 2,4). Znali su kad on dođe, događat će se nevjerojatne i čudesne stvari. Da to dočara, Izaija je sve stavio u okvir jednog čudnog zoološkog vrta: vuk će prebivati s jagnjetom, ris ležati s kozličem... sisanče će ruku zadržati u leglu zmijinjice... (usp. Iz 11,6-8). Kad Mesija dođe "Zlo se više neće činiti" (Iz 11,9). Znali su da će tada "suzu sa svakog lica Gospodin Bog otrti" (Iz 25,8). Znali su, kad Mesija dođe: "Sljepačke će tad oči progledati, uši se gluhih otvoriti, tad će hromi skakati ko jelen, njemakov će jezik klicati" (Iz 35,5-6). Da bismo ga dočekali na pravi način: "Glas viče: Pripravite put Gospodnji u pustinji, poravnite u stepi stazu Bogu našem..." (Iz 40,5). Potrebno je vršiti Božje zapovijedi: "O, da si pazio na zapovijedi moje, kao rijeka sreća bi tvoja bila" (Iz 48,18); "Obratite se k meni da se spasite, svi krajevi zemlje..." (Iz 45,22). Ovo ozračje iščekivanja i čežnje lijepo su sazele i tzv. "O - antifone" (od 17. do 24. XII). One su vapaj: Mudrosti Svevišnjega, Vođo doma Izraelova, Korijene Jesejev, Ključe Davidov, Mlado Sunce, Kralju naroda, Emanuele! One su vapaj: Dođi! Dođi, i: uči nas, da pravi put nam pokažeš; pohiti da nas izbaviš božanskom svojom desnicom; ne kasni, izbavi nas iz nevolja premnogih; dobrostiv dođi, sužnjeve iz mraka vodi tamničkog; prosvijetli sve što gube se u smrtnoj sjeni nemiloj; čovjeka, svoj zemljan stvor, iz crnog jada spasi sam; dođi sa neba da spasenje nam vječno daš!

Tako zorna Božja riječ je neprestano u Izabranom narodu podgrijavała čežnju, povećavala želju za Mesijinim dolaskom. Iščekivanje je bilo njihov život. Već u knjizi Postanka (49,26) sveti pisac u usta patrijarha Jakova stavlja blagoslov nad Josipom. Jakov blagoslivlje Josipa "bla-

goslovom svečanim, punim zagonetnosti i nagovještaja. Tu se budući Mesija navješta kao izdanak nebesa odozgor i zemlje odozdol, kao cvijet svih prethodnih rađanja, kao plod zemlje i dar bregova, bregova drevnih i najviši. Jakov blagoslivljaše Josipa: "... Bogom, Ocem svojim, koji ti pomaže, Svesilnim koji te blagoslivlje - blagoslovom ozgo sa nebesa - blagoslovom ozdo iz dubina - blagoslovom iz svih prsa, iz svih utroba - blagoslovom klasja i cvjetova - blagoslovom drevnih brda - želja vječnih brežuljaka..." (B. Duda). Prorok Hagaj kliče: "I doći će Željkovani svim narodima" (Hg 2,7). Jedna od antifona I. Večernje četvrte nedjelje Došašća u Časoslovu Božjega naroda uvjerava: "Evo, Željkovani doći će svim narodima i slavom će se ispuniti Dom Gospodnji".

Doista, možemo reći da je Isusov dolazak bio odah tog iščekivanja. Došao je Željkovani! Započelo je ostvarenje onoga što su proroci navještaali. Naša božićna pjesma: "Čestit svijetu" u trećoj kitici ovako doživljava taj "odah": "Došao je Uzdisani i odavna Obećani, željni sviju Spasitelj, svijeta Razveselitelj".

Doista, za Mesijom su uzdisale tolike generacije već tamo od grijeha naših praroditelja pa do njegovog prvog dolaska. I uzdišu i uzdisat će sve do njegovog slavnog dolaska. No, svi oni koji su u betlehenskom djetetu prepoznali Mesiju, Spasitelja, postali su dionicima mira i radosti božićne noći, postali su - po krštenju - njegova ljubljena djeca i njegovi miljenici. Kako je lijepo živjeti u svijesti da si voljen, da si prihvaćen i da je s tobom Netko tko je čovjekoljubac od glave do pete. I zato ovog Božića, dok si budemo čestitali, nek nam u svijesti odzvanjaju i prve dvije kitice spomenute božićne pjesme: "Čestit svijetu danak svemu, jer ogranu sunce njemu, tužni mrak je prošao, Sunce - Isus došao. Zapjevajmo Malenom - kralju danas rođenomu: Slava Bogu višnjemu - A mir ljudima po njemu!".

Da, došao je Željkovani. Prepustimo mu putove svoje. Nek on sve vodi. Nek on bude sva naša radost. On će ispuniti sve plemenite želje našega srca.

Da se to dogodi, želim svima vama, dragi čitatelji, ali i sebi - jer imam jako, jako puno želja.

Sretan Vam Božić! Podario nam željkovani Spasitelj, koji je došao prije 2002. godine, u Novoj godini ispunjenje svih želja. Sretno!

Vaš urednik

ISUS

"Isus",
tako ti je tepala Majka
držeći te na grudima,
njišući te na koljenima.

"Isus",
tako su te zvali oni
čije te oči vidješe
premda si im bio nedohvatljiv.
Tako te zvao tvoj ljubljani učenik,
Ivan.

Imenom te tim zovem,
tražeći u sebi
majku, sestru i brata,
zaručnicu,
da te nazove
Miljem svojim.

U tvom su imenu sve čežnje i
sva nadanja.
Usta su puna ljepote, a srce radosti.
Tvoje ime na mojim je usnama
poput poljupca Zaručnikova.
Imenom te tvojim zovem:
Isuse,
Ti koji si se rodio za mene,
do kraja se rodi -
u meni.

s. Martina Koprivnjak

Piše: mr. Andrija Kopilović

15. 12. 2002. - 3. NEDJELJA DOŠAŠĆA

Iz 61,1-2a.10-11; 1 Sol 5,16-17; Iv 1,6-8.19-28

Radost iščekivanja

Gospodin i danas dolazi k nama. Mi možemo uočiti znakove njegove nazočnosti među nama. No da bismo otkrili te znakove, moramo biti budni i iskrena srca tražiti Gospodina. Uvjet koji nam otkriva apostol Pavao i naziva ga trajnim jeste radost: Uvijek se radujte. Radost je dar mirne savjesti i pravoga stava prema sebi, bližnjima i Bogu. Druga trajnost koju apostol Pavao spominje jest molitva - molitva zahvaljivanja. Dakle, čišćenje savjesti i molitva čine nas otvorenima volji Božjoj. Apostol preporučuje još dvije stvari: da osobito pazimo kako ne bismo naškodili sebi - ne gasiti Duha i ne prezirati proroštva. Kada se govori o proroštvu, govori se o Riječi Božjoj koja se čuje iz srca i sa usana njegovih navjestitelja. Ta Riječ provjerena i Duhom Svetim "pomazana" omogućuje susret s Isusom Kristom. Poslušnost pak Riječi znak je vjernosti njemu. Iščekujemo dakle radosni, molitveni, budni i otvoreni prema Riječi.

22. 12. 2002. 4. NEDJELJA DOŠAŠĆA

2 Sam 7,1-5.8b-12.14a.16; Rim 16,25-27; Lk 1,26-38

Svjetlo naroda

Apostol Pavao nas u ovom kratkom odlomku poziva na zahvalnost za onu milost koju ćemo u otajstvima ovih dana slaviti a to je objavljivanje Radosne vijesti Isusa Krista. Tolikima kroz povijest bi skriveno najveće otajstvo Božjega milosrđa a to je Otajstvo utjelovljenja. Nama je očitovano, naviješteno i zapisano u Evanđelju. Ono što trebamo obznanjivati svim vremenima je upravo to otajstvo: Bog je Bog utjelovljeni i prisutni i sada među nama. Dar vjere primamo kao dar a to znači da je vjera za nas i poslanje i obveza. Živeći utjelovljenje Isusa Krista u nama snagom vjere on postaje prisutan po nama za sve one sa kojima mi živimo. U tom smislu je vrhunac skorašnjeg svetkovanja upravo dopustiti da se utjelovljenje po vjeri i milosti dogodi u nama, ali onda ostaje i poslanje da se radosna vijest po nama širi i dalje. Jedan od "pavlovskih" uvjeta za to je potpuna svijest o tome i zahvalnost za taj dar. Iz te zahvalnosti niče naša snaga.

29. 12. 2002. - SVETKOVINA SVETE OBITELJI

Post 15,1-6; 21,1-3; Heb 11,8.11-12.17-19; Lk 2,22-40

Veliča se vjera velikih rodozačetnika Starog zavjeta

Poslanica Hebrejima je veličanstven govor vjere iz vjere i vjernicima. Rodozačetnika Abrahama danas sveti pisac postavlja pred nas kao uzor vjernika, koji se vjerom sav predaje volji Božjoj i vodstvu sigurne Božje ruke. Slavlje svete Obitelji u kojoj je sam Bog postao "potomak" Abrahamov unio je "dokazanu" vjeru među nas da se svaki pojedini život a napose život obiteljske zajednice u cijelosti može i treba osloniti na vjeru. Ako ikada, danas mora postati posve jasno da obitelj iz vjere treba crpiti svu snagu za autentično življenje obiteljskih vrednota jer smo generacija koja je u mnogočemu, dapače u cijelosti, generacija "pobrkanih" vrednota. Zdravu obitelj

možemo utemeljiti samo na utjelovljenoj Riječi koja je za nas "tijelom postala" i koja sada kao prisutna djeluje među nama i za nas. Izvor dakle vjere je susret s Isusom koji među nama živi; prihvaćanje njegove riječi koja među nama odzvanja i življenje po njegovoj riječi koja je temelj zdravih vrednota. Tako nas razmatranje oslanjanja na vjeru vodi na sigurni temelj i izvor obnove.

12. 01. 2003. - BLAGDAN KRŠTENJA GOSPODNJEGA

Iz 55,1-11; 1 Iv 5,1-9; Mk 1,7-11

"Ne samo u vodi nego - u vodi i krvi"

Isus Krist je utjelovljeni Božji Sin. Svoju je ljubav prema Bogu Ocu i prema nama posvjedočio svojom krvlju u svojoj žrtvi na križu. I mi koji smo kršteni postajemo Kristovi svjedoci u konačnici i svjedoci krvi. U odlomku poslanice svetoga Ivana koji Crkva danas predlaže razmatrati, da bi netko bio Isusov učenik prvi je uvjet izričito opredjeljenje i vjera da je Isus Krist, tj. pomazanik i spasitelj. Priznavajući Isusa Kristom priznajemo Boga - roditelja i tako uranjamo u otajstvo Trojstva. Taj trojstveni život koji je Isus objavio, proživljavamo u nama ako vršimo zapovijedi. Ovdje se vršenje zapovijedi razlikuje od shvaćanja Staroga zavjeta, jer je zapovijed vjeroispovijest, a to je onda i dar i to dar Duha. Za to postoji svjedočanstvo koje je trostruko: voda, krv i Duh. Voda je krštenje i kod toga krštenja začuo se Božji glas: "Ovo je Sin moj Ljubljeni". Najjače svjedočanstvo je svjedočanstvo krvi - "Oče u ruke tvoje predajem Duh svoj." I konačno, treće svjedočanstvo - "Duh će vas poučiti u svoj istini." Taj duh ostaje u nama kao izvor trajne snage svjedočanstva vode i krvi. Slaveći dakle Kristovo krštenje, razmišljamo o vlastitom krštenju i vlastitom krsnom poslanju.

postali sinovima Božjim i konačno to je smisao života. Dakle, Bog jedini gospodin, Otac Slave po Isusu Kristu daje nam Duha mudrosti i objavljuje nam spoznaju Boga. Spoznaja nije više samo vjera, još manje samo znanje nego je spoznaja uranjanje u otajstvo. Zato Pavao ovu tvrdnju koja se povijesno dogodila i koja nam je milosno ponuđena pretvara u molitvu koja bi trebala postati našom dnevnom molitvom: "Prosvijetli nam oči srca jer se susrećemo s tim otajstvom u srcu. Daruj nam nadu kojom smo pozvani da nasljedujemo tebe koji si za nas postao čovjekom, i daj nam konačno tako živjeti da budemo baštinici bogate slave među svetima tvojim." To je već cjelina kršćanskoga života u punini: hod u svjetlu srca na zemlji i poznavanje Boga u posjedovanju baštine vječnosti.

5. 01. 2003. - 2. NEDJELJA PO BOŽIĆU

Sir 24,1-2.8-12; Ef 1,3-6.15-18; Iv 1,1-18

Predodredi nas za posinstvo

Nakon svečanoga uvoda u poslanicu Efežanima koja je svojevrсни hvalospjev, apostol Pavao nas uvodi u duboku teologiju Božića koja se malo mogla čuti ovih dana jer je više meditativna nego propovjednička i izuzetno teološki duboka a to je: Krist je Mudrost Očeva koja daje smisao svijetu i životu. U njemu smo i mi

Ruski Krstur

REDOVNIČKE OSOBE I EKUMENSKI DIJALOG

U samostanu grkokatoličkih sestara Službenica Blažene Djevice Marije održan je 2. listopada prvi redovnički dan u Srbiji i Crnoj Gori. Susret osoba posvećenog života organizirala je Unija redovnika / redovnica Jugoslavije - iako je i ona sama tek u samom osnivanju - o temi "Redovničke osobe u dijalogu i suživotu s drugim Crkvama".

Na susretu u Ruskom Krsturu bilo je prisutnih 80-ak redovnica i redovnika iz 11 ženskih i 6 muških redovničkih zajednica.

Glavno predavanje održao je predsjednik unije **dr. o. Tadej Vojnović** iz Novog Sada. Posebno je istaknuo važnost ekumenskoga dijaloga kako ga naglašava najnoviji dokument o redovništvu "Ponovno krenuti od Krista". Svaki dijalog zapravo traži najprije obraćenje i molitvu, bez čega ne mogu zaživjeti konkretni oblici dijaloga, na pr. zajedništvo Božje riječi, zajedništvo molitve, gostoljubljivost, međusobno upoznavanje i suradnja u zajedničkim inicijativama, na što se obavezuju i svi potpisnici "Ekumenske povelje". "Nijedna ustanova posvećenog života ne može se osjećati oslobođena od tih obveza" - istaknuo je o. Vojnović.

Vrhunac susreta bilo je euharistijsko slavlje koje je predvodio beogradski nadbiskup i predsjednik BKJ **mons. Stanislav Hočevar** i održao prigodnu propovijed. On je sudjelovao na susretu cijeli dan i ohrabrio sudionike za življenje autentičnoga redovništva jer tako će biti najspremniji za pravi i istinski dijalog s drugim Crkvama, pa i s ateistima. Na misi je došlo do izražaja bogatstvo različitosti u našoj Crkvi, jer su u pjevanju sudjelovale sestre domaćini s prelijepim pjevanjem ukrajinskih grkokatoličkih pjesama, a ostali su slavili Boga na "zapadni" način.

Nakon bratskog agapea slijedio je malo kraći poslijepodnevni program na kojem su se sudionici susreli sa skupinom mladih katoličkih novinara iz cijelog svijeta, koji su u sklopu svoga programa upravo tih dana boravili u Srbiji te jedni drugima postavljali zanimljiva pitanja.

s. Emanuela

SVETOHRANIŠTE NA BEZDANSKIM SALAŠIMA

U župi sv. Nikole Tavelića u Somboru, na Bezdanskom putu je 17. studenog proslavljeno proštenje. Pred mnogobrojnim vjernicima, gostima i domaćima, sv. misu je služio je o. **Marijan Kovačević** iz Subotice.

Na početku bogoslužja on je blagoslovio križ, svetohranište i nove predmete za Euharistiju. Pater je vjernicima zaželio da svatko ponaosob bude svetohranište - mjesto gdje će se Isus moći nastaniti.

Na kraju bogoslužja župnik **Lazar Novaković** zahvalio je darovateljima na daru, svim majstorima koji su sudjelovali u obnovi krova i unutrašnjosti crkve. Nakon svečanog blagoslova sve prisutne, po običaju starih kršćana, pozvao je na zajednički agape.

Marija Radoš

Bikovo

SREBRNI JUBILEJ ŽENIDBE

U župi Uznesenja BDM na Bikovu u nedjelju, 13. listopada proslavili su svoj srebrni jubilej bračne ljubavi i vjernosti crkveni otac **Marko Lukač** i supruga mu **Marija** sa svojom djecom **Zoricom, Anom, Perom** i **Gabrijelom** i s okupljenim župljanima koji su, usprkos lošem vremenu, došli u crkvu s njima podijeliti radost ljubavi "koja nikad ne prestaje", kako je to tetka **Nada** napisala na lijepo ukrašenom misijskom križu ispod kojeg je obitelj bila za vrijeme sv. mise.

Župnik **Julije Bašić** svojom lijepom i sadržajnom propovijedi dao je svoj doprinos tom divom trenutku obnove bračnog saveza Marka i Marije. Ne-ka ih dragi Bog i blažena Gospa prate i dalje te čuvaju na njihovom životnom putu i u "zlatnom" razdoblju njihovog bračnog i obiteljskog života. /Zv/
Jubilarci sa djecom prigodom vjenčanja najstarije kćerke

PROŠTENJE U BOLNIČKOJ KAPELI

U subotičkoj bolničkoj kapeli u nedjelju, 17. studenog, svečano je proslavljeno proštenje sv. Elizabete Ugarske. Svečanu sv. misu proštenja predvodio je gvardijan subotičkog franjevačkog samostana o. **Zoltan Dukai** u zajedništvu s upraviteljem kapele župnikom **Ivanom Pričićem** i dekanom **Julijem Bašićem**. Na misi su uz bolesnike bili nazočni liječnici i medicinske sestre na čelu s g. **Rodoljubom Đurićem**, direktorom bolnice. Bolnička kapela je za ovu prigodu bila premalena da primi sve vjernike koji su željeli sudjelovati u ovom slavlju.

Na sv. misi bio je nazočan i lijepi broj franjevačkih trećoredaca jer je sv. Elizabeta njihova zaštitnica. Oni su na kraju sv. mise sudionicima slavlja dijelili "Pro Life" materijale.

Poslije sv. mise upravitelj kapele vlč. Ivan Pričić je u bolničkoj knjižnici priredio domjenak za uzvanike, liječnike i medicinsko osoblje. U ovoj kapeli se inače svake nedjelje u to vrijeme služi sv. misa za bolesnike i druge zainteresirane vjernike. Svim svećenicima grada u svako doba dana omogućen je pristup bolesnicima koji zatraže duhovnu okrepu. /A. A./

PROSLAVA BLAGDANA SV. CECILIJE U KATEDRALI

Sveta Cecilija, zaštitnica svete glazbe slavi se diljem svijeta. Mnoge crkve, ustanove, organizacije i institucije su pod zaštitom ove velike mučenice. I u našoj biskupiji sv. Cecilija se naročito štuje, što je bio i razlog da se na njezin blagdan 22. studenog u ka-

tedralnoj crkvi u lijepom broju okupe pjevači, zborovođe i orguljaši naših katedralnih zborova, "Svete Terezije", "Albe Vidakovića" i sjemenišnog "Schole Cantorum" uz prisustvo vjernika i glazbenika. Na svečanoj svetoj misi, koju su predvodili župnik **mons. Stjepan Beretić** uz koncelebraciju **mons. Josipa Mioča**, pročelnika biskupijske sekcije za crkvenu glazbu, i uz pomoć đakona **vlč. Roberta Kozme**, zahvalili smo Bogu za naše darove i trud koji smo uložili da obogatimo liturgiju i kulturni život. Također smo se u našim molitvama sjetili svih naših pokojnih pjevača, zborovođa, kantora i orguljaša.

Prigodnu propovijed imao je preč. Beretić iznoseći kratak historijat crkvene glazbe u našoj biskupiji, tj. u katedrali, naglasivši njezinu važnost u liturgiji. Ponosno je istaknuo i to da se u našoj katedrali najljepše pjeva. I da bi, nastavlja dalje, našu liturgiju oplemenjivali vrsni pjevači i glazbenici, trebamo se uteći moćnom zagovoru naše zaštitnice sv. Cecilije. Na misi su pjevali združeni zborovi a svirala je **s. Mirjam Pandžić**.

Kao i svake godine, na inicijativu župnika slavlje se nastavilo večerom u Népköru uz pjesmu i veselje. Tu smo imali prigodu zahvaliti i našim zborovođama i orguljašima **s. Mirjam Pandžić** i **art. m. Josipu Mioču**, koji već decenijama neumorno rade i produbljuju naš duhovni život lijepom i pobožnom glazbom. Neka njihov rad, trud i zalaganje bude popraćen Božjim blagoslovom i neka po zagovoru sv. Cecilije naši zborovi budu još bolji i kvalitetniji i neka nam budu uvijek na umu riječi sv. Augustina: "Tko pjeva, duplo moli".

Dragan Muharem

Obnovljen Cvijin križ

Križ krajputaš nekada je u životu salašara imao višestruk značaj. Najveći je bio onaj što je križ zamjenjivao udaljenu crkvu. U blagdanske dane ili nedjeljom pod križ se išlo moliti.

Zadnjih decenija ta svrha se izgubila jer je crkva postala pristupačnija. Križ je ostao kao orijentir ili eventualno mjesto za izručivanje onih potpuno indoktriniranih nekom prošlom ideologijom. Tako je slika križa bila više ruglo nego spomenik.

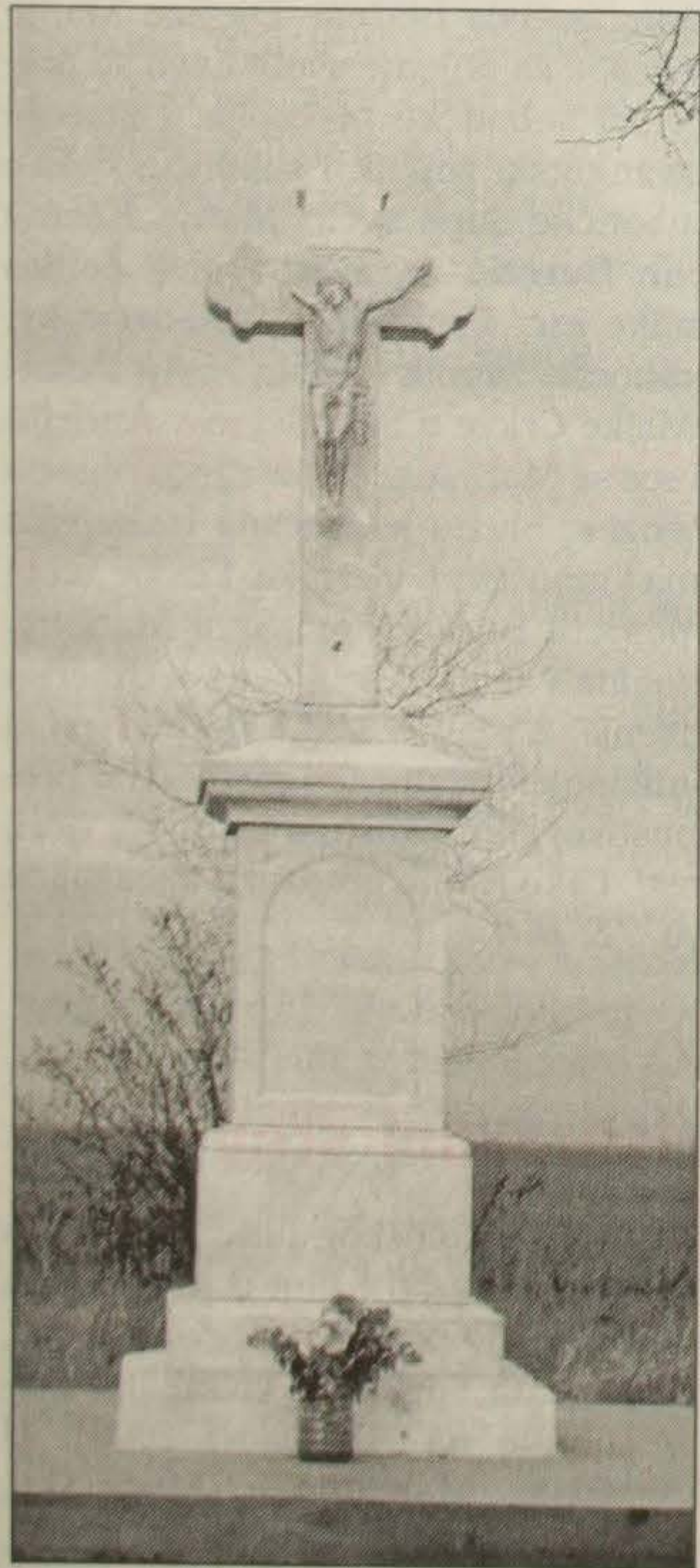
Zadnjih godina odnos postaje drugačiji, pa se tako obnavljaju mnogi zaboravljeni i oronuli križevi. To se dogodilo i s Cvijinim križom podignutim uz sam E5 put na Cvijinoj zemlji u blizini Brnićevih salaša. Pošto su vlasnici toga imanja umrli, ostao je križ o kome više nitko nije vodio računa.

Uzoran stanovnik Monikinog šora, **Marko Milodanović Brnić** i njegova obitelj, osjetili su se pozvani da daju novo ruho starom zapuštenom križu. Tako će zahvaljujući njima ovaj križ i dalje živjeti.

Početak studenog održana je sv. misa za pokojne članove obitelji Cvijin, a nakon mise veći broj vjernika i mjesni župnik izašli su blagosloviti obnovljeni križ.

Neka postupak Marka Milodanovića služi kao poticaj svima nama.

Kata M. Ostrogonac

ZLATNI JUBILEJ BRAKA U SELENČI

"Što Bog združi, čovjek neka ne rastavlja", pisalo je 9. studenog ove godine ispred koncilskog oltara u crkvi Presvetog Trojstva u Selenči. Ovaj Božji savjet pokušavali su prihvatiti i svakodnevno ostvarivati naši zlatni jubilarci **Jano** i **Zorica Kočonda**, rođena **Brindza**. Već ne- svakidašnji bio je njihov uzajamni izbor jer u Selenči prije pedeset godina nije bio običaj da se mladić ženi djevojkom iz nekog drugog sela kao što je tada Jano doveo djevojku iz Iloka.

Njihovu je ljubav Bog okrunio s troje djece: sinom **Ivanom** i kćerkama **Anom** i **Marijom**. Svojim marljivim radom, molitvom i uzornim kršćanskim životom podizali su oni i pratili svoju djecu.

Bog je svojim blagoslovom obasipao ovu obitelj već od samog početka. No, kao i u svakom braku i u ovome je bilo napasti i kriza. U jednoj od njih Bog je već na početku braka upozorio ove roditelje preko svećenika. "Budete li ustrajali u zajedničkom životu, možda će Bog odabrati i koje vaše dijete u duhovno zvanje!"

Poslije desetak godina to se "proročanstvo" počelo ostvarivati. Bog je odabrao njihovu kćerku Anu, sada **s. Deodatu** da u Družbi Milosrdnih sestara sv. Križa sa sjedištem u Đakovu slavi Gospodina u službi Božjem narodu. Ona sada vrši službu katehiste i orguljašice u Osijeku.

Sin i kćerka imaju svoje obitelji i svi su se okupili na blagoslov i ponovno obećanje vjernosti i ljubavi njihovih roditelja o pedesetoj obljetnici braka. Na ovom slavlju bila su prisutna još dva domaća sina svećenika: **Andrija Šipek**, svećenik u Kanadi, i **Jan Trusina**, svećenik u Italiji.

Prečasni **Mihovil Zolarek**, župnik, pozvao je sve prisutne da se kao župna zajednica zahvale Bogu, zajedno sa slavljenicima, za pedeset godina njihovog zajedničkog života.

Moleći Božji blagoslov za njihov daljnji život, molimo za dobre kršćanske obitelji iz kojih će nicati nova duhovna zvanja i nove kršćanske obitelji pune vjere i međusobnog vjernog darivanja.

S. Deodata Kočonda

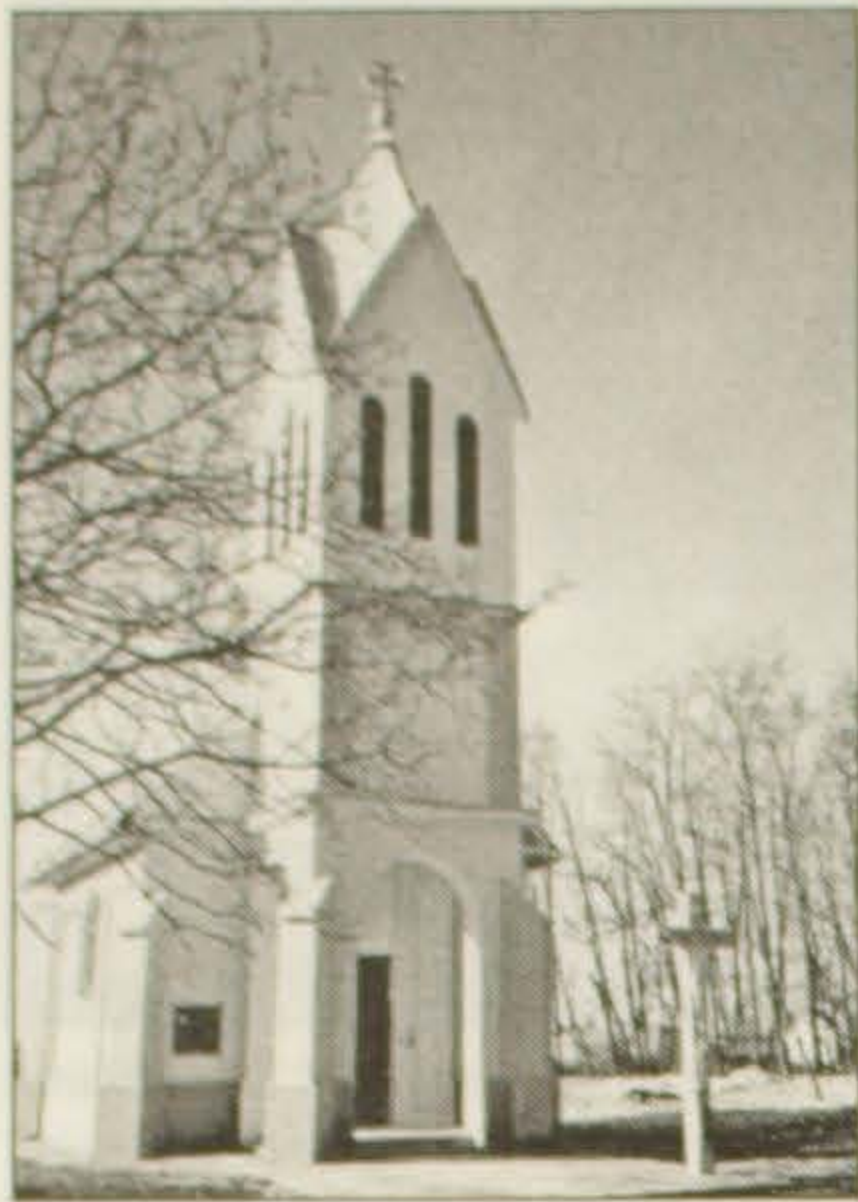
GODIŠNJI KONCERT HKPD "MATIJA GUBEC" I IZBORNA SKUPŠTINA

Na blagdan Krista Kralja, u nedjelju 24. studenog, u tavankutskoj crkvi "Srca Isusova" slavljena je misa zahvalnica za sve članove Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva "Matija Gubec". Polako prelazi u tradiciju da se na svršetku crkvene godine zajednički zahvali Bogu i svim aktivnim članovima Društva, među kojima je najviše djece i mladih. Poslije misnog slavlja članovi Predsjedništva položili su vijence i pomolili se na grobovima osnivača Društva. Također je položen i vijenac ispred biste Matije Gupca koja se nalazi u dvorištu škole.

U nedjelju 1. prosinca u Domu kulture održana je Izborna skupština HKPD "Matija Gubec". U prvom dijelu pročelnici pojedinih odjela podnijeli su detaljni izvještaj o učinjenom od protekle skupštine. Izvršene su i neznatne izmjene Statuta Društva. U završnom dijelu pristupilo se tajnom glasovanju za izborne liste kandidata. Većinom glasova veliki broj funkcija u Društvu u narednom mandatu vršit će iste osobe koje su to radile i do sada.

OBNOVE U TAVANKUTU

Obnovljen krov crkve, fasada kapele i zvono na groblju

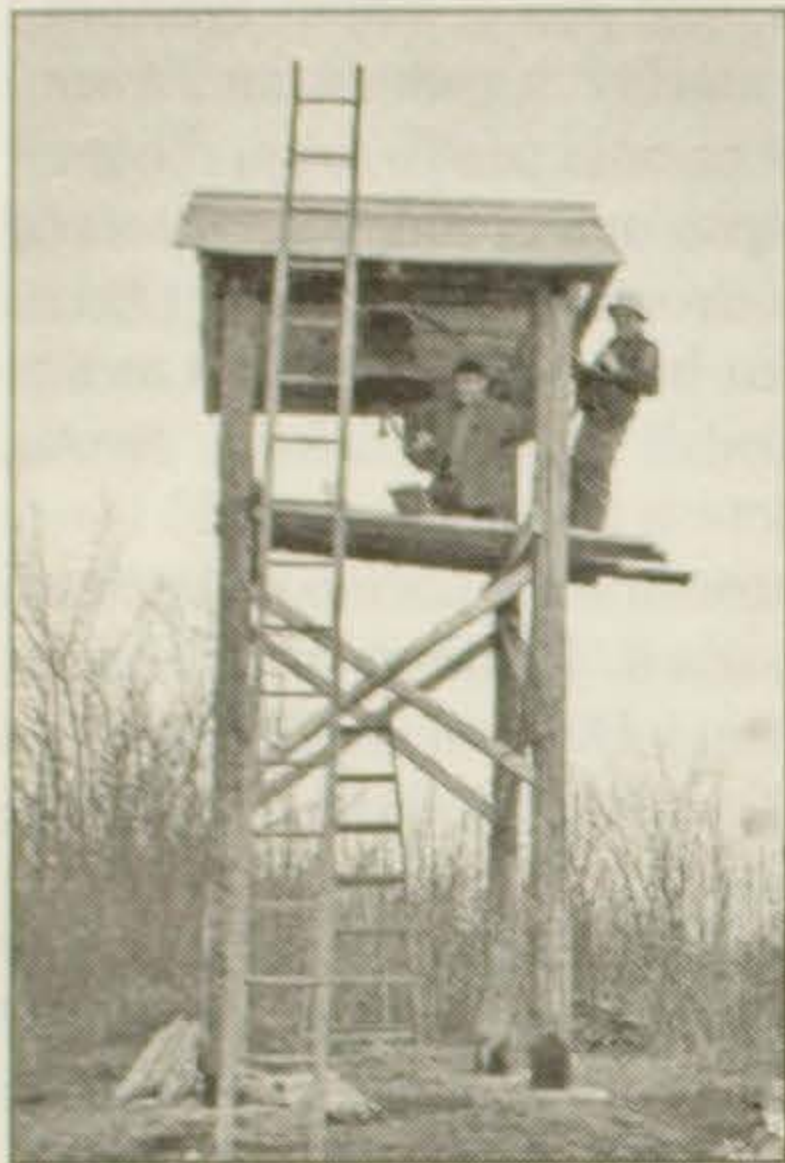

Ove godine, prvenstveno zahvaljujući Skupštini općine Subotica, u cijelosti je obnovljen krov crkve "Srca Isusova" u Donjem Tavankutu. U tijeku rekonstrukcije krovnog pokrivača ustanovilo se da ima niz neophodnih nepredviđenih zahvata. Tako se moralo pristupiti detaljnoj rekonstrukciji malog zvonika koji se nalazi iznad centralnog dijela crkve. Također je u cijelosti obnovljen veliki zvonik i postavljen je novi križ na njegov vrh. Ovaj zahtjevan pothvat izvela su braća **Zvonko** i **Stipan Šarčević** iz Subotice.

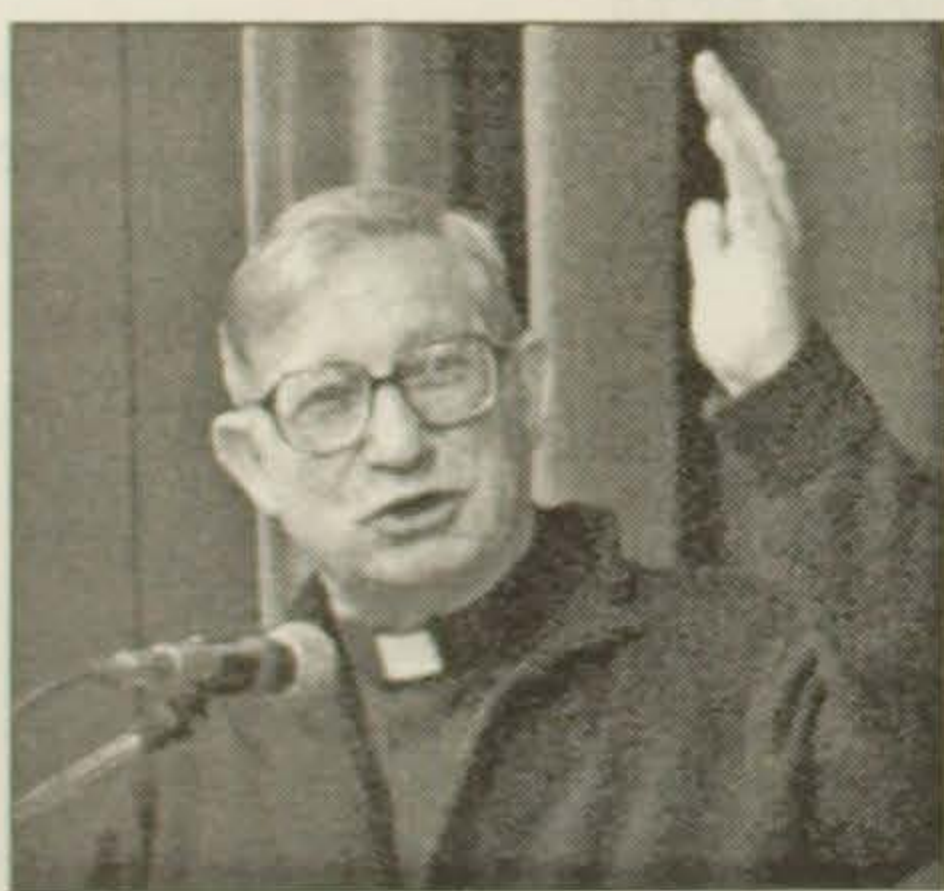
Kapela sv. Ane u Gornjem Tavankutu ove godine dobila je novi izgled. U cijelosti je obnovljena njena fasada (na slici gore), a oko nje uređen prostor. Postavljeni su novi otvori na zvoniku tako da je sada u potpunosti zaštićena.

Na groblju u G. Tavankutu je koncem mjeseca studenog postavljena kompletna nova konstrukcija za zvono koje je teško oko 200 kg. Ovaj pothvat izveli su župljani. Mladi iz G. Tavankuta sami su se aktivirali u prikupljanju novčanih sredstava za ove pothvate.

I. P.

SERIJA PREDAVANJA O BIBLIJI

U organizaciji Obiteljskog odjela župe sv. Roka u Subotici u petak, 15. studenog je započela serija predavanja o Bibliji. "Već duže vrijeme tinjala je u zajednici želja da organiziramo seriju predavanja o Bibliji" - rekao je župnik **Andrija Anišić** pozdravljajući oko tri stotine prisutnih na prvom predavanju. "Konkretni poticaj da s predavanjima krenemo

sada bilo je saznanje da je Papa godinu 2003. u Crkvi proglasio godinom Biblije", istaknuo je župnik. On je izrazio radost što je odaziv takav da je predavanje održano u crkvi umjesto u vjeronaučnoj dvorani. U planu je da do Božića budu još tri predavanja kao opći uvod u Bibliju, a u korizmi bi, ukoliko bude interesa, predavanja bila nastavljena nizom od još pet predavanja.

Predavač je **dr. Tadej Vojnović**, franjevac iz Novog Sada, vrsni poznavatelj Biblije. On je u SRJ najbolji bibličar a široj javnosti, osobito hrvatskoj, poznat je po priređivanju velike biblijske konkordancije i sinopse evanđelja. O. Tadej inače predaje Bibliju na Teološko-katehetskom institutu Subotičke biskupije kao i na protestantskom teološkom fakultetu u Novom Sadu. Poziv da predaje i na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu odbio je, kako sam ističe, s obrazloženjem da je na prostorima sadašnje Jugosla-

vije potrebniji, jer u Hrvatskoj ima drugih vrsnih bibličara.

Predavač je u uvodnom predavanju protumačio samu riječ "Biblija", kako je pisana, kako je nastao kanon biblijskih knjiga... On je ujedno naglasio da mu nije cilj prigodom ovakvih predavanja nanizati što više podataka nego oduševiti prisutne za čitanje Biblije i za meditiranje biblijskih tekstova. "Želja mi je da ova predavanja budu, prije svega, 'degustacija', kušanje Biblije kao riječi kojom Bog komunicira sa svojim narodom", istaknuo je predavač. On je sa sobom donio komad pravog papirusa na kojem je Biblija pisana te su svi imali prilike "kušati" ga u svojim rukama.

Da je predavač uspio zainteresirati slušatelje svjedoči i činjenica da je već te prve večeri njih pedesetak naručilo Jeruzalemsku Bibliju i nekoliko konkordancija, iako je njihova cijena za sve previsoka. O. Tadej je, međutim, obećao da će u *Kršćanskoj sadašnjosti* zamoliti popust za sudionike ovih predavanja. I inače je problem s nabavkom Biblija i Novog zavjeta u ovim krajevima vrlo problematičan kako zbog cijena tako i zbog nemogućnosti legalnog uvoza većeg broja primjeraka.

Drugo i treće predavanje održano je, zbog velikog zanimanja, u amfiteatru Otvorenog univerziteta 29. 11. i 13. 12. u 20 sati. Po slobodnoj procjeni bilo je oko 500 sudionika. /A. A./

DUHOVNA OBNOVA U SUBOTIČKOJ STOLNOJ BAZILICI

Još jedna subotička duhovna obnova

U gradu Subotici postoje dvije stare duhovne obnove. Jedna je ona uoči svetkovine svetoga Josipa u župi svetoga Roka, a najstarija je ova u subotičkoj stolnoj bazilici svete Terezije. Duhovna obnova u čast Prečistom Srcu Blažene Djevice Marije u subotičkoj stolnici neprekinuto traje od 1851. godine. Najnovija takva duhovna obnova je ona uoči spomendana Blažene Djevice Marije - Majke Crkve. U katedrali svake godine Subotičani obavljaju ovu najstariju pobožnost po dva puta. Uoči svetkovine Bezgrešnog začeca hrvatski, i uoči spomendan Lurdskih ukazanja BDM mađarski. Od one prve, do ove 151. smisao tih okupljanja u najvećoj subotičkoj crkvi je molitva za obraćenje grješnika.

Uoči svetkovine Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije kroz devet dana molila se krunica, a za vrijeme svete mise su propovijedali mlađi i stariji svećenici subotičke biskupije: bajmočki župni vikar **Ervin Kovács**, tavankutski župnik i subotički dekan **Franjo Ivanković**, župnik subotičke župe svete Marije **Károly Szungyi**, mjesni župnik **Stjepan Beretić**, žednički župnik **Željko Šipek**, župni vikar stolne bazilike **mr. František Gašparovsky**, palički župnik **Josip Leist**, somborski župnik i dekan **Josip Pekanić**, te župnik župe Marije Majke Crkve u Subotici **mr. Andrija Kopilović**. U nedjelju, 8. prosinca se Marijinim štovateljima obratio subotički biskup **dr. Ivan Péntzes**. Služio je svečanu biskupsku svetu misu okružen svećenicima i mnoštvom vjernika. Poslije svete mise obavio je tradicionalnu posvetu Bezgrešnom Srcu Marijinu. Teme propovijedi su bile i aktualne i zanimljive: Pisma sedmerim Crkvama iz Ivanovoga Otkrivenja 2,1-29; 3,1-32. Vjernici su s velikim zanimanjem slušali o ohladnjeljoj ljubavi, o vjernosti u progonu, o opredjeljenju, o nedopustivoj snošljivosti, o prividnoj vjeri, o hrabroj izdržljivosti, o mlakosti. Lako je bilo preoznati današnjicu i svoje mjesto u Crkvi i društvu. /S. B./

DUŽIJANCA U SVIJETU

Radost u risarovom srcu

Na XI. Međunarodnom festivalu etnološkog filma, od 12. do 15. prosinca o.g., u Beogradu će se prikazati i film o risarima na ovogodišnjoj dužijanci, pod naslovom "Radost u risarovom srcu", kojeg su **Vera Bojić**, urednica, i **Biljana Vorkapić**, voditeljica programa Novosadske televizije snimile na "Dužijanci 2002". U konkurenciji filmova iz Jugoslavije, Makedonije, Mađarske, Rumunjske, Slovačke, Češke, Švicarske, Brazila, Turske, Njemačke, Austrije i drugih zemalja ovaj je film uvršten u zvaničnu

konkurenciju najboljih ovogodišnjih filmskih ostvarenja sa područja etnologije.

Stručni suradnici u ovom filmu su **Lazo Vojnić Hajduk**, predsjednik Organizacijskog odbora "Dužijanca 2002" i **Alojzije Stantić**.

I ovo je jedno priznanje velikoj etnološkoj vrijednosti naše dužijance koju drugi više vrednuju nego neke naše viđene društvene organizacije. /AS/

"JESEJEV PANJ" U BAJMOKU

Čemu adventski vijenac? Mnogi ljudi ga kupuju ili prave samo zato što je to običaj; što se tako ukrašen, određenih boja lijepo uklapa u ozračje neke prostorijske. Međutim, adventski vijenac ima dublje značenje.

Ove godine za našu župnu crkvu u Bajmoku, vrijedne ruke **Ivana Stipića-Brace**, načinile su neobičan adventski vijenac. Zvuči neobično, možda čak i čudnovato, ali ipak istinito - umjesto vijenca pred naš oltar je postavljen "Jesejev panj". Čudnovato, građeni panj, malo mahovine, bršljana

i četiri svijeće. Jedna novorođena misao i dvije vrijedne ruke i eto "Jesejevog" ili ako baš hoćete adventskog panja.

A iz panja izbijaju zeleni izdanci. "Isklijat će mladica iz panja Jesejeva." Upaljena svijeća simbolizira svjetlo Kristovo, koje mladice panja čuva od udara vjetra, jake zime, zlih ljudi, ali koje ništa i nitko ne može slomiti jer ih Krist čuva. Simboliku "Jesejevog panja" nam je protumačio vlč. **Ervin Kovács**. Panj sa zelenim izdancima jest poput duše koja je dopustila da Krist u njoj djeluje. I ako dopustimo da u nama djeluje Krist-svijeća i naše će duše "isklijati" zelenim izdancima dobrote.

Mirela Sakač

Subotica-Isusovo Uskrsnuće

NEOKATEKUMENAT U SUBOTICI

U prva tri stoljeća Crkve, da bi netko mogao pristupiti krštenju, trebao je proći višegodišnju inicijaciju u kršćanstvu nazvanu katekumenat. Katekumenat je grčka riječ koja označava onog koji sluša ili onoga u kojem riječ odjekuje. Od katekumena se tražilo da malo pomalo, potaknuti milošću Duha Svetoga, počnu davati znakove vjere, tj. činiti djela života vječnoga.

Usprkos dekristijanizaciji Europe (Francuska je danas misijska zemlja, u Skandinaviji se kršćanstvo može vidjeti u muzeju, a kako je kod nas sami razmislite) i pesimizma glede nove evangelizacije, Krist i danas djeluje u Crkvi koju je usporedio s kvascem, soli i svjetlom. Možemo reći da upravo danas kad je tama sve veća, Kristovo svjetlo može snažno zasvijetliti. Duh Sveti, koji i danas vodi Crkvu posebno je jako "zapuhao" i donio "svježeg zraka" Crkvi, kako to kaže Ivan XXIII. na II. vatikanskom saboru. Jedan od konkretnih plodova toga Sabora je i neokatekumenski Put.

Crkva je s pravom, od davnih vremena, krštavala djecu uz pretpostavku da će im njihovi roditelji i kumovi predati vjeru tako da je većina krštena u dobi kada nije bila svjesna što prima, a naši roditelji i kumovi su umjesto nas davali krsna obećanja garantirajući crkvi da će nas odgajati u vjeri, a uz to Katekizam Katoličke Crkve kaže da "... već po svojoj naravi krštenje djece zahtijeva

katekumenat poslije krštenja. Nije riječ samo o nekoj potrebi pouke poslije krštenja, nego o nužnom razvitku krsne milosti u tijeku osobnog rasta" (br. 1231).

Neokatekumenat je ustvari ostvarenje onog pokrsnog katekumena o kojem govori Katekizam. Utemeljili su ga **Francisco Arguello**, **Carmen Hernandez** i **don Maria Pezzi** u predgrađu Madrida među siromasima i ciganima da bi danas bio raširen u više od sto zemalja. Neokatekumenski Put živi se u malim zajednicama kakvih u Mađarskoj i Hrvatskoj ima već mnogo a u Srbiji postoji u Boru, Đurđinu, Šapcu, Valjevu, Novom Sadu i Nišu.

Kroz mjesec studeni i početkom prosinca u župi Isusova Uskrsnuća u Subotici, četvoročlana ekipa katehista neokatekumenskog puta (jedna Slovenka, dva Hrvata i svećenik iz Italije) u župnoj su crkvi, dva puta tjedno držali kateheze. Naš biskup **Ivan Pénzes** obradovao je prisutne predsjedajući Službi Riječi i ohrabrivši sve da se odvaže krenuti na ovaj put koji toliko cijeni naš papa Ivan Pavao II. Oni koji su to željeli, nastavit će ovaj Put u župi okupljajući se dvaput tjedno oko riječi Božje i Euharistije. Molimo za njih da ustraju te da bude još župa koje će se otvoriti ovom snažnom poticaju Duha Svetoga. /A. N./

TRIBINA U SOMBORU

Druge nedjelje studenog župljani župe sv. Križa i drugi vjernici Sombora pažljivo su pratili predavanje na temu "Život u župnoj zajednici" koje je održala pastoralna suradnica **Rozmari Mik**. Ona je najprije u kratkim crtama prikazala povijest župnih zajednica. Naglasila je kako je u Pracrkvi svaka župna zajednica brojala dvanaest članova, po uzoru na apostolsku zajednicu. Ljudi su se dragovoljno i bez poziva sastajali u kućama na molitvu i lomljenje kruha. Kad su se ove zajednice proširile, nastale su prve župe. Zatim je protumačila ulogu hijerarhije, tj. biskupa, svećenika i đakona te vjernika laika u životu župne zajednice.

Od svih tribina na kojima sam bila ova će mi ostati u posebnom sjećanju jer sam došla do spoznaje da mi laici u svim župnim zajednicama imamo mnoge zadatke koje moramo ispuniti.

Sofija Dorotić, Sombor

PROŠTENJE U BEZDANU

U Bezdanu je 28. listopada 2002. godine svečano proslavljeno proštenje sv. Jude i Tadeja. Sv. misu je predvodio župnik **Mihály Zelity** koji je održao i prigodnu propovijed. Ovogodišnje slavlje proštenja ove župe učinio je svečanijim nastup zbora općinskog udruženja penzionera iz Subotice kao i muzičkih ansambala "Citeraši" i "Narcis" iz Bezdana.

Poslije sv. mise gosti iz Subotice, u punoj crkvi, pred oko 200 prisutnih, održali su jedaniposatni koncert. Voditeljica koncerta **Ilona Varga** na početku koncerta toplo je pozdravila sve Bezdance a osobito nazočne te najavila nastup muškog, ženskog i mješovitog zbora udruženja penzionera iz Subotice. Sve zborove na harmoniju je pratila **Irena Molnar Luč** a zborovima je ravnao **Péter Varga**. Zborovi su izveli poznata djela svjetskih i domaćih skladatelja duhovne glazbe. U solo dionicama nastupila je solo-sopran **Dijana**

Miškolci, učenica subotičke Muzičke škole. Prisutni su s oduševljenjem pozdravili nastup zborova a osobito nastup sopranistice te izvedbu skladbe "Molitva za mir" iz oratorija "Oče naš" autora **Pétera Varge**.

Na kraju koncerta izvođačima i publici zahvalio je župnik **Zélity** sa željom da ovaj prvi koncert u Bezdanu ne bude i posljednji.

Slavlje je nastavljeno u "Drobinoj gostioni" gdje su gosti iz Subotice kao i ansambl "Citeraši" i "Narcis" izveli po nekoliko poznatih narodnih pjesama pod rukovodstvom **dr. Josipa Stantića**. Mlada **Dijana** u ovom dijelu slavlja nastupila je s nekoliko arija iz poznatih opereta na mađarskom jeziku. Jednu zabavnu točku imao je i subotički umjetnik i glumac **Mihajlo Jančikin**. Na kraju ovog programa sve goste su pozdravili i zahvalili im tajnik i predsjednik "Udruženja penzionera" iz Bezdana **Stanko Ljubić** i **István Balo**.

Video kazete (300 din.) i fotografije (25 din.) ovoga slavlja mogu se naručiti kod **Joze Bešlića** na telefon 024/45-317.

Jesi li ti Onaj koji ima doći?

"Jesi li ti Onaj...?" S ovim pitanjem započela je jedna mala skupina djevojaka iz Selenče, Belog Blata i Beograda, svoju duhovnu obnovu u kući Tabor, Višegradska 23, u Beogradu svoju duhovnu obnovu, u subotu 30. 11. 2002.

Uz molitvu, pjesmu, predavanje pokušale smo prepoznati znakove Isusovog dolaska u našem vremenu. Osjetile smo da Isus i nama kao i Ivanu, po njegovim učenicima, poručuje da otvorimo oči i prepoznamo po djelima njegovu blizinu. Posebno nam je bilo dragocjeno vrijeme šutnje od sat vremena u kojem je svaka sudionica pokušala ući u tišinu vlastitog srca i tu pronaći koje je Isusove pohode doživjela u svom životu.

Sakrament pomirenja i Euharistijsko slavlje bilo je doista vrhunac dana, a dobilo je svoj posebni pečat jer ga je predvodio otac nadbiskup, **mons. Stanislav Hočevár**. To je danu dodalo još jednu notu crkvenosti, što je izraženo i za vrijeme ručka na kojem je bratski stol počastio svojom prisutnošću i tajnik nuncija, **mons. Piergiorgio Bertoldi** i drugi svećenici, što je djevojkama pomoglo da razumiju da jedna duhovna obnova nije samo privatna stvar, nego ona obogaćuje cijelu Crkvu.

U popodnevnom radionicama skupina je bila usmjerena na praktično istraživanje kako danas mi možemo odgovoriti na Gospodinove poticaje koji nam dolaze na razne načine. Učile smo se na to odgovarati kroz proučavanje/studij, molitvu i rad.

Na kraju smo podijelile svoja iskustva i počastile se onim što smo za vrijeme radionica pripremile. Osjetile smo da je bilo i premalo vremena za tako bogato duhovno iskustvo, te smo poželjele ponovno ovako nešto doživjeti.

Sudionice duhovne obnove

BOŽIĆNO OTAJSTVO ODVELO SOMBORKINJU U KARMEL

Dne 9. studenog 2002. godine u 14 sati pred svojom majkom **Magdalenom** i sestrom **Marijom**, pred rodbinom i prijateljima položila je vječne zavjete u Karmelu Svih svetih u Magyarszéku, sjeverno od Pečuha u Mađarskoj, sestra **Marta od Jaganjca Božjeg**. Oko podne su se u novootvorenom i još nedovršenom samostanu karmelićanki okupili brojni vjernici iz Subotičke biskupije, zatim somborski karmelićani prior **o. Bernardin Vizmeg** i brat **Stipo Doboš**, bečejski župnik **Fuderer László**, tavankutski župnik **Franjo Ivanković** i župnik subotičke stolne bazilike svete Terezije **Stjepan Beretić**. Budući da tada još nije bila dovršena samostanska kapela, sestra Marta je zavjete polagala u seoskoj župnoj crkvi. Na svečanosti je bio i provincijal mađarskih karmelićana s nekoliko svećenika i braće, nekoliko dominikanaca i biskupijski svećenici na čelu s kapošvarskim biskupom.

Martina obitelj

Sestra Marta od Jaganjca Božjeg ima sestru blizanku - Mariju. Sestra Marta je rođena u Somboru 18. srpnja 1970. godine. Njezini su roditelji **Kovács János** i **Magdalena Valešić**. Matini su roditelji radni, skromni i nadasve poštenu ljudi. Između roditelja i djece cvate život najdublje i najiskrenije ljubavi. Privrženi su jedni drugima. Marta i Marija su krštene 8. studenog iste godine u župnoj crkvi Presvetoga Trojstva u Somboru. U istoj su crkvi primile i prvu svetu Pričest. U Somboru su sestre blizanke završile i osnovnu i srednju školu. Pokušale su studirati u Sarajevu, a onda su ih roditelji dali upisati na višu elektrotehničku školu u Subotici. I dok su u Subotici studirale, zajedno sa skupinom mladih Subotičana, u krugu mladih subotičke katedralne župe Marta i Marija su se pripravile za svetu Potvrdu, te su u subotičkoj stolnoj bazilici svete Terezije primile svetu Potvrdu, drugi sakrament kršćanske inicijacije, 30. svibnja 1993. godine po rukama subotičkog biskupa **dr. Jánosa Pénzesa**.

Vjeronauk za mlade

Kako u župi svete Terezije nije bilo drugog vjeronauka osim vjeronauka za pučkoškolce i za srednjoškolce, Marta se sa svojom sestrom **Marijom** uključila u vjeronauk mladih srednjoškolaca. Puno je pomagala oko župnih svečanosti u katedralnoj župi. Marta i Marija su napustile Suboticu s diplomom inženjera elektrotehnike. Tadašnje ratne prilike su ih odnijele u Budimpeštu, gdje su još jednom, uz ne male teškoće, na mađarskom jeziku odslušale završnu godinu na elektrotehničkom fakultetu, te postigle i mađarsku diplomu istog fakulteta. Tada se Martina sestra **Marija** udala, a Marta je razmišljala.

Preobraženje Gospodinovo

Marti se, još za subotičkih studentskih dana, dopala **Doréova** slika Preobraženje Gospodinova. Zagledala se bila i u sliku Rođenja Isusova. Voljela je sliku Djeteta iz siromašne štalice. Oko Djeteta pastiri, pastirice... Mlado i staro. Široko otvorenih očiju i pogleda puna ljubavi promatra Božansko čedo, koje ponizna Majka pokazuje pastirima na koljenima. I to se Božansko Djetešce preobrazilo. Ono je u preobraženju moćan i veličanstveni Gospodar. Pred njim su na koljenima **Mojsije** i **Ilija** - najveći ljudi. On je u sjaju nebeske slave. A učenici popadali na tamnu zemlju. Oni su zaneseni prizorom. Zašto je Marta voljela te slike? Tko ih joj je pokazao? Marta se dala Učitelju da je vodi. Preobraženom, Uskrslom, Proslavljenom Isusu. Dala mu se malena i neznatna. Davala mu se godina, željno čeznući za danom kad će se Bogu Ljubavi predati zauvijek, za svu vječnost.

Marta se predala svim srcem

U subotu, 9. studenog 2002. sestra Marta od Jaganjca Božjeg zrači iskrenom radošću, srećom. Raduju se i sestre karmelićanke. Za vrijeme svečane svete mise, poslije evanđelja se priorica **Mirjam** obratila sestri Marti: Gospodin te pogledao. Ti si ga prepoznala zato što te tvojim imenom pozvao: Marta! Na to je sestra Marta odgovorila: Evo me, Gospodine, ti si me zvao. Onda je biskup pitao sestru Martu što želi od Boga i od njegove svete Crkve, a Marta je odgovorila da želi Božje milosrđe, siromaštvo reda i zajedništvo bosonogih karmelićanki u samostanu svih svetih u Magyarszéku. Želim

svoga svoga života na slavu Božju i za spasenje svijeta slijediti Krista u bdjenju, molitvi i ljubavi. Poslije homilije je započeo dijalog biskupa i sestre Marte. Marta se usuđuje položiti vječne zavjete, spremna je odreći se svakoga posjeda, spremna je biti poslušna bez zadržke, spremna je odgovoriti na Kristov poziv i ljubiti jedino njega nepodijeljena srca zato što se uzda u Božju ljubav i vjernost. Onda se sestra Marta od Jaganjca Božjeg prostrla pred oltarom dok su se molile litanije svih svetih. Među svim svecima besprijekornim izgovorom smo čuli zaziv "Szent Lepold Mandić".

U molitvi vjernika se osjetilo da je Marta ratne strahote svoga zavičaja uvijek nosila u srcu i da ih nije zaboravila. Molilo se za one koji su ranjeni ratom i mržnjom, za beskućnike i usamljene. Za mir čitavoga svijeta i za društvenu pravdu. Zajednica je molila za Martinu mamu, tatu, sestru, rodbinu i prijatelje, i za Martine pokojne.

Stjepan Beretić

VJEROUČENICI PONOVO ZAJEDNO NAKON 25 GODINA

Neuobičajen susret zbio se 13. srpnja 2002. u Domus Pacisu. Na inicijativu Klare Križanec i Anastazije Šebek (Tázike) sastala se vjeronaučna grupa koja je slušala vjeronauk prije 25 i 20 godina u franjevačkoj crkvi u Subotici. Vjeroučitelji su tada bili pater Deneš (Barnabaš) i pater Harmat Károly.

U jutarnjim satima grupu od njih četrdesetak (uključujući i djecu iz obitelji) primio je gvardijan franjevačkog samostana Dukai Zoltán u staroj vjeronaučnoj dvorani. Poslije prepoznavanja i ponovnog upoznavanja - jer neki se ipak u prošlih dvadesetak godina nisu sretali - pošli su u Domus Pacis, gdje ih je dočekaao pater Harmat. Tamo je nakon slavljenja sv. mise i ručka nastavljeno druženje. Na putu za Suboticu mnogima se još nije rastajalo pa je dio grupe nastavio lijepo druženje u kući jednog bračnog para sve do kasnih sati.

Jedna zanimljivost vezana za ovu "vjeronaučnu grupu" je da je urodila plodom od DEVET brakova, računajući samo one gdje su oboje iz grupe.

Ukoliko neka vjeronaučna grupa "obori" ovaj svojevrsni rekord, neka slobodno javi uredništvu.

Dijana Šarčević

**MONOLIT
GRADNJA**

GRADEVINSKO I
GRADEVINSKO-ZANATSKO
PREDUZEĆE p.o.

Adresa: Subotica, Lenjinov park 13
Tel: 024/ 551-685, 553-111
e-mail: monolit@tippnet.co.yu

Žiro račun: 46600-601-9-4012622
46600-601-3-2012622

FORMIRANO HRVATSKO NACIONALNO VIJEĆE

Prva elektorska skupština na kojoj je izabrano dugo očekivano HRVATSKO NACIONALNO VIJEĆE održana je u velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće u nedjelju, 7. prosinca. Ovom povijesnom događaju prisustvovao je predsjednik Hrvatskog sabora s hrvatskom zajednicom u SR Jugoslaviji. Rad skupštine pratili su predstavnici Saveznog ministarstva za nacionalne manjine kao i Pokrajinskog tajništva za ostvarivanje prava nacionalnih manjina. Svojim prisustvom skupštinu su počastili predstavnici veleposlanstva i konzulata Republike Hrvatske u SRJ, ambasadori susjednih zemalja te predstavnici manjinskih zajednica u SRJ.

U sastav Hrvatskog nacionalnog vijeća ušlo je 20 članova sa liste Foruma hrvatskih institucija i organizacija u Vojvodini te 15 sa liste DSHV-a.

SJEĆANJE NA JAKOVA KOPILOVIĆA

U predivnom umjetničkom prostoru "Zavičajnoj galeriji dr. Vinko Perčić" u ponedjeljak, 18. studenog u organizaciji Hrvatske čitaonice održano je sjećanje na pokojnog pjesnika Jakova Kopilovića koji je Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost ostavio oko 5.000 knjiga. Povod je bila godišnjica smrti, ali je to bila ujedno prigoda da se čuju njegovi stihovi u izvođenju recitatora Hrvatske čitaonice i uglazbljeni stihovi koje je izveo Katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić. Na posebno lijep prijem naišao je dokumentarni film Rajka Ljubića o Jaši Kopiloviću koji je zaokružio ovu, po ocjenama publike, izuzetno ugodnu večer. /K. Č./

I. SMOTRA RECITATORA na hrvatskom jeziku

U organizaciji Hrvatske čitaonice u subotičkoj Gradskoj biblioteci u subotu, 23. studenog održana je I. smotra recitatora na hrvatskom jeziku na kojoj je nastupilo stotinu recitatora iz Srijema, somborske i subotičke općine. O kvaliteti recitatora najbolje govore pohvale koje je izrekao stručni žiri u sastavu: Marta Aroksalaši - glumica, Milovan Miković - književnik i Marija Šeremešić - voditeljica Dramske sekcije u Somboru.

Od grada Zagreba i Knjižnica grada Zagreba svi recitatori su za uspomenu dobili jednu knjigu.

Ovu smotru kao i "Dane Balinta Vujkova" potpomogli su Pokrajinsko tajništvo za kulturu i obrazovanje i Skupština općine Subotica. /K. Č./

"DANI BALINTA VUJKOVA"

28. - 29. XII. 2002.

Kulturna manifestacija "Dani Balinta Vujkova" je interdiciplinarnan skup kojemu je cilj stručno valorizirati književnu i jezičnu zaostavštinu Balinta Vujkova, sakupljača hrvatskih narodnih pripovjedaka te samim tim sačuvati ili čak obnoviti ikavicu kao autohtoni dijalekt vojvodanskih Hrvata.

U okviru ove manifestacije, koju je organizirala Hrvatska čitaonica, održane su tri sesije znanstvenog skupa. Na multimedijalnoj večeri je predstavljen CD "Usmeni zapisi" Balinta Vujkova i prikazan je dokumentarni film Rajka Ljubića o Balintu Vujkovu. Priređena je izložba fotografija iz života Balinta Vujkova te prodajna izložba slika umjetnika ih Hrvatske i subotičkih umjetnika a novac od prodaje ide u korist Hrvatske čitaonice.

Uz mnogobrojne zaključke sudionika znanstvenog skupa važno je najaviti pokretanje zvučne edicije, nakladničke djelatnosti (u okviru NIU "Hrvatska riječ") i održavanje natjecanja pod radnim nazivom "Pričanje bajki Balinta Vujkova". /K. Č./

SUSRET SVEĆENIKA I BISKUPA

Unatoč okolnostima proteklih godina uvijek je rasla želja u biskupima i svećenicima slavonskog i srijemskog dijela Đakovačke i Srijemske biskupije naći se zajedno na svim našim prostorima: da svećenici slavonskog dijela biskupije upoznaju život svećenika i vjernika u Srijemu. Susret se održao u marijanskom svetištu Gospe od Tekija. Uz dva naša biskupa, **mons. dr. Marina Srakića**, biskupa ordinarija i pomoćnog biskupa **Đure Gašparovića**, duhovnika bogoslovije **mr. Bože Radoša**, dva profesora i 35 svećenika iz oba dijela biskupije, razmatrali smo i molili otajstva svjetla Krunice BDM i posvetili se Bezgrešnom Srcu Marijinu. Slijedila je sv. misa. Nakon razgledanja tekijskog svetišta i crkve sv. Roka i sv. Jurja okupili smo se u zgradi Biskupskog vikarijata za Srijem u Petrovaradinu. Poslije ručka svećenici koji su bili uglavnom mlađi (do deset godina svećeništva) iz đakovačkog dijela biskupije posjetili su i Sr. Kamenicu, Sr. Karlovce, Novi Slankamen i Zemun (franjevci) i na taj način su se upoznali s ovim dijelom svoje biskupije.

Blaž Zmajčić, Irig

OD DOBRODOLA DO VRDNIKA

U najmanjem filijalnom mjestu župe Irig, Dobrodolu, zbio se jedan događaj smrti koji valja spomenuti. Umrula je majka, **Juliška Hajnal**, koja ima devetero žive djece. **Mariška, Ištvan, Miša, Katica, Janika, Lajoš, Anuška, Josip, Robert** ostali su bez majke. Ispratilo ju je mnoštvo svijeta. Od nje se biranim riječima oprostio i domaći župnik **Blaž Zmajčić** ističući u čemu je punina ovozemaljskog života koji osigurava i vječni život.

Jedna smrt obilježila je protekli period i u Irigu. Umro je **Pavle Mulaj**. Suprugu **Margitu** smo mu ispratili na vječni počinak prije dva mjeseca. Sin i snaja su dvorili oca koji je dvanaest godina bio nepokretan i majku koja je dvije godine ležala u krevetu. Doista, uzorna djelotvorna ljubav prema Isusovoj "najmanjoj braći".

Započele su zornice i u okviru zornica, 4. prosinca Vrdnik je proslavio svoju zaštitnicu, sv. Barbaru - zaštitnicu rudara. Na misi su uz vjernike koji su ispunili kapelicu bili i predstavnici Mjesne zajednice i Rudarskog građevinskog poduzeća (RGP) Vrdnik te pravoslavni i muslimanski vjernici. Iriški pjevači uzveličali su ovo slavlje a predvoditelj sv. mise i propovjednik bio je franjevac iz Novog sada **dr. Tadej Vojnović**.

Protiv hladnoće smo se borili kuhanim vinom i sremskim kolačima, a dobro nam je to došlo i za raspoloženje. Za ovu prigodu tiskana je nova razglednica našega mjesta u čijem je središtu slika sv. Barbare, koja pomaže kad sijeva i grmi. /ff./

VELIKA RADOST MUŽLJANACA - STOGODIŠNJICA CRKVE -

U Mužlji, nekada samostalnoj općini, koja je sada možda najljepše i najrazvijenije predgrađe Zrenjanina - nekada Velikog Bečkerek - oci salezijanci i gorljivi vjernici svečano su proslavili stogodišnjicu posvete crkve. Na tu svečanost su se pripremali trodnevnicom, na koju su pozvali svoje stado marljivi duhovni pastiri: župnik **Stanko Tratnjek**, kapelani **Janez Jelen** i **Stojan Kalapiš**, kao i stalni đakon **Zoltán Sándor**.

Crkvu su sagradili 1902. godine i posvetili je Presvetom Imenu Marijinom. Naši vjerni preci radili na izgradnji svog duhovnog središta s velikom ljubavlju, pouzdanjem i vjerom: ta tu je prebivalište Boga među ljudima, u kojem nalazimo duhovni mir, snagu i utjehu.

U ponedjeljak, 21. studenog, sjetili su se i u crkvi sudbonosnih događaja u Mađarskoj 1956. godine. Veliki plakat s naslovom: "Jer je jedan narod rekao: 'Dosta je bilo!' (Márai)" je okupio punu crkvu vjernika, kao i predstavnike vlasti. Poslije mise je slijedila prigodna svečanost i koncert na zavidnoj umjetničkoj visini.

Od 23. do 26. listopada (oktobra) je došao u Mužlju držati trodnevnicu kao pripremu na buduće misije i na stogodišnjicu crkve salezijanski župnik iz Szombatelya (Mađarska) **Baji János**. On je imao svečanu propovijed a bio je i na raspolaganju za svetu ispovijed. U četvrtak poslije mise je po don Boskovoju tradiciji podijelio blagoslov Marije Pomoćnice Kršćana, jer je 24. u mjesecu njen spomendan.

Poslije mise bio je koncert duhovnih pjesama u čast Majke Božje. Nastupili su: **Ana Aleksić Šajrer** - sopran, vlč. **Tivadar Jasura** - tenor, **Marjeta Jovičin** - harmonij, **Márta Boldizsár** - orgulje, mladi profesor muzike **Andrej Gigić** - klarinet.

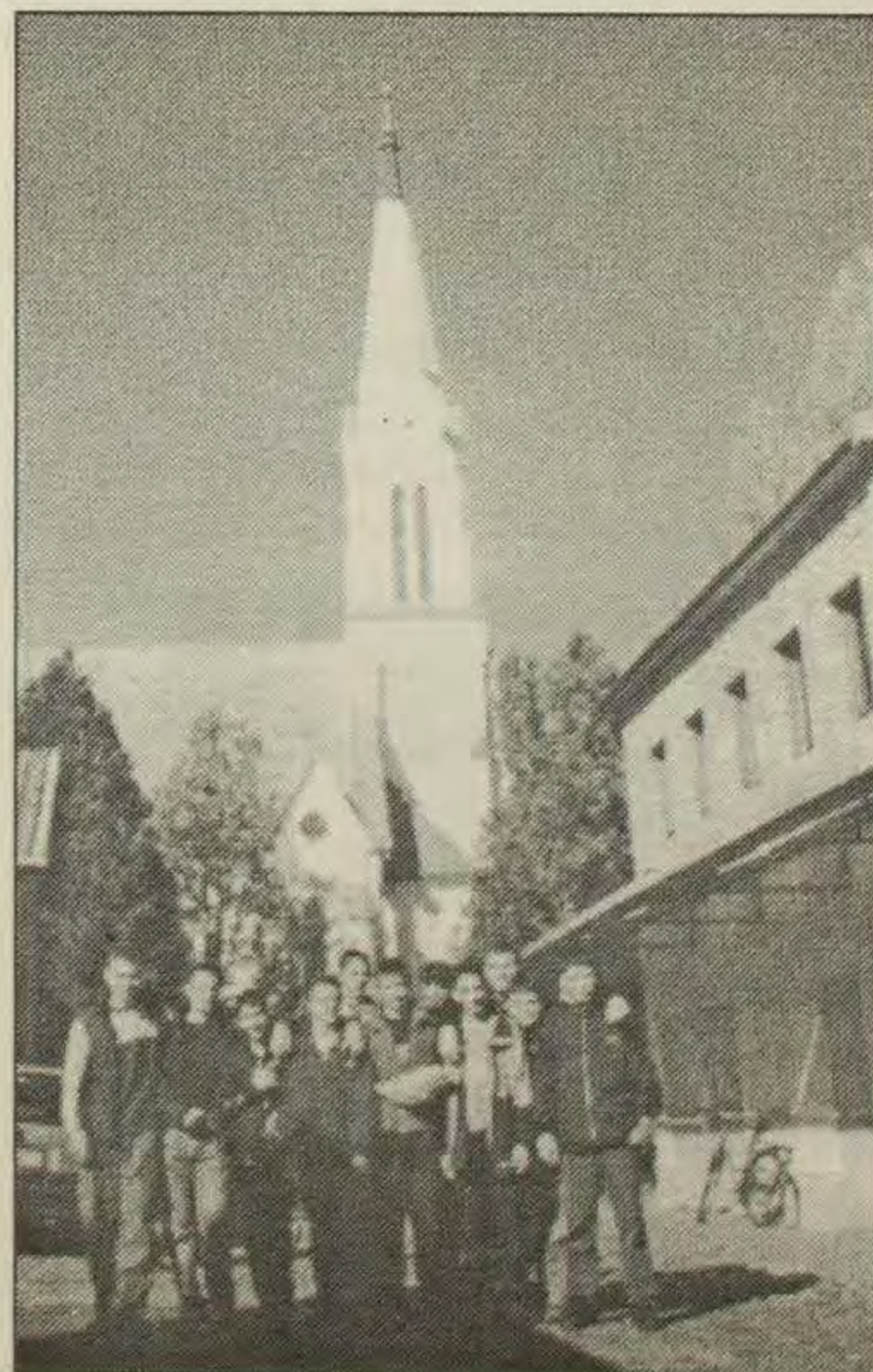
U subotu je bio susret mladih kojima je riječi poticaja i ohrabrenja uputio otac misionar. Poslijepodne su se okupili mladi iz tzv. Taizéjskog pokreta - bila je to priprema za novogodišnji susret u Parizu. Navečer je bio dogovor animatora s ocem misionarom o misijama, koje će se održati koncem mjeseca ožujka. Svi su sudjelovali u živoj krunici, na kojoj su se okupili brojni vjernici kao i članovi različitih pokreta u župi: vikendaši (hét végesek), predstavnici Djela Marijina (fokolari), salezijanski suradnici, bratovština svetog ružarija, štovatelji Međugorske Kraljice Mira, Kolpingovo udruženje, biblijski pokret i ostali.

U nedjelju smo dali Bogu hvalu za sve milosti, koje smo primili mi i naši preci proteklih sto godina postojanja lijepe jednobrodne crkve sa zvonikom poput jarbola sagrađene u novogotskom stilu. Na misi su sudjelovali brojni crkveni dostojanstvenici kao i predstavnici vlasti. Za vrijeme svete mise otac misionar poticao nas je na vjernost vrednotama koje su resile naše pretke i više puta napomenuo da je crkva kao zgrada najljepša kad je puna vjernika, mladih i starih, koji molitvom, pjesmom i duhom žrtve surađuju sa svećenikom u prikazivanju beskrvne kalvarijske Žrtve. Mnogi su ovdje primili sakramente... Crkvena zvona su nas i naše drage pratila od

kolijevke do groba i još dalje - u vječnu domovinu kod Boga Oca.

Poslije mise smo načinili spomen-fotografiju u župnom dvorištu i otišli na agape u zavod Emaus. Uz ugledne goste dionici ovog drugog dijela završnog slavlja bili su i oci salezijanci te marljivi, veseli i pobožni đaci iz cijelog Banata. Torta je također bila u duhu stogodišnjice crkve, a napravila ju je gospođa **Rozália Budain**.

Janez Jelen

Uloga biskupa Mahnića

U povijesti Crkve u Hrvata bilo je mnogo značajnih biskupa koji su u presudnim vremenima imali značajnu ulogu. Jedan od najznačajnijih krčkih biskupa bio je **mons. Antun Mahnić** koji je živio od 1850. do 1920. godine. Njegovi su zemni ostaci počivali u crkvi sv. Franje Ksaverskog u Zagrebu. U subotu 23. studenog njegovi su zemni ostaci preneseni u kriptu krčke katedrale. Biskup Mahnić je 23 godine bio na čelu Krčke biskupije. Mahnić se smatra najznačajnijim biskupom u povijesti Krčke biskupije. On se bavio spisateljskim, novinarskim, kulturnim i crkvenim radom. U svom vremenu smatra se Mahnić velikim Božjim prorokom.

U Malinskoj na otoku Krku održan je znanstveni skup o životu i djelu biskupa Mahnića. /IKA/

Papa u talijanskom parlamentu

Papa Ivan Pavao II. prvi je papa koji je službeno pohodio talijanski parlament. Njegov nastup pred oba Doma talijanskog parlamenta bio je povijesni događaj. Papa je 14. studenog posjetio oba Doma na izričiti poziv predsjednika **Marcella Pera** i **Peira Ferdinanda**. Papu je dočekalo više od tisuću zastupnika i senatora i izrazili mu najsrdačniju dobrodošlicu. Papu su pozdravili predsjednici oba Doma, predsjednik Republike Italije i premijer. U svom obraćanju okupljenim parlamentarcima Papa je bio mnogo puta prekidan burnim pljeskom odobravanja. On je u svom govoru podsjetio da su kršćani ključni činilac kulture i napretka Italije. Vrlo otvoreno Papa je upozorio na opasnost starenja Italije. Sve je manje rođenja u odnosu na broj umrlih Talijana. Papa se zauzeto za najbjeđnije i sve one koji se nalaze na rubu egzistencije jer su oni odraz društvenog stanja pojedine države. Na koncu svog obraćanja Papa je pozvao sve Talijane da se zauzmu kako bi Republika Italija dala svoj značajan doprinos boljitku same države, kao i Europe i cijelog svijeta. /IKA/

Rumunjski patrijarh kod Pape

U sedmodnevnom posjetu Svetoj Stolici boravio je od 7. do 13. listopada patrijarh Rumunjske Pravoslavne Crkve **njegovo Blaženstvo Teoctista**. Ovaj događaj smatra se povijesnim i jedan je od krupnih koraka ka potpunom jedinstvu dviju Crkava. Papa nije zaboravio patrijarhovu gostoljubivost kada je on bio u službenom posjetu Rumunjskoj u svibnju 1999. godine. Visokog gosta iz Rumunjske primilo je više kardinala i predsjednik Italije **Carlo Azeglio Ciampi**.

Vrhunac cjelokupnog posjeta patrijarha Teoctista bilo je liturgijsko slavlje 13. listopada koje je predvodio papa Ivan Pavao II, a u njemu je aktivno sudjelovao i Patrijarh. Papa i Patrijarh zajedno su slavili liturgiju Riječi i molili vjerovanje na rumunjskom jeziku, a morali su se odvojiti u trenutku euharistijske molitve. Papa i Patrijarh su potpisali zajedničku izjavu u kojoj je izraženo traženje praktičnih i pravednih rješenja za probleme na koje nailaze dvije Crkve u želji da one postanu jedna drugoj što bliže. /IKA/

Priredio: Franjo Ivanković

KARITAS - SNAGA ZAJEDNIŠTVA

(u povodu nedjelje Karitasa, 8. XII. 2002)

“Nedjelja Karitasa” (2. nedjelja došašća, 8. prosinca 2002.) je prigoda da se kao zajednica i kao pojedinci zamislimo nad tom službom. Razmislimo o tri pitanja: Što Karitas nije? Što Karitas jest? I što treba svaki od nas učiniti da naš Karitas bude ono što mu ime kaže?

Što Karitas nije?

Karitas nije humani rad za druge koji je dobro plaćen.

- nije dijeljenje tuđe pomoći svojim prijateljima, sunarodnjacima, istomišljenicima, samo pripadnicima iste vjerske zajednice;

- nije organizirani posjet domu umirovljenika s ciljem da se pokažemo humanima ili da to bude objavljeno;

- nije uživanje pogodnosti koje mi rad u Karitasu može pružiti u smislu: kad se već dijeli, da se i ja malo okoristim;

- nije kazališna predstava za župu, župnika, prijatelje... u kojoj treba odglumiti humanog i milosrdnog kršćanina;

- nije posjet bolesniku samo onda kada to meni slučajno padne na pamet i kad nemam drugog posla;

- nije dokazivanje svoje superiornosti nad siromašnima i slabima;

- nije glomazna organizacija koja je sama sebi svrhom;

- nije ulaganje s predumišljajem da mi to drugi na bilo koji način vrate, po principu - dam da daš;

- nije isticanje svoje darežljivosti i humanosti ni očekivanje bilo čije pohvale.

Što Karitas jest?

Karitas je kada imam vremena za one koji su sami, bolesni ili u bilo kojoj nevolji.

- kada ne čekam da mi siromah pokuca na vrata da nešto zamoli, nego kad ja tražim ljude u bijedi i kada ih ja prvim pitam za njihove potrebe;

- kada ne slegnem ramenima pred tuđim problemom za koji nisam stručan ili nadležan, već kad pronađem onoga koji mu može djelotvorno pomoći;

- kad se znam prilagoditi staroj ili bolesnoj osobi i ne tražiti da se ona prilagodi meni;

- kad znam uvijek iznova strpljivo slušati nečije priče, koje sam već bezbroj puta čuo;

- kada shvatim da mi je vrijeme života darovano da bih ga ja mogao darivati drugima;

- kada nastojim ograničiti svoje potrebe i obuzdati svoje prohtjeve: kada ne palim auto bez potrebe, ne trošim novac na duhan, alkohol, drogu, zabavi i nepotrebne telefonske razgovore, da bih uštedio za siromašne;

- kada sam spreman za ekipni rad u Karitasu kao volonter, ne želeći istaknuti sebe ili se nametnuti kao vođa;

- kada skuham kompot od jabuke i u tišini, bez publike, odnesem jednu naranču onome koji si to ne može priuštiti;

- kada me ne obeshrabri jedno i beznadno stanje potpuno zapuštene osobe u nekom vlažnom podrumu.

Što treba svaki od nas učiniti da Karitas bude ono što mu ime kaže?

- Prvo svatko treba početi od sebe. Ne čekaj da to učini netko drugi! Karitas je naša vjera, naš život, naša ljubav, bez koje nismo kršćani: “Što god ne učiniste jednomu od ovih najmanjih, ni meni ne učiniste... Odlazite od mene...!” - ozbiljne su riječi Krista Suca.

- Otvorimo dobro oči: promotrimo ljude u nevolji, kao što je Isus gledao ljude koji bijahu “izmučeni i ophrvani kao ovce bez pastira” (Mt 9,36). Gledajmo ih kao pojedinci, gledajmo ih i kao zajednica.

- Isus se sažalio nad njima. Osjetimo to i mi! Razmišljajmo! Razgovarajmo o tome s Bogom i međusobno! Ako smo uočili tuđi problem, tražimo rješenje. Mora postojati način. Ne recimo da nema rješenja. Rješenja ne može biti samo u jednom slučaju, ako u nama nema ljubavi. U tom slučaju nema ništa ni od našega Karitasa.

- Ako smo jasno vidjeli ljude u potrebi i iskreno, bez samoobmane, pred Bogom o tome razmislili, mora se u nama roditi odluka i volja da im pomognemo. Naše iskustvo uvid vjere mora se pretvoriti u program ljubavi. Znat ćemo jasno definirati cilj i pronaći sredstva, stvoriti precizan i provediv program.

- Program ima samo jedan smisao, ne da mu se divimo, nego da ga provedemo u djelo, kao što kaže sv. Ivan apostol: “Dječice, ne ljubimo samo riječju i jezikom, nego djelom i istinom” (1 Iv 3,18).

Alfa i Omega našega Karitasa neka bude primjer Isusa Krista koji je došao, ne da bude služen, nego da služi... ali isto tako i primjer njegove Majke čija je prva, u evanđelju spomenuta akcija bila služenje Elizabeti u trudnoći sve do poroda, i molba u Kani Galilejskoj, upućena Sinu da učini ono što nije mogla ona sama, da bismo, kad stignemo na cilj svih ciljeva, čuli: “Dođite, blagoslovljeni Oca mojega!” (Mt 25,34).

p. Ignacije Belak

KRUNICA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

Apostolsko pismo Ivana Pavla II. "*Rosarium Virginis Mariae*" (Krunica Blažene Djevice Marije), kako smo već u prethodnom broju spomenuli, Papa je potpisao na početku 25. obljetnice svoga izbora za Petrovog nasljednika. Ovim pismom je dao osobiti zamah najraširenijoj kršćanskoj pobožnosti: molitvi svete krunice i proglasio je **Godinu krunice od 1. listopada 2002. do 31. listopada 2003. godine**. U ovoj rubrici predstaviti ćemo u nekoliko nastavaka ovaj dokument napose radi toga što je po naravi uistinu namijenjen svima.

U uvodnom dijelu Papa spominje svoje časne prethodnike koji su se zalagali i apostolskim autoritetom podržavali ovu pobožnost kao što su **Leon XIII, blaženi Ivan XXIII, Pavao VI**, a napose **II. vatikanski sabor**.

Godina koju je Papa nazvao Godinom krunice se oslanja na apostolsko pismo "Ulaskom u novo tisućljeće" kojemu je jedan od temeljnih ciljeva promatranje Kristova lica i to s Marijom. To je razlog i sadržaj ove kruničarske godine koja mora biti ugrađena i u novu evangelizaciju.

Papa je svjestan da postoje različita mišljenja o ovoj pobožnosti ali je vrlo jasan da je upravo obnova te pobožnosti jedan od putova nove evangelizacije. Kako? Prvo, to je obnova u načinu moljenja koje mora postati **promatranje - kontemplacija otajstva**, i drugo, to je **molitva za mir i za obitelj**. Konačno, treće, nikad ne možemo zaboraviti da je Isus Ivanu, tj. nama ostavio Mariju za majku i stoga mi slijedimo put učenika.

Prvi dio apostolskog pisma je naslovljen "**S Marijom promatrati Krista**". Kristovo lice koje je zasjalo kao sunce u preobraženju na Taboru jest cilj promatranja i kontemplacije svakog kršćanina. Jer to i takvo promatranje daje snagu nama kao i trojici učenika, svjedocima preobraženja, da ga možemo podnijeti i onda kada će to lice biti ranjeno i poniženo. Konačno, tako proslavljeno lice čeka nas i na koncu vremena i stoga nas promatranje Kristova lica vodi željno u susret vječnog promatranja Boga "licem u lice". Marija nam je u tom i takvom promatranju Kristova lica nenadmašiv uzor. To lice je oblikovano pod njenim srcem, po ljudskim osobinama je slično njoj i stoga je ona najviše ispunjena željom da promatra Krista. Već kod navještenja je njen

pogled okrenut do kraja Bogu i kroz sve vrijeme od Betlehema do križa. Ali je taj pogled obradovan osobito na dan uskrsnuća i u darivanju Duha Svetoga kada je Marija još u jasnijem svjetlu od roditeljke postala vjernicom koja promatra i upija to Lice. Svo njeno promatranje je zapisano u srcu. To srce je najbogatija knjiga koju nitko nije napisao, jer nam se u toj knjizi krije trideset godina Kristova života a sve je u njenom srcu. No to Marijino srce je otvoreno da u njemu i po njemu promatramo i budemo sudionici Kristova otajstva jer kada razmatramo otajstva krunice razmatramo otajstvo spasenja ali Marijinim srcem i iz Marijina srca. Papa, stoga, naglašava središnju poruku ovoga poglavlja: krunica ne može biti ništa drugo nego molitva promatranja, jer ako se razmatranje - kontemplacija ukloni iz te molitve, krunica postaje "bezdušno tijelo". Krunica je stoga po svojoj naravi molitva srca, sabrana i polagana, jer dodiruje najveća otajstva. Takav način molitve, spomen o kom razmišljamo, čini životnim doživljajem koji Bog sada u nama, po toj molitvi, oživljava i čini prisutnim. Biblijski događaji koje razmatramo nisu prošlost nego nam pomažu ući u određeno otajstvo ali na "sadašnji" način, tj. danas. Spomen dakle nije radi spomena i misao nije radi događaja nego je otajstvo uvijek stvarni susret i stvarno posadašnje doživljavanje. Marija je učiteljica ne u smislu kao što je Krist Učitelj, ali od nje možemo učiti jer je nju Duh Sveti iznutra tako izgradio da je najbolje promatrala i "posadašnjivala" događaje. Ona Krista najbolje poznaje i ona nam ga najbolje otkriva. Konačno, neka nam stalno bude prisutna njezina riječ iz Kane Galilejske: "*Što god vam rekne učinite*" (Iv 2,5). To je i sadašnja njezina zadaća. (br. 1-15).

Mr. Andrija Kopilović

**Čestit Božić
i milostima punu
Novu 2003. godinu
želi svima**

*Katolički institut za kulturu,
povijest i duhovnost
"Ivan Antunović" - Subotica*

Hrvatske katoličke Internet stranice (XI.)

Stranica za duhovna zvanja Subotičke biskupije

<http://zvanja.undonet.com>

Bogoslovi Subotičke biskupije s Fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu, pred nekoliko su tjedana utemeljili Internet stranicu pod naslovom "Stranica za duhovna zvanja Subotičke biskupije", koja se nalazi na adresi: <http://zvanja.undonet.com>

Cilj njihova projekta je jednostavan: koristeći blagodati Interneta, promovirati duhovna zvanja mladima Subotičke biskupije. Sukladno tome, na stranici se daju temeljne činjenice o subotičkom sjemeništu - "Paulinum" (u okviru kojega je osobito zanimljiv mali anonimni test za duhovna zvanja, a tu su i članci o duhovnom zvanju te redovničkom zvanju) i o bogosloviji na kojoj studiraju autori - Fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu. Tu su, naravno, i osnovni podaci o svim našim studentima teologije u Hrvatskoj (od ukupno osam, po jedan studira u Rimu odnosno Đakovu, dok su preostalih šestoro u Zagrebu, od kojih su, pak, dvoje trenutačno u vojsci) te njihove elektronske adrese, preko kojih zainteresirani mogu stupiti u kontakt s njima. Zanimljiv dio je i literarni kutak, koji se krije pod imenom "Prilozi", u okviru koga su predstavljene: Molitve, Misli, Pjesme Alekse Kokića te Vicevi. Značajni dio u ostvarenju temeljne nakane ove stranice jest i otklanjanje tradicionalnih predodžbi o sjemeništu i bogosloviji, uslijed čega ona nosi dosta snažan osobni žig njenih tvorca, što se reflektira kroz, na momente, opušteni autorski pristup (može saznati i o hobijima autora) te obilje fotografija uobičajenih bogoslovskih aktivnosti.

Stranica hrvatskih bačkih bogoslova rezultat je njihova bavljenja web designom u slobodno vrijeme, što je čini osobenom spram većine onih o kojima je do sada pisano u ovoj rubrici. To je, međutim, ne čini manje vrijednom, već se, dapače, u njoj ogleda sva ljubav i entuzijazam u širenju Radosne vijesti, što su njeni autori i na ovaj način iskazali.

s.b.

POTVRĐENO ČUDO PO ZAGOVORU MARIJE PROPETOG PETKOVIĆ

Na redovitoj Skupštini kardinala i biskupa članova Kongregacije za kauze svetaca 19. studenoga u Vatikanu definitivno je potvrđeno čudo, koje se dogodilo po zagovoru službenice Božje Marije Propetog Petković, utemeljiteljice Družbe Kćeri Milosrđa. To je čudo predstavljeno u postupku za njezinu

beatifikaciju. Nju će Sveti Otac zajedno s Ivanom Merzom iduće godine proglasiti blaženom u tijeku svoga trećeg posjeta Hrvatskoj. Naime, dana 26. kolovoza 1988. u podmornicu peruanske vojne mornarice "Pacoca", dok je plovila prema bazi Callao nedaleko Lime, udario je japanski ribarski brod i prouzročio veliku pukotinu na podmornici, tako da su se prostori s električnim postrojenjima napunili vodom. Podmornica je ostala bez struje i bez pogona. Članovi posade, njih 23 bacili su se u more i uspjeli se spasiti. Drugih 25 ostalo je zarobljeno u truplu podmornice. Zapovjednik, koji je kasnije poginuo, uspio je zatvoriti izvana okna na zapovjedničkom mostu. Ostala je međutim otvorena glavna pumpa zraka, kroz koju je tijekom spuštanja podmornice ušla voda sve do prostora gdje su se nalazili motorni pogoni. Poručnik na bojnom brodu Roger Cottrina pojurio je u prednji dio lađe, gdje se nalazio prostor za pucnjavu i nastojao spasiti posadu, koja se nalazila ispod palube. U tome manevru mornar Panana je ostao užlijebljen nogom u gornji zatvarač stražarnice, koja služi kao izlaz. Poručnik Cottrina uspio je podići zatvarač i osloboditi mornara, ali ga je jaki pljusak vode odbacio i poskliznuo se do nepropustive pregrade, koja se nalazila između sale za pucnjavu i odjela s baterijama. Podmornica se potapala pramcem. Tri mornara, koja su se nalazila u prostorijama motora su poginula. Unatoč velikoj količini i jakim pritiscima vode, poručnik Cottrina uspio se popeti do gornjeg zatvarača i zatvoriti ga. Da stvar bude još gora, nestale su i zasovnice. On je uspio pokrenuti ručno kolo i staviti zasovnice. Na taj je način zaustavio ulaz vode i poplavu prostorija. Tako su se spasila 22 mornara i dan kasnije bila su izvučena iz podmornice. Istražno vojno, a kasnije i crkveno povjerenstvo, ustvrdilo je da je riječ o izvanrednom slučaju, jer se zatvaranje pumpe u onakvim uvjetima ne može objasniti normalnim silama. 42-godišnji poručnik na bojnom brodu Roger Cottrina ispričao je kako se u onim teškim trenucima obratio službenici M. Mariji Petković, o kojoj su mu govorele njezine redovnice tijekom njegova boravka u bolnici, gdje je čitao i njezin životopis te je uvjeren da je ona posredovala u spašavanju njega i većeg dijela mornara na podmornici. /IKA/

Priredila: s. M. Jasna Crnković

KATOLIČKA JE VJERA MOJE ŽIVOTNO ZVANJE

Studij u Parizu (1920-1922)

Zauzimanjem isusovca o. Miroslava Vanina Ivan dobiva stipendiju katoličkih ustanova iz Francuske. Polazi s dvojicom prijatelja u Pariz, gdje nastavlja studij književnosti na Sorboni i na Katoličkom institutu. Dvogodišnji boravak u Francuskoj te mnogi dodiri s katoličkim intelektualcima i obraćenicima proširuju njegove kulturne i religiozne vidike. Posebno se zanima za liturgiju; o toj temi skuplja materijal za svoju doktorsku disertaciju u djelima francuskih književnika. Vodi duboki religiozni život pun askeze i kršćanskog usavršavanja. U jednom pismu iz Pariza piše majci: "Katolička je vjera moje životno zvanje."

Ivan Merz (donji red prvi slijeva) s kolegama, hrvatskim studentima u Parizu

Iz Ivanovog dnevnika

Život je kratka teška kušnja

Zašto sve to propada, nestaje, zašto i mi ginemo, za nama opet generacije! I onda opet ista igra, pa opet smrt. Jest, Bože moj, ja Te razumijem, život je - veliš - kratka teška kušnja i tko ovu preboli, istom stupa u život pun sjaja i boja.

(D, Ratište, Seewiesen, 17. XII. 1916.)

Uzor profesor Merz

"Dragi moji Hrvati! Već po peti put grupa mladih iz Hrvatske, koji se oduševljavaju životom i radom Sluge Božjega, profesora doktora Ivana Merza, došli su u Rim i traže blagoslov Sv. Oca. Drago mi je da i vas mogu pozdraviti među ostalim hodočasnicima iz Zagreba. Vama je uzor profesor Merz, i to je dobro. I vi, kao što je to činio Merz, tražite Isusa preko liturgije, da ga možete što bolje upoznati i slijediti. Budite dosljedni kao što je bio Merz. Izbjegavajte grijeh. Hrabro svjedočite za Isusa bez straha, ponosni da ste katolici. Primate moj blagoslov i prenesite ga svim svojim u mojoj dragoj Hrvatskoj."

(Papa Ivan Pavao II - riječi upućene grupi od 250 hodočasnika, mladih Hrvata na Trgu sv. Petra, 29. IV. 1981.)

U nazočnosti Svetoga Oca Ivana Pavla II. svečano će 20. prosinca biti proglašen dekret o čudima koja su se dogodila po zagovoru časnog sluge Božjega Ivana Merza i časne službenice Božje Marije Propetog Isusa Petković. Time će biti praktički završen proces beatifikacije a nakon toga slijedi još svečani čin njihovog proglašenja blaženima.

Priredio: Igor Čeliković

9. prosinca

Sveti Petar Fourier

(* 30. 11. 1565. + 9. 12. 1640.)

Najuspješniji student

Petar je unuk bogatoga seljaka. Petrov otac je bio vješt trgovac i viđena ličnost u gradu. Petar je prvo dijete u svoga oca. U najranijoj dobi ga resila izuzetna dobrotu. U dječjim prepirkama Petar je bio onaj koji je radije podnosio udarce, nego da bi on koga udario. Viđali su ga u Gospinoj kapelici. Povukao bi zvonice, a onda bi se oko njega okupljala djeca. Uživao je u tome da im on bude mali svećenik. Već kao dječak pokazivao je čudesnu blagost, dobrotu, susretljivost. Sukobe je izbjegavao. Ne mogu djeca izbjeći svaki sukob. Ni Petar nije mogao izbjeći svaki sukob. No, ni tada nije udarao. On je bio dječak koji izdrži svaki udarac. Studij je počeo kod isusovaca. Bilo mu je 15 godina. Kao student bio je izuzetno uspješan u latinskom i grčkom jeziku. Marljivo je učio francuski jezik i književnost. Dobro je napredovao i u biblijskoj znanosti i u teologiji. Studenti su ga smatrali najpobožnijim i najuspješnijim studentom. Bio je čovjek vatrene naravi. Krotio se bičem i pokorničkim pojasom. Strogo je postio i malo spavao. Njegov je otac, na dojavu Petrovih odgojitelja isusovaca, došao da ga posebno prekori zbog toga što je odveć strogo postio. Pokori i strogom postu je posebno pribjegavao u danima pojačanih napasti.

Dobri Otac - čovjek izuzetnog pamćenja

Bilo mu je 20 godina kad se opredijelio za red regularnih kanonika svetoga Augustina. Nakon 4 godine Petar je položio zavjete. Bilo mu je 26 godina kad je primio đakonat, dok je 1589. godine primio sveti svećenički red. Još se pet godina bacio na studij teologije, građanskog i crkvenog prava. Nikada se nije pohvalio svojim uspjesima, a bio je četvrti najbolji student. Bio je poslovan i uspješan u svim pothvatima. Dobro je poznao zakone, i vrlo dobro ljudsko srce. Bio je čovjek Crkve. Dobro je poznao stare kršćanske pisce, pa ih je vješto navodio. O Petrovoj izuzetnoj memoriji govori podatak da je gotovo naizust znao *Teološku sumu* - ogromno djelo svetoga Tome Akvinskog. Bile su mu 32 godine kad se posvetio župničkoj službi i obnovi svoga reda. Zaslužio je ime "dobroga oca".

Susret s lijepom Alix

Bio je mlad župnik kad se upoznao s lijepom djevojkom Alix. Nju će Bog tako voditi da će zajedno s Petrom osnovati Družbu sestara Naše Gospe. Časne sestre Naše Gospe su uvelike zadužile našu drevnu Kalačko-Bačku nadbiskupiju, naše gradove: Suboticu, Sombor, Novi Sad, Bač, Kanjižu i brojne naše župe kao učiteljice, profesorice i odgojiteljice u dječjim vrtićima. I danas su među nama kao službenice svjetla i ljubavi. A Petra je, pored oštromnosti i učenosti odlikovala i velika poniznost. Istom na biskupovu zapovijed obnovio je vlastiti red regularnih kanonika. Petar je uživao veliki ugled u svome zavičaju Loreni. U njegove molitve i zagovor su vjerovali najugledniji i najsiromašniji. A kad je 1630. buknuo rat između Austrije i Francuske, Petrova redovnička braća i

sestre Naše Gospe su propatile glad i zlostavljanja zajedno sa svojim sugrađanima. Zarazne bolesti i zlostavljanja su iscrpljivala puk. Petar ni u tim strašnim vremenima nije prestao obilaziti samostane, tješiti, hrabriti i podizati duh.

Odlazak u sigurnije

Četrnaest sestara Naše Gospe je odlučilo nastaniti se u Burgundiji. Petar im je pisao: "I ja bih želio tamo biti i bio bih sretan kad bih našao kakvu malu službu, npr. da budem crkveni otac u kojoj seoskoj crkvi. Ili bih djecu učio čitati, ali ne i pisati, jer ne pišem lijepo da bi se to drugima moglo pokazati. Pa možda bih i od vrata do vrata prosio koricu kruha kad bih znao da će tko dati." Pješke je otputovao za sestrama. Nastanio se u malenoj sobici. Na kaminu je do danas ostao natpis: *Spes mea Deus = Bog je moja nada. Trebao mu je Bog nade kad je na njegovu župu u izbjeglištvu udarila kuga. Pokazao se kao anđeo Providnosti. Posljednjih dana života slušao je čitanje knjižice "Nasljeduj Krista" i Smrt svetog Augustina. Kad je 9. prosinca 1640. godine u 11.30 umro, bilo mu je 75 godina. Godine 1730. proglašen je blaženim, a 1897. svetim. Među kipovima svetih osnivača redova nalazi se u bazilici svetoga Petra i njegov mramorni kip. Dvije - tri Petrove izreke:*

- Lako je nositi zakrpanu haljinu, ali je teško imati strpljivu dušu.
- Što koristi dati čovjeku mnogo znanja a ne naučiti ga da bude dobar.
- Skromnost je banka s velikim prihodom.
- Svakome koristiti - nikome škoditi.

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

**SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA
I STRUČNI SAVJETI**

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767-477
Tel./fax: 024/767-426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559-025
E-mail: agrocom@EUnet.yu

SVJETLO I TAMA NA PUTU

Na putu "mistike", kako bi se "utisnuo u dušu" Mali Isus, kao u "mekani vosak", potrebno je osloboditi se od "nagruća i strasti" putem "poniznosti", koja se poistovjećuje sa slobodom, s "odcjepljenjem" Ivana od Križa, kako smo doznali iz izlaganja u prošlom broju.

Taj se dinamizam, koji vodi u poniznost, u slobodu, ne događa bez "žive vjere" - tvrdi Gerard. Znači, kako bi se pokrenuo dinamizam koji vodi u poniznost, u slobodu, u odcjepljenje, sve treba povezati s bogoslovnim krepostima, "živom vjerom". "Po poniznosti (naime), treba sazidati duhovnu palaču vjere, ufanja i ljubavi..." (Korizma 1938). Ako duša, na temelju poniznosti "zida duhovnu palaču", onda - "vjerom Boga vidi, ufanjem Boga pamti a ljubavlju Boga voli" (Razgovor s Isusom i Majkom, 18), jer su bogoslovne kreposti "... Božji darovi, (a učinak) grljenje... pazenje..." (Ondje). Ovu svoju tvrdnju Gerard temelji na učenju mističnog učitelja: "Sv. Ivan od Križa uči da ne ostanemo kod osjetnosti koja vara, nego predajmo se živoj vjeri. Dakle po živoj vjeri vazda zauzet biti i sve Bogu pružiti" (Th.p., 723). Proces slobode od sebičnosti, po poniznosti, dakle vodi vjera, jer: "Vjera je svjetlost... Po vjeri (duša) vidi Božju ljepotu... vjera je ogledalo duše. Uzalud je nekome reći da je lijep dok mu ne dadeš ogledalo. Bog nam daje to ogledalo po vjeri" (Th.p., 256). "Ljubav je sveza. Prava sveza s Tobom... Dakle oči, uši, usta, ruke itd. Sveza je jača što je ljubav jača..." (Razgovor s Isusom, 152). "Ufanje je pak tako potrebno kao disanje i za ufanje je vezano predanje: "Tako Ti se moram predati kao što moram disati" (Blago duše, 338). (Riječ predanje je očito aluzija na Malu Tereziju!) Kako je u volji sloboda, poniznost, potrebno je: "Na ljubavi žeravu ... baciti svoju volju ... da od ljubavi izgori, ... da svako pomicanje bude kao ogrjev na vatri ljubavi" (Biser mišljenja, 181). Očito slijedi, iz zapisa, da se poniznost ne može zadobiti bez bogoslovnih kreposti a jednako tako ni sjedinjenje, jer samo "živom vjerom" (Th.p., 984) duša: "samo Boga vidi bez ikakvog umora... kao žerava postala, u vatru ljubavi se promijenila" (Th.p., 542). Važno je istaknuti: bez bogoslovnih kreposti ne može se postići poniznost, sloboda, na kojoj se "zida palača" duhovnog života (Korizma, 1938).

Iako su bogoslovne kreposti svjetlo po kojem Boga možemo vidjeti, s njime se sjediniti, snaga za postizanje poniznosti, ipak je hod putovima vjere, ufanja i ljubavi put u tami. Gerard, među brojnim navodima to ističe: "Čovjek je Božja slika ali u mračnim podrumima" (Th.p., 256). Uzrok "mračnosti" je sam bogoslovni put: "vjere, ufanja i ljubavi", zato što "slijedi mračnu (za osjećaje) vjeru" i po toj vjeri se približava Bogu čiju neizmjernost ne može vidjeti". Citirajući *Uspon na goru Karmel*, u mađarskom prijevodu

(Kármel út, 63), Gerard ukazuje na razlog "mračnosti": "Moraš se obući u milost, a kad se obučeš, onda ću ja napraviti program ("namisliti" program): "najprije moraju grijesi uništeni biti, nagruća zaspati, da se počnem oblačiti s Tvojom milošću, ne videć nerazumijuć još onu ljepotu jer ostaje u mraku, tj. ne slijedi tvoje oči, nego slijedi mračnu (za osjećaje) vjeru, približava se Bogu kojeg neizmjernost ne može vidjeti" (Razgoor s Isusom, 79). U "mračnosti vjere" prolazi duša tri vrste noći: "Prvu noć mora u vatri s Tobijom ispeći srce da ne bude u njemu zemaljske želje; drugu noć neka ide u društvo patrijarha po vjeri, treću noć dobije blagoslov da se s Bogom sjedini" (Ondje). Citira, kako rekoh, Ivana od Križa (Uspon na goru Karmel, I, 2,2) gdje, među ostalim, čitamo: "Prva noć, što je noć osjeta, uspoređuje se s prvim dijelom noći, u kojem se gasi gledanje stvari; drugu uspoređuje sa gluhim dobom noći, koje je posve tamno; a treća, na izmaku, to jest Bog, već se spaja sa svjetlom dana" (Ondje I,2,5). Kad se hoda putovima noći, što uzrokuju bogoslovne kreposti, "Tada poniznost sve prebrodi, prebrodi i teška trpljenja jer: ... Poniznost kroti neuredne strasti..." (Th.p., 892). Na putu treba "trčati", dakle potreban je najprije aktivan rad duše: "Isus naprijed a mi za njim. Taj je put "put trpljenja... a što više trpimo, prije Te (dok trčimo) uhvatimo" (Razg. s Isusom, 79). "Stupanj poniznosti je i stupanj sreće" (Th.p., 892). Teško je umrijeti svojoj sebičnosti ali njoj ne umiremo samo svojim "trčanjem za Isusom"; moramo i pasivno trpjeti i umirati, po bogoslovnim krepostima; moramo biti svjesni da nema života u Isusu Kristu i bez takvog pasivnog trpljenja u tami, jer je "lijek protiv smrti da sebe ne štedimo, nego što prije umremo i uskrsnemo" (Razgovor s Isusom, 214). Znači, kako bi se obukli u milost, u Isusa, potreban je rad duše ali i rad Isusa: "Isus uništi u nama što mu je protivno kako bi sve bilo sposobno za sjedinjenje." Po vjeri, ufanju i ljubavi naš je život "Umiranje, ali ako slijedimo Isusa u nošenju križa, slijedit ćemo ga i u uskrsnuću, (jer) Isus nije samo čovjek nego i uskrsnuće naše" (Razgovor s Isusom, 214). Isus je "zato postao čovjekom da nas kiti svojim oblikom. Kad patnje šalješ, u svoje nas stope zoveš. Kad me siječeš, onda me miluješ. Po Tvom primjeru trpjeti pa biti lijep" (Th.p., 628). Jasno, to možemo razumjeti samo putovima bogoslovnih kreposti kojima se razum mora podložiti, to podlaganje je "noć" ali po kojoj se dolazi u svjetlo! Na početku, ili u prvoj noći, u kojoj "s Tobijom treba paliti riblje srce...", radi više čovjek uz pomoć milosti i svjetlo vjere, ali u drugom razdoblju "noći" u "gluhom" razdoblju noći, radi više Bog. Prisjetimo se te "tame" koju opisuje Mala Terezija u svom životu, kako bismo shvatili o čemu je riječ.

(nastavlja se)

Ante Stantić, OCD

Urreduje: **LAZAR NOVAKOVIĆ**

MILJENKO STOJIĆ rođen je 1. lipnja 1960. u Dragičini kod Međugorja. Maturirao je na franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokom. Bogosloviju je studirao u Zagrebu, Sarajevu i Jeruzalemu. Za svećenika je zaređen 1987. u Mostaru.

Piše pjesme, dječju književnost, književnu kritiku, stručne članke i prevodi. Napisao je više zbirki pjesama. Među poznatijima su mu: *Unatoč svemu*, *Pjesma blizini*, *Kaplja*, *Prijatelji*, *Sirovi blues...*

Živi i djeluje u Međugorju.

Vjetar u kosi

Prijatelju, ispovjedam ti se u povjerenju,
Htio bih ostarjeti, ako je ikako moguće.
Ne stidim se ovoga svoga priznanja,
Dozrelom u kasnu zimsku noć.
Htio bih dogorjeti poput svijeće,
pa da se onda tiho utrnem jednoga dana,
a oni koji me poznaju, kažu: bio je čovjek.

Tko zna hoću li ja to doživjeti,
Hoće li moje tijelo izdržati žegu dana?
Dugi su i prašnjavi ovi putovi zemaljski,
treba imati sreće njima progaziti.

Isuse, tebe ću zamoliti za pomoć,
gledajući u ova moja ispisana slova,
upustit ćemo se zajedno u pustolovinu,
da bih na kraju premoćno pobijedio,
pa ma kakav napor bio. Znam to!

Hoću li ostarjeti?

Bacam ove riječi u krilo Božje,
idem naprijed, ljubim vjetar u kosi.

Miljenko Stojić

APOSTOLAT LAIKA (2)

2. SPECIJALNI POZIV

"Osim toga apostolata, koji spada jednostavno na sve vjernike, laici mogu biti još na različite načine pozvani na neposrednije sudjelovanje u apostolatu hijerarhije, poput onih muževa i žena koji su pomagali apostola Pavla u Evanđelju, trudeći se mnogo u Gospodinu (usp. Fil 4,3; Rim 16,3 sl.). Osim toga hijerarhija ih može kao prikladne uzeti u neke crkvene službe s duhovnom svrhom" (LG 33).

Na sudjelovanju u apostolatu hijerarhije obavezan je samo onaj koji je od hijerarhije na to pozvan. Na temelju krštenja i potvrde, svatko mora biti spreman odazvati se tom pozivu, prema naravi poziva. Tako, na primjer, sudjelovanje u ekonomskoj administraciji crkvene ustanove, u katehiziranju, u upravljanju župom, u vođenju liturgijskog čina za koji nije potreban sv. red, u vršenju dužnosti nuncija i slično. Krštenje ne daje laiku ovlast vršenja kleričkih službi, (dijeljenje sakramenta pokore, bolesničkog pomazanja, sv. reda i predsjedanja euharistiji), ali daje sposobnost da se za neke od njih kršteni laici mogu pozvati. Kršteni laici noseći kakvu službu u Crkvi ne mogu se posve izjednačiti sa svećenicima. Zato Sabor bilo koju njihovu vrstu rada u hijerarhijskom smislu naziva "sudjelovanje" u apostolatu hijerarhije, a ne u hijerarhijskom apostolatu. Suradnja laika u apostolatu hijerarhije, koja se vrši na poziv hijerarhije, zove se neposrednijom suradnjom u odnosu prema općem laičkom apostolatu, kojega valja shvaćati kao neku suradnju s apostolatom hijerarhije.

Sabor citira Pavlovu poslanicu (Rim 16,3) i (Fil 4,3), gdje Pavao pozdravlja suradnike u propovijedanju radosne vijesti. No ni u jednoj ni u drugoj poslanici Pavao ne navodi pobliže u čemu se ta suradnja sastojala. Očito se vidi da su nam s jedne strane još potrebne dogmatske analize razgraničenja laičkog i hijerarhijskog apostolata, pa i povijesna ispitivanja oblika laičke suradnje u apostolatu hijerarhije. S druge strane konkretan crkveni život mijenja se tako naglo da dvije kategorije, hijerarhija i laikat, imaju poteškoća sačuvati jednaki ritam hoda u kojega treba uložiti sve sile da božanske odluke o spasenju dopru sve više do svih ljudi. Koncilski komentator Philips je zapisao: "U sadašnjim prilikama najbolje je voditi brigu o raspoloživim snagama i o posebno urgentnim potrebama... Ako smo spremni odreći se sebe, nutarnjom snagom Duha

Svetoga odoljet ćemo svim kušnjama." Pokoncilsko vrijeme je pokazalo da postoje ne samo psihološke zapreke, nego i zapreke neispravnog teoretskog gledanja na mogućnost sudjelovanja laika u apostolatu hijerarhije. Rimska sinoda, kao i Sinoda njemačkih biskupija, riješila je problem laika u pitanju dijeljenja sakramenata pokore, bolesničkog pomazanja, sv. reda i predsjedanja euharistijom. Te sakramente dijeli ministerijalno svećenstvo. Tu ne bi trebalo biti zabune. Rekli smo gore da Sabor bilo koju vrstu rada laika u Crkvi u hijerarhijskom smislu naziva "sudjelovanjem" u apostolatu hijerarhije, a ne sudjelovanje u hijerarhijskom apostolatu. Tu treba biti jasan i ne davati neka lažna obećanja laicima, kao npr. bude li Crkva-zajednica potrebna svećenika, ona će ga izabrati između sebe, položiti na nj ruke i taj će biti za njih svećenik. Slijedimo sadašnju praksu Crkve u tumačenju Sabor-skih smjernica u odnosu na opće svećeništvo po krštenju, kao i ono ministerijalno svećeništvo koje se dobiva snagom sakramenta sv. Reda. U sljedećem nastavku govorit ćemo o svećeničkoj službi laika u kojoj mogu "vršiti duhovno bogoslužje na slavu Božju i spas ljudi". Što se tiče uključenja laika u sudjelovanje u apostolatu hijerarhije, treba biti razborit, odmjeren, osluškivati što govori Duh sadašnjem trenutku Crkve i na što smjera Duh u uključenju laika u apostolat hijerarhije. Svaka brzopletost mogla bi samo zakočiti pozitivne pomake u sudjelovanju laika u apostolatu hijerarhije i nanijeti štetu općem dobru Crkve pa i samom laikatu u Crkvi.

SVEĆENIČKA SLUŽBA LAIKA

1. Svećenička služba laika

"Budući da vrhovni i vječni Svećenik Isus Krist hoće da i po laicima nastavlja svoje svjedočenje i svoju službu, oživljuje ih svojim Duhom i neprestano potiče na svako savršeno djelo. Onima, naime, koje tijesno spaja sa svojim životom i svojim poslanjem, daje udjela u svojoj svećeničkoj službi da mogu služiti duhovno bogoslužje na slavu Božju i na spas ljudi. Zato se laici, budući da su posvećeni Kristu i pomazani Duhom Svetim, na divan način pozivaju i upućuju da se u njima proizvode uvijek obilniji plodovi Duha. Sva, naime, njihova djela, molitve i apostolski pothvati, bračni i obiteljski život, dnevni rad, odmor duha i tijela, ako to vrše u Duhu, dapače i životne tegobe, ako ih strpljivo podnose, postaju

duhovne žrtve Bogu mile po Isusu Kristu (usp. 1 Pt 2,59), koje se kod euharistijskog slavlja pobožno prikazuju Ocu skupa s prikazivanjem Tijela Gospodnjega. Na taj način i laici, radeći posvuda sveto kao klanjaoci, posvećuju Bogu sam svijet" (LG 34).

Sveti Sabor, govoreći o svećeničkoj, proročkoj i kraljevskoj službi laika u Crkvi, izbjegava svaku pomisao na klerikalizam. O svećeničkoj službi laika ovaj Sabor je govorio u 10. i 11. poglavlju o Božjem narodu. U ovom broju ističe se da laici imaju udjela u Kristovoj svećeničkoj službi, da mogu "vršiti duhovno bogoslužje na slavu Božju i spas ljudi". Radi se o "duhovnom" bogoslužju, ne općem, po kojem je svako bogoslužje duhovni čin, nego u specifičnom smislu, ukoliko kršćansko bogoslužje izvire iz Duha Svetoga, ukoliko je tim Duhom nošeno i ukoliko je tim Duhom ljubavi prožeto. Euharistija je vrhunsko duhovno bogoslužje, jer se prinosi puninom Duha Kristova. Zato Konstitucija o svetoj liturgiji izričito govori da se laici koji žive u svijetu ne mogu dispenzirati od vršenja tog bogoslužja. Vršeći svoju bogoštovnu obvezu, laici slave Boga i spasavaju svijet.

Što sve ulazi u duhovno bogoslužje laika? Sabor kaže da sav život laika u svijetu, molitva, rad, život u obitelji, život u svome zvanju, trud, odmor, radosti i žalosti, sve su to duhovne žrtve, Bogu mile po Isusu Kristu, kako to opisuje (1 Pt 2,5). Po svemu tome Krist kao vrhovni svećenik nastavlja svoju svećeničku službu. Krist laike "oživljuje svojim duhom". Laici su "pomazani Duhom Svetim". Duh Sveti ih "poučava" i potiče ih da sav svoj rad stave u dimenziju žrtve, svoga prinosa Bogu, prikazivanja sebe Bogu kroz sva svoja djela. Sva su ta djela stvarno na oltaru kod euharistijskog slavlja naš prinos skupa s Kristovim tijelom i krvlju. Krist se nije kao svećenik za nas prikazivao Bogu zato da ga Bogu prikazujemo, nego da se skupa s njim i mi prikazujemo u cjelovitosti svoje zemaljske opstojnosti, kao razvojna bića u vremenu i prostoru, koji ispunja sva naša svagdanja djela. Laici su dio svijeta i djeluju u svijetu koji se nalazi u situaciji izvornog grijeha i svojih osobnih grijeha. U takvom svijetu nemoguće je bilo sebe, bilo svoja djela prikazivati Bogu bez Duha Svetoga, kojeg nam Krist kao otkupitelj priopćava. Kršćanska egzistencija je duhovska egzistencija, koja samo tako može stupiti u dodir s Ocem. Otkupljeni smo po slobodnoj otkupiteljskoj Božjoj ljubavi, koja je po Duhu Svetom u nama nastanjena. Stoga Sabor kaže da se laici darovima Duha Svetoga pozivaju na to "da se u njima proizvedu sve obilniji plodovi Duha". Time se ističe narav suradnje s milošću, koja je prihvaćanje Duha Svetoga i njegovih milosti.

(nastavlja se)

Mato Miloš, OCD

"Advent u sobi"

Pisat ću o običnim stvarima, bez uljepšavanja jer, ovo nije bajka. Advent! Vrijeme iščekivanja, pripreve, odricanja, i za svakoga nešto posebno, sve ovisi tko kako osjeća, želi, misli, hoće ili mora.

Moj je advent skroman i tih, skriven od očiju drugih ljudi. Vidim ovih dana ... u svim dućanima raskošni i lijepi adventski vijenci, ukrasi. A moj je... rekla sam već, moj je advent sasvim skroman. Ne zato što ne može biti "bogat", već zato jer ja tako želim!

U sobici u kojoj se trenutačno nalazi cijeli moj život, na stolu, uz križ, kronicu, anđelčice i Bibliju, mnoštvo knjiga i slika, dragih uspomena, tu su i četiri adventske svijeće različite veličine u bordo boji. Pomislila sam... uštedeni novac upotrijebit ću za dobro djelo. Možda sad baš netko treba moju pomoć. Darovat ću... pa makar to bila samo jedna osoba, bit će dovoljno! Ali, znam, bit će i drukčije. Lijepo je darivati!

Advent je i vrijeme odricanja, žrtve. Kad već nisam toliko hrabra i odvažna ustajati svako jutro u pet sati da bih bila na zornici, odlučila sam - učinit ću neku drugu žrtvu. Molim samo Gospodina da mi da dovoljno snage izdržati cijeli dan - ostati budna, trpjeti, slušati, govoriti, ponekad dugo šutjeti, raditi, moliti.. Da, i moliti! Paliti svijeću, jednu po jednu i čekati: četiri plamena! Dva će plamena gorjeti daleko od doma, a preostala će dva gorjeti skupa s prethodna dva u toplini poznatog doma, poznatih i dragih ljudi, ulica, zvona i događaja, mirisa...

Noćas dolazi i sv. Nikola! Znam, prevelika sam da bih čistila cipele ili čizme i stavljala ih u prozor. No, možda ću to baš večeras učiniti. Baš zato... jer nisam mala. Tko zna, možda ujutro u čizmi pronađem mali dar? Jesam li zavrijedila?

Advent! Što ono bijaše? Možda će mi plamen svijeće osvijetliti put do jaslica! Moram ga dobro rasplamsati. Imam li dovoljno "vatre" u sebi? Jesam li oslobodila prostor svoga srca?

Toliko pitanja... Tješi me ono vrijeme koje je preda mnom. Dok ne dogori četvrta svijeća ... otkrit ću odgovor.

Rekla sam već na početku, moj je advent sasvim skroman. Ali, ja mu se radujem. Ima nešto mistično u njemu. Ispunja me radošću, čežnjom. I ja vjerujem da ću na kraju puta, uz plamen moje četiri svijeće doputovati s mudracima u "vječni Betlehem"!

Ž. Z.

MOLITVA ZA BOŽIĆ

Sama sam. Ostavljena sam.
Boli me tu, ovdje,
svuda me boli.
Hladno mi je i drhćem;
vrištala bih al' glasa nemam;
oči su suzne i pogledom tražim Tebe.

O, Bože moj.

Žele mi ugaziti sreću,
žele me uvjeriti kako života nema
i sve turobno je.

O, Bože moj, daj mi snage
da se oduprem svim zlobama,
daj mi snage za još jedan Božić,
Božić kojem se jedino još radujem.

Otići ću u crkvu i moliti za sve -
za zdravlje, za sreću,
za mene ću moliti Tebe, Bože moj.
Glas ću pustiti, pjevat ću jako,
bit će to moja molitva upućena Tebi.

A sutra već,
ostavljena i zaboravljena,
čekat ću svoj red,
tamo negde pokraj Tebe, Bože moj.

Katarina Miloš, Sombor

TRI DARA ZA MLADOG KRALJA

Iako za doba godine ništa neuobičajeno, bio je to izuzetno prohladan dan. Osjećao se snijeg u zraku. Pomislila sam - hoće li nam Božić biti bijel?!

A bio je ponedjeljak.

Žurila samo kao i obično da stignem sve i svugdje. Kao što narod zna kazat - "I Bogu i svitu". Ja tu uvijek dodam - malo i sebi. Poznajem jednu redovnicu koja me učila da sve u životu treba biti umjereno, u skladu (bolje rečeno). Nije više u Subotici. Božji su je planovi, kao i mnoge druge, odveli nekamo drugdje.

I stigla sam zadihana i pomalo napeta. Uspostavljanje ravnoteže u životu je teška stvar. Gotovo nemoguća. A zaista se trudim. Čula sam od kolega na poslu da je centar grada već u blagdanskom ozračju. Jako sam željela to osjetiti. A Bog je, naravno, imao svoj plan za moj dan. Nisam ni pomislila da me sv. Nikola toliko voli. Takav stil mi izuzetno godi. Iako se to može procijeniti kao egocentričnost, mislim da Mikulaš odraslih, pa i ovaj moj, to vrlo dobro podnosi.

Ipak je teško ne osjetiti samoću. Govore ti da te vole, a ti plačeš zbog toga. Iskazuju ti pažnju a ti to ne osjetiš i ne odgovaraš na nju. Plašim se tog osjećaja. Dovodi me do stava da budem kruta i gruba a to, kažu, nije moja narav.

Govorim ovih dana mališanima koji su mi povjereni da lijepo pripreme svoje ovce za Božić. I nakon još jednog zalaska sunca, još jednog "pada", razmišljam: Kako ću ja urediti svoje srce? Što da ostavim na dar u svom srcu mladom Kralju? Možda bi mu draga bila ona "mrva prijateljstva" i "suza zanosa". A treći dar?

Voljela bih da to može biti moja "ispravna odluka". Nadam se da ću je donijeti ovoga Božića.

Mrva prijateljstva, suza zanosa i ispravna odluka.
Tri dara za mladog Kralja.

Ivana Lazić

BOŽIĆNA PRIČA

DIJETE

Bilo je rano poslijepodne Badnjega dana.

Marija je upravo učvrstila bor i pozvala svoju dječicu, Filipa i Ivanu, da joj pomognu uresiti ga. Djeca su radosno kliknula i prionula na posao.

Svake godine je njihov otac Božidar donosio i postavljao bor. I s njima kitio. Ali ove godine...

On je upravo tiho otvorio vrata, i kad je ugledao sretan prizor naglo se povukao kao da ne pripada tu. No, Marija je krajičkom oka uhvatila taj pokret i okrenula se.

Božidar je jedva prošaptao:

- Idem... u šetnju...

U njezinim blagim očima caklila se tuga i iznenađenje:

- Zar sada? Pa kuda ćeš, Božidare, na Badnji dan?

No, on je nestao.

Izišao je na ulicu. Bila je pusta. Ako je tko njome i prolazio, bili su to radosni ljudi koji su užurbano još nešto unosili u svoje domove. Snijeg je lagano lepršao i stvarao bjelinu ugodnu za oko i smirujuću za dušu. Kao da je htio sakriti prljavštinu grada i dati prirodi bijelo ruho za ovu najsvetiju noć koja dolazi. Kao da je htio prekriti jad u ljudskim srcima.

Ali Božidarov nije mogao...

Prije dva mjeseca ostao je bez posla. Koliko god se trudio, nije mogao naći ništa. Činilo mu sa da u očima svoje žene i djece izgleda nesposoban. Počeo se tuđiti od njih. Znao je biti leden i grub. Istina, Marija je radila, ali kako to izgleda da žena radi a on sjedi kod kuće? K tome, na putu je bilo treće dijete. Činilo mu se suvišnim u ovom trenutku... Kako će sve to izdržati? Kako se brinuti?

Sjetio se i majke koja se naglo razboljela i ovaj Božić će provesti u bolnici pod aparatima. Čemu bi se trebalo radovati? Gdje naći razloge za to?

Udubljen u teške misli nije ni opazio da je odmakao daleko od svoje kuće. Mračilo se... Kao u snu čuo je škripanje snijega i nečije sigurne korake. Osjetio je ruku na ramenu.

- Božidare, kuda ti?

Bio je to Toma, prijatelj.

- Nikuda...

- Zar se može ići nikuda i to još na Badnju večer?

Hajde, prijatelju, svrati k nama. Smrznuo si se, čovče!

Bili su blizu Tomine kuće.

Već se u dvorištu čula radosna graja. Ušavši u kuću Toma i Božidar bili su zasuti dječjim zagrljajima. Toma i

Biserka su imali petero djece. Četvero je bilo već na nogama, a peti, Darko, upravo je pokušavao stati na vlastite noge u svom krevetiću. Kad mu je to uspjelo, prolomio se gromoglasan poklik odobravanja i radosti. I Darko je bio važan jer mu je uspjelo nešto veliko.

Božidar je morao nekako sakriti suze u očima.

Okružen pažnjom i ljubavlju u ovoj obitelji želio je što prije vratiti se svojim. Toma mu je pročitao želju u očima. Značajno je pogledao Biserku:

- Sad ću ja. Vi malo pričekajte.

Uhvatio je Božidara ispod ruke i izišao s njim.

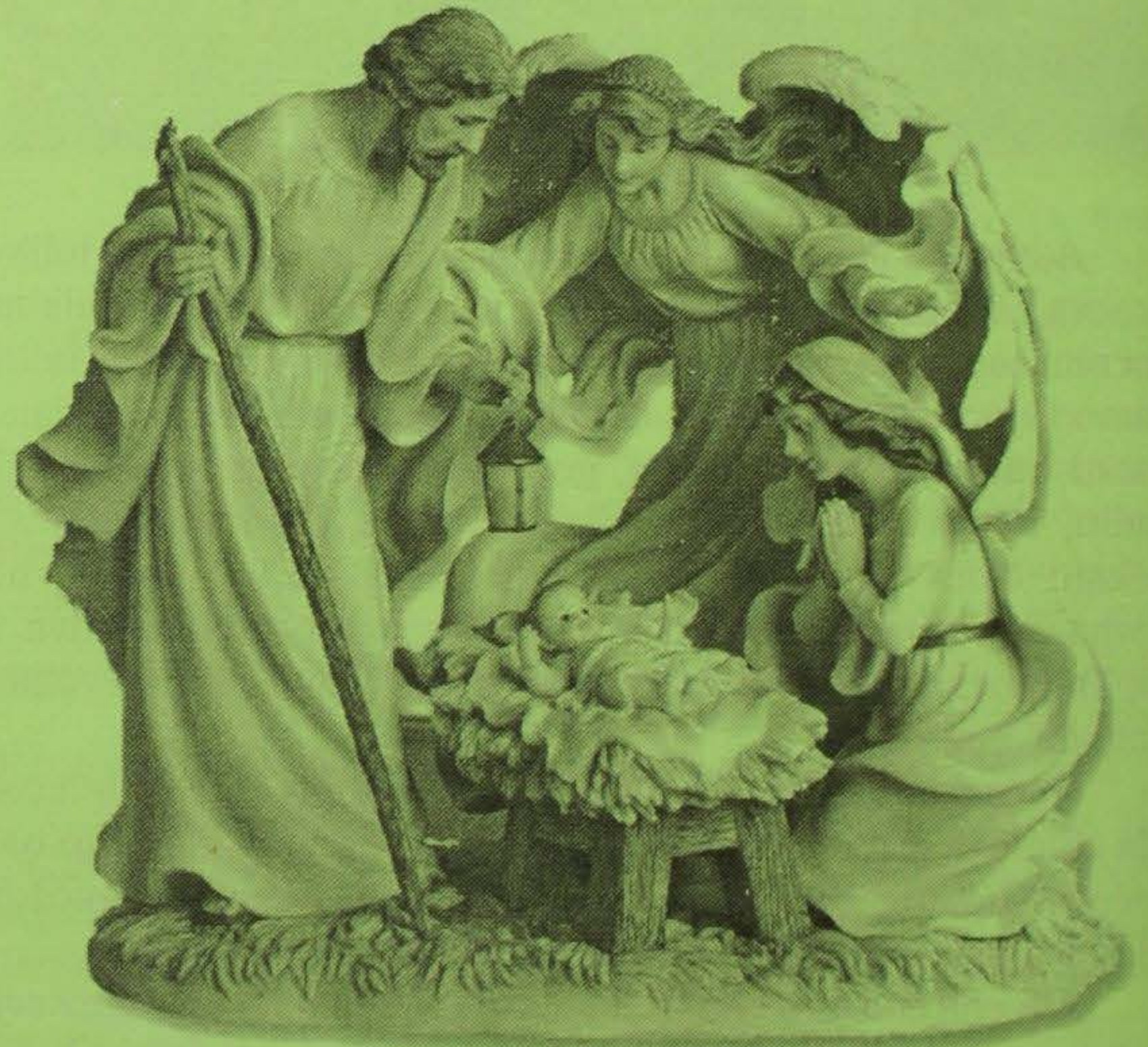

Marija je upravo dovršila sve pripreme za večeru i zabrinuto pogledavala sad na sat, sad kroz prozor na ulicu. Vrata su se naglo otvorila.

- Hvaljen Isus! Čestitam vam Badnju večer!

Božidaru su njegovi poletjeli u zagrljaj.

Za večerom su djeca veselo zapitkivala o običajima badnje večere, a Marija je strpljivo odgovarala. Božidar je bio blag, ali nekako zamišljen i tužan. Malo je govorio. Mislio je i na bolesnu majku...

Na svečanoj polnoćki Filip i Ivana su pjevali s djecom u božićnom igrokazu. Marija i Božidar su stajali podalje od oltara i jaslica. Marija je htjela pjevati, ali nekako nije mogla. Zar u ovoj svetoj noći ne može biti radosna? Što je to s njezinim Božidarom? I zašto mu smeta to malo, nevino, što tek spava pod njezinim srcem...?

"Danas vam se u gradu Davidovu rodio Spasitelj..." - svečano i snažno odzvanja radosna poruka evanđelja u okićenoj i raspjevanoj crkvi.

BLAGI VLADALAC SRDACCA

da pripravimo put Gospodinu i poravnamo mu staze, spuštajući uzvišice svoje oholosti i podižući doline svoje grešnosti i nedostojnosti (usp. Iz 40,4 s.). Davanjem prostora i vremena onome koji je nazvan "Željom bregova vječnih", jesmo li pripravnici? Jesu li naše štalice uređene, betlehemi instalirani, kuće pometene i stolovi prostrti za Kralja koji ne dolazi u vojnoj sili ni s prijetnjom terora, nego u jednostavnosti Djeteta i toplini obiteljskoga zajedništva? Došao je i za nas, zora dolaska nam svanu!

Čini se da nam i liturgijski tekstovi ove svetkovine žele posvijestiti da je među nas došao posebni Vladalac, Knez moćniji, milosrdniji, brižniji, bolji, snažniji, važniji i svakako mirotvorniji i mirnodopskiji od svih glavara i čelnika. Prihvaćamo li njegovu milosnu vladavinu, u kojoj se ispunilo vrijeme da nam Bog progovori po svome Jedinorođencu (usp. Gal 4,4; Heb 1,2)? Bog je sada među nama i sobom želi obdariti sve ljude, svakoga koji je dobre volje, te je stoga njegov miljenik (usp. Lk 2,14)!

Mladi kralj želi zauzeti svoje mjesto u svakome koji se raduje njegovu dolasku, u svakoj obitelji koja ga radosno prima i u svakoj sredini kojoj je Božić više od folklornih obilježja, tradicionalnih ukrasa i potrošačke groznice tobožnjeg darivanja dragih nam osoba. On je najljepši i najveći dar svemu svijetu! On - po kome je sazdan

ovaj svijet te nema drugog Imena pod nebom po kojemu se možemo spasiti (usp. Heb 1,2,4; Fil 2,9-10). On ne želi vladati nasiljem u bilo kojem obliku, niti biti prvi, nego pruža ruke prema svima kao Prvorođenac među mnogom braćom i sestrama koja mogu, ako hoće, prihvatiti izazov njegova pohoda i založiti se za vrednote Kraljevstva koje navješćuje.

Lijepo je i za sve vijeke to izrazio apostol i evanđelist Ivan u otvorenosti Božjemu Duhu: "Svjetlo istinsko koje prosvjetljuje svakog čovjeka dođe na svijet; bijaše na svijetu i svijet po njemu posta i svijet ga ne upozna. K svojim dođe i njegovi ga ne primiše. A onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja" (Iv 1,9-12). Neosporna je činjenica da smo u Sinu svi postali djecom Božjom, ali to je ujedno i zadatak koji danomice pred nas stavlja izazov odluke i opredjeljenja za Kralja kraljeva i Gospodara nad gospodarima u vlastitoj obiteljskoj, radnoj, društvenoj i (dobro)susjedskoj okolini.

Poklonimo se, stoga, Novorođenomu i u poklonstvu mu povjerimo svoje odnose, svoje srodnike, suradnike, prijatelje, sugrađane... sve ljude.

Ovim mislima želim svima sretan Božić - porođenje Isusovo i blagoslovljenu Novu 2003. godinu!

+ Ivan, biskup

Na Božić je već sjeme Uskrsa u zemlji. Bog je na djelu, polagano, poštujući vremena dugih sazrijevanja. Sve je, naime, čovječanstvo pozvano da se preobrazuje, da se obnovi. "Slava je Božja živi čovjek, a čovjekov je život gledanje Boga" (Sv. Irinej Lyonski).

Na Isusa se odnose ona zanosna imena koja zvuče poput naslova slave i obećanja budućnosti: "Savjetnik divni, Bog jaki, Otac vječni, Knez mironosni" (Iz 9,5).

Kao što je to uvijek slučaj, Bog i sada dolazi iznenada i nepoznat, a u znaku paradoksa: knez koji se rađa u štali, kralj naroda usred pastira, sjajno svjetlo usred mrkne noći.

Kroz četiri susljedna tjedna pripravljali smo se za godišnju svetkovinu Gospodinova rođenja, slušajući proročki poziv

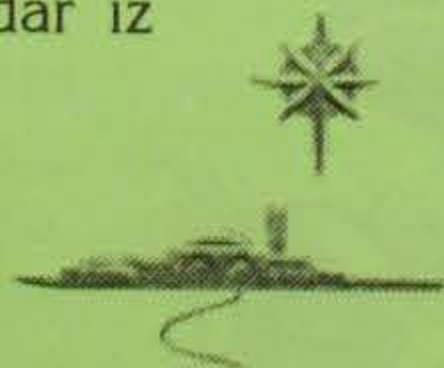
"Danas... nama... meni... Spasitelj...!" - odzvanja i Božidar u ušima i u srcu. Nevjerojatno! Kao da te riječi prvi put čuje!

"I evo vam znaka: naći ćete novorođenče gdje leži u jaslama..."

Bog se rodio kao dijete?

Dovoljno malen i blizak da ne prestraši ljude, da usreći one koji ga čekaju. Dovoljno slab i nemoćan da razočara one koji su očekivali nekog jačeg Boga. Bog se približio čovjeku. Došao mu ususret. Kao dijete. U svakom djetetu Bog započinje svoj hod. Tko dijete prima, prima Isusa...

"Djetešce nam se rodilo... Isuse mileni, Bože moj, srce ti dajem da sam tvoj!" - zapjevao je Božidar iz svega glasa i srca. Marija se pridružila.

Svim čitateljima
i dobročiniteljima
sretan Božić i blagoslovljenu
godinu Gospodnju 2003.,
uz iskrenu zahvalnost na podršci
želi Uredničko vijeće
"Zvonika"

Nakon polnoćke Ivana i Filip dotrčali su do svojih roditelja.

- Jesmo li lijepo pjevali?
- Hajdemo vidjeti jaslance.
- Vau... što su lijepi!

Božidar je gledao očima i srcem djeteta, a razmišljao kao zreo čovjek. Odjednom je vidio u jaslama svu stvarnost nazaretske obitelji: siromaštvo, odbačenost, nesigurnost. Ali i veliku radost i pouzdanje. Marija i Josip gledali su Dijete. I zbog Djeteta bili su spremni sve podnijeti. I sve koji su došli u njihovu skromnu štalicu, nekad i danas, upućivali su na Dijete. Zbog Djeteta sve je imalo smisla. Nekad i danas...

Božidar je odjednom svojim snažnim rukama pokupio u zagrljaj Mariju, Filipa i Ivanu, i ono malo, što još spava pod srcem... Ništa nije govorio. Ništa obećavao. Ali svi su oni znali da je prihvatio Život svim srcem, kakav god on bio...

s. Blaženka Rudić

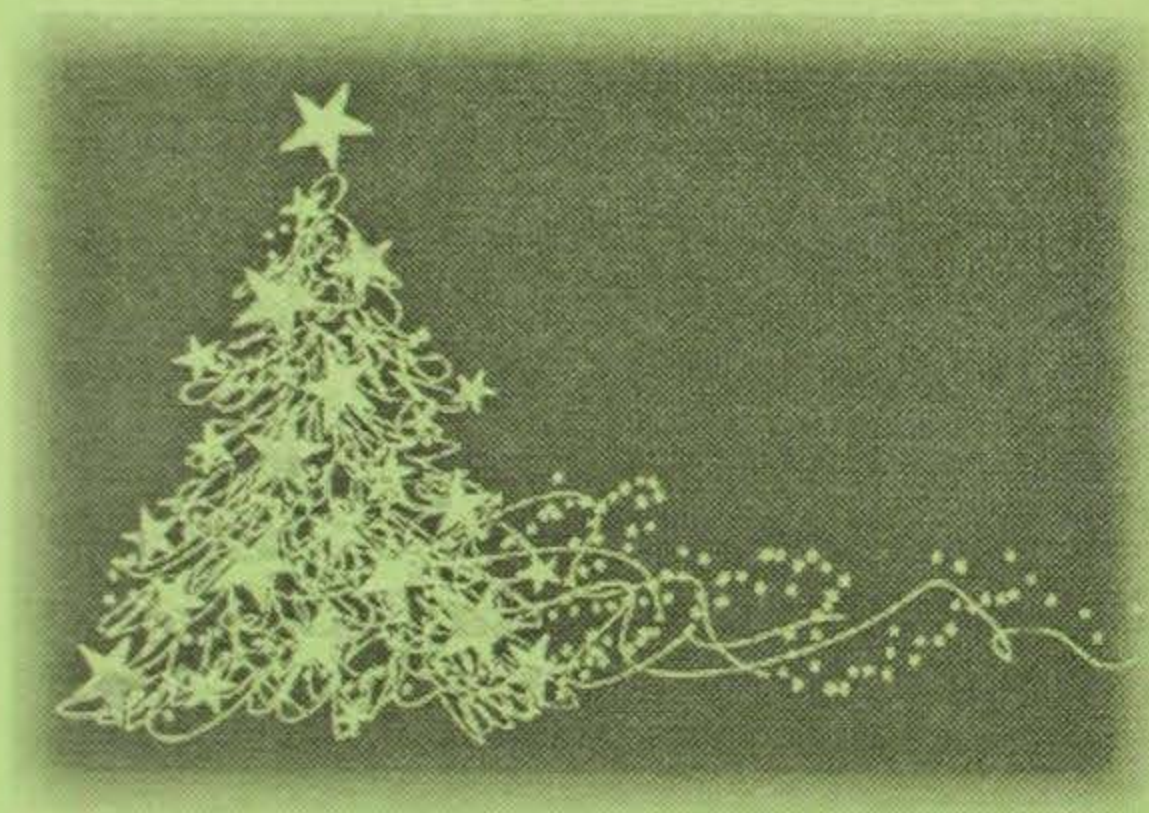
RADOST - ZA SVE NARODE

/tumačenje pjesme/

Anđelov navještaj betlehemskim pastirima: "Evo, javljam vam blagovijest, veliku radost za sav narod! Danas vam se... rodio Spasitelj! (Lk 2,10-11) neposredno je nadahnuo dvije vrlo svečane božićne pjesme: "Radujte se narodi" kao i onu "Veselje ti navješćujem".

Prva riječ prvog biblijskog čitanja na polnočki jest: "Narod!" Tako počinje ono drevno Izaijino proroštvo: "Narod koji je u tmini hodio, svjetlost vidje veliku..." (Iz 9,1sl.). U Prorokovoj perspektivi taj su "narod" u prvom redu prezreni Galilejci, ali kao prvina Izraelskog naroda. U kršćanskoj perspektivi to su - svi narodi svijeta. Tako naša Božićem raspjevana hrvatska duša ondašnji navještaj pastirima o radosti "za sav narod" prenosi ponajprije na sav puk kršćanski: "Veselje ti navješćujem, puče kršćanski!", a onda na sve narode svijeta. "Radujte se, narodi!"

Sve božićne pjesme, smjeli bismo reći, "naroduju", ali u ovoj pjesmi to je posebno intenzivno. "Narodi" tu zvone u samom početku: "Radujte se, narodi!" pa se čuju u prvom pripjevu: "Svaki narod čuj, čuj...!" i napokon u trećem: "I ti, svijete čitavi...".

Koliko je važno "čuti" glas...

No ta radost, na koju pjesma pozivlje čitav svijet, nije neka mehanička, samonikla radost. Ona je plod osluha vjere. Odatle onaj uporni: "Svaki narod čuj, čuj...", opetovan i u drugoj kitici: "To otajstvo čuj, čuj...".

U svemu božićnom događanju veliku ulogu igraju glasnici, donosioci poruke. I nadasve je važno... i sudbonosno - da ih svi oglašeni čuju i da povjeruju, pa da pođu i - nađu... Eno prvog nebeskog poklisara arkanđela Gabrijela, prvog navjestitelja i blagovjesnika Djevici Mariji. Eno i prvog prihvata: "Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj" (Lk 1,38). Stoga

Elizabeta kliče, pozdravljajući sretnu, ali poslušnu Mariju. I baš zato sretnu, što je poslušala i povjerovala. "Blažena ti što povjerovala" (Lk 1,45). Tako je u Evanđelju zazvonilo prvo blaženstvo, blaženstvo vjere. Za Gabrijelom, evo novih blagovjesnika! Anđeli donose vijest pastirima. I pastiri nisu samo čuli. Na anđelovu riječ stanu poticati jedan drugoga: "Hajdemo do Betlehema!" Na to Luka pažljivo dodaje: "I pohitješe... i pronađoše..." No ni kod toga ne ostaše, nego su vijest dalje pronosili, a njihov se proglas dalje prihvaćao: "A svi koji to čuše divili se tome što su im pripovijedali pastiri" (Lk 2,9-18). Tako je Evanđelje počelo svoju trku, kako se slikovito nadovezujući na Psalam 147 voli izraziti sv. Pavao. Za njega je Riječ Božja kao teklič, skoroteča: "Brzo trči riječ njegova" (usp. 2 Sol 3,1 = Ps 147, 15).

Kako je važan taj prijenos blagovijesti i njezin prihvati! Stoga u početku Poslanice Rimljanima sv. Pavao govori o "osluhu vjere" (1,5). Poslije tu misao još jednom jasnije razvija: "Tko god prizove Ime Gospodnje, bit će spašen. Ali kako da prizovu onoga u koga ne povjerevaše? A kako da povjeruju u onoga za koga nisu čuli? Kako pak da čuju bez propovjednika? A kako će propovijedati bez poslanja? Tako je pisano: "Kako li su ljupke noge onih koji donose blagovijest dobra..." (Rim 10,13-17).

Time nam se otkriva daljnje značenje pjesme "Radujte se, narodi". Ona postaje božićna misijska himna. Podsjećá nas kako su potrebni blagovjesnici, s

RADUJTE SE NARODI

Radujte se, narodi, kad čujete glas
da se Isus rodi u blaženi čas.
Svaki narod čuj, čuj,
i k Betlehemu pristupljuj!

Vidi Božje otajstvo u podrtoj štalici
i tko trpi ubožstvo na toj tvrdoj slamici.
To otajstvo čuj, čuj,
i k jaslicam pristupljuj!

Raduje se Marija - s Josipom gledeći
i anđeo pjeva Glorija - po zraku leteći.
I ti, svijete čitavi,
Spasitelja pozdravi!

Pođi i ti, narode, k betlehemskom dvoru,
pridruži se klanjajuć anđeoskom koru.
Lijepo dare, daj, daj,
pa mu lijepo zapjevaj!

jedne strane, a s druge strane - koliko li je neodloživo poslanje, misija. A s onim dvostrukim: "Čuj, čuj!" ističe se tako da je važan taj "osluh vjere" (Rim 1,5). Bez tog osluha vjere, kraj svih tih i tolikih glasova, mogli bismo ostati pod osudom proroka Izaije koji ono, na početku svoje knjige, grmi protiv naroda nehajnoga što za Boga ne mari. Već smo istakli kako sretno taj Izaijin prijekor prevodi drevna hrvatska božićna pjesma: "Skoti njega znahu tada - a grišnik ga ne zna sada" (usp. Iz 1,2-3).

/Iz knjige: Bonaventura Duda, SVI-JETA RAZVESELITELJ, KS, Zagreb 1990, str.78-81/

Piše: dr. Tadej Vojnović

Jišmael (1)

Pripovijedanje o Jišmaelu (Post 16) počinje isticanjem činjenice da Saraja, žena Abrahamova, nije svome mužu radala djece. Na Istoku je (a tako je to još i danas) neplodnost žene bila najveća nevolja koja je jednu ženu mogla zadesiti. Svakako da moramo ovdje istaknuti kako se u to vrijeme nije još znalo za neplodnost muškarca pa je za izostajanje toliko željene trudnoće uvijek bila odgovorna žena. No sve je to uklopljeno i u šire razmišljanje, tj. Bog je onaj koji "otvara" ili "zatvara" krilo žene (Usp. Post 20,18).

Žene su bile tako duboko pogođenje činjenicom neplodnosti da su se utjecale i dovijale najrazličitijim načinima kako bi svome mužu podarile djecu. Tako Saraja ne preza ni od toga da svojemu mužu predloži neka uđe k njoj sluškinji Egipćanki Hagari a dijete koje će Hagara roditi Abrahamu bit će Sarajino dijete budući da je Hagara njena sluškinja. Saraja se odlučuje na ovaj očajnički potez jer ne vidi drugoga izlaza da bi mogla imati dijete a to je nešto najveće što žena može podariti mužu.

U pripovijedanju o Jišmaelu susrećemo dvije predaje koje je pisac povezo u jednu. Tako u r. 3. iznova počinje pripovijedanje o Abrahamovom boravku u Kanaanu, uzimanju Egipćanke Hagare za sluškinju i Sarajinoj odluci da svoga muža pošalje k svojoj sluškinji. Ovdje moramo istaći da Hagara nije bila ropkinja kako bi to mnogi htjeli. Izvorna hebrejska riječ je "šifhah", a to je sluškinja čiji je socijalni status bio bitno drugačiji od onog - robova. Hagara je bila Sarajina sluškinja pa je ona mogla s njom raspolagati. Abrahamu je u to vrijeme 86 godina.

Hagara je začela. To je najveće i najljepše što se jednoj ženi na Istoku moglo a i danas može dogoditi. Ona je postala majka. Nije stoga čudno ili, bolje reći, razumljivo je Hagarino ponašanje kad je, kako to ističe pisac, "s prezirom gledala na svoju gospodaricu" (Post 16,4). Veća je bol od ne imati djece još samo bol kada si zbog toga ponižen. To je osjetila Saraja i potužila se svojemu mužu Abram. Ona ga čak optužuje što ne reagira. Priziva Boga kao suca i to doživljava kao veliku nepravdu. Međutim Abram polazi od činjeničnog stanja: "Ona je tvoja sluškinja, ti možeš s njom činiti što te volja!"

Saraja je dobila odrješene ruke. Sada može činiti što hoće, barem u odnosu na svog muža. Pisac ističe da je počela s Hagarom tako loše postupati (a to je mogla kao njezina gospodarica) da je ishod takvog postupanja bio bijeg Hagare. Kamo je mogla pobjeći? Samo u pustinju! Ali čo-

vjeku nije sve dozvoljeno. Onaj koji prosuđuje naša djela je Bog. Ljudske dozvole još ne znače ništa. Važno je što Bog misli i kako on vrednuje naše postupke. Ovaj tekst to izričito pokazuje.

Susret u pustinji

Pripovijedanje o Jišmaelu ima dva dijela (rr. 1-6 i rr. 7-16). Dok se u prvom dijelu pripovijeda o neplodnosti Saraje i svađi s Hagarom, u ovom drugom dijelu koji se sastoji iz dva kratka razgovora daje se pravo vrednovanje i naviješta budućnost. Ljudska događanja imaju i svoj drugi smisao. To je onaj koji sprovodi Bog. Ovdje susrećemo teologiju povijesti.

Hagara se kroz pustinju uputila u svoju zemlju, u Egipat. Sada je već blizu egipatske granice o čemu pisac daje podatak: "na putu prema Šuru" (r. 7) a to je pri grad uz granicu. Hagara je u pustinji našla izvor. To je znak brige Božje i života. Voda i život su na Istoku jedno te isto. Upravo tu gdje Hagara prepoznaje brigu Božju, tu kod vrela dogodio se čudesni susret. To je susret s nadnaravnim bićem (hebr. "mal'ak Jahve"), anđelom Jahvinim. Nije se radilo o viđenju već o stvarnom susretu i razgovoru Hagare i nebeskog bića. U pustinji, daleko od ljudi, ovaj susret ima posebno značenje. On prije svega ukazuje na zajedništvo koje već postoji, pogotovo što susret počinje naslovljavanjem Hagare njezinim vlastitim imenom. To znači da nebo već poznaje Hagaru, da ono prati Hagaru na njezinom životnom putu.

Razgovor s Božjim glasnikom

Upada u oči što u izvorniku sva tri retka (rr. 9, 10, 11) započinju istim izrazom: "i reče joj anđeo" (hebr. "vajjomer lah male'ak") što je naš prevoditelj izbjegao vjerojatno da razbije stereotipno ponavljanje. Središnji dio ovog razgovora je svakako obećanje sina. Ovo obećanje ima svoju strukturu: začeti - roditi - dati ime. Ovu strukturu nalazimo na više mjesta u Bibliji (usp. Suci 13,3-5; Iz 7,14-17 i dr.). Ne podsjeća li nas ovaj tekst na Lukino navještenje (usp. Lk 1,26-38)? Nema li Marijin susret s anđelom Gabrielom istu strukturu: začeti - roditi - dati ime? Kod toga treba posebno spomenuti da je ime koje se daje uvijek u značenju onoga što se

događa! Glasnik Božji određuje ime i tumači njegovo značenje. Dijete koje će Hagara roditi zvat će se "Jišmael" jer je, kako anđeo tumači, "Jahve čuo tvoj jad" (hebr. "šama" = čuti i "el" = Bog, zajedno: "ČuojeBog"). I Mariji anđeo govori ime koje ima značenje onoga što se događa: "Evo, začet ćeš i roditi sina i nadjenut ćeš mu ime Isus" (hebr. "ješua", od gl. "jaša" = spasiti, što će anđeo protumačiti Josipu, usp. Mt 1,21: "jer će on spasiti narod svoj").

To što majka daje ime djetetu, odgovara najstarijim običajima na Istoku i sasvim je nešto normalno. Obično se uz ime u navještenjima daje i nekoliko crtica o budućnosti djeteta. Tako je to i ovdje: "On će biti kao divlje magare: ruka će se njegova dizati na svakoga, i svačija ruka na njega: i pred licem sve mu braće on će stan sebi podići" (r. 12). Tako i anđeo naviješta Mariji: "On će biti velik i zvat će se sin Svevišnjega..." (usp. Lk 1,32).

Redak 10. donosi obećanje umnoženja: "Tvoje ću potomstvo silno umnožiti; od mnoštva se neće moći ni prebrojiti." Naviješta se, dakle, jedan novi narod. I doista, Jišmael će postati otac arapskoga naroda. No da bi se to sve dogodilo, Hagara se mora vratiti svojoj gospodarici i pokoriti joj se. Čudni su nekada putovi Božji! Po našoj ljudskoj logici bilo bi bolje da Hagara nastavi put u svoju domovinu Egipat. Tu bi ona bila sigurnija i zaštićena nego li da ponovno bude sluškinja Abrahamove žene Saraje. Naša su razmišljanja takva upravo zato što smo "kratkovidni" i vidimo događaje samo u neposrednoj blizini. Bog ima sasvim drugi plan, veći i dalekosežniji. Jišmael mora postati dio Saveza, on mora kao znak toga Saveza primiti obrezanje. Sve se to ne može dogoditi ako Hagara sada ode u Egipat. Ona se, stoga, mora vratiti svojoj gospodarici Saraji. Samo poslušnost Božjemu glasu može donijeti prave plodove života i čovjeka osloboditi njegova lutanja. Kod toga uvijek treba imati na pameti da "Božji puti nisu naši puti i Božje misli nisu naše misli".

Poslušnost Bogu i njegovu glasu (pa i onda kada nam se čini da je to protiv "zdravog razuma") zahtijeva čovjekovo povjerenje u Boga. Povjerenje da nam Bog dobro želi i onda kada nas vodi putovima koje mi ne razumijemo no oni su uvijek za nas dobri i blagoslovljeni. I Hagara će se pokoriti Bogu i njegovoj zapovijedi, poslušat će nebeskog glasnika i vratiti se Abrahamu i Saraji. No prije toga slijedi još jedan mali razgovor o kojem u sljedećem nastavku!

(U sljedećem nastavku: Jišmael (2))

Uređuje: Katarina Čeliković

DJEČJI MJESEC

Prosinac je DJEČJI MJESEC. Počinje s "Mikulašom" - kako rado zovemo blagdan sv. Nikole. E, onda dolaze zornice cijeli mjesec. MATERICE su nam skoro najdraže, ali već sljedeću nedjelju slavimo i OCE. Dok žito zeleni i polako raste, kupujemo jelku, čistimo kuću, pripremamo darove... Čistimo i svoju dušu - ISPOVIJEĐU, POMIRENJE s Bogom, ali i s ljudima. Onda stiže taj najželjeniji, najdraži i najsvjetliji BOŽIĆ koji je sav RASPJEVAN. I ulazimo u NOVU, 2003. godinu. Uz sva ova slavlja ipak treba nešto važno kazati - NE ZABORAVIMO DRUGIMA PRIPOVIJEDATI O ISUSU. MI SMO MU SVJEDOCI. Što će nam sva slavlja ako našu radost ne ispričamo drugima? Što da sami uživamo ako to možemo zajedno s drugima?

Želim vam, dragi Zvončići i Zvončice, da vam 2003. godina bude SVJEDOČKA - da radost što ste Božja djeca podijelite s drugima.

Vaša Zvončica

15. 12. - 3. NEDJELJA DOŠAŠĆA

Iv 1,6-8.19-28

Prije Isusa došao je Ivan Krstitelj - da svjedoči za Isusa. I MI smo potrebni SADA kao SVJEDOCI onima koji nisu upoznali Isusa.

22. 12. - 4. NEDJELJA DOŠAŠĆA

Lk 1,26-38

Kako će se Isus roditi i tko će on biti. Na ova pitanja ANĐEO odgovara Mariji. Mariji sve izgleda njevjerovatno, ali i njenoj rođakinji se zbilo nešto čudesno - iako stara, Elizabeta će roditi sina (Ivana Krstitelja).

25. 12. - BOŽIĆ

Lk 2,15-20

Veliku vijest o rođenju Božjeg sina anđeo javlja PASTIRIMA. Čim su to čuli, odmah odoše vidjeti maloga Kralja. Ali, oni su o tome i drugima pričali da vijest o Spasitelju sazna što više ljudi.

29. 12. - SVETKOVINA SVETE OBITELJI

Lk 2,22-40

Isus je živio u obitelji. Roditelji su ga po židovskom običaju odveli u Hram da ga PRIKAŽU Gospodinu. Isusov dolazak u Hram je primijetio starac Šimun koji je proročki blagoslovio dječaka i njegov život. I starica Ana je hvalila Boga što je vidjela Dijete. A Isus je i nakon toga živio kao dobar dječak u svojoj obitelji.

5. 01. - 2. NEDJELJA PO BOŽIĆU

Iv 1,1-18

Evangelist Ivan na početku svoga pisanja pjeva pjesmu o Isusu koji je RIJEČ. Riječ je Bog. Sve je po toj RIJEČI nastalo. Slušajte, ali i čitajte evanđelje, vidjet ćete koliko još ne znate o Bogu.

12. 01. - BLAGDAN KRŠTENJA GOSPODNJEGA

Mk 1,7-11

Ivan Krstitelj je svjestan da je manji od onoga koji dolazi nakon njega. Zna li tko je to? ISUS. A upravo njega Ivan krsti vodom u Jordanu.

Najbolji u srednjoj i najmlađoj grupi na I. SMOTRI RECITATORA NA HRVATSKOM JEZIKU

U KOLIJEVCI

Dugo se šesti razred spremao za odlazak u subotičku "Kolijevku". Na poziv vjeroučiteljice s. Bosiljke pošli su 29. studenog posjetiti one najmanje kojima je svaka pažnja draga. Evo kako su doživjeli ovaj susret.

DARIJA KARADŽA - Drago mi je da smo bili u "Kolijevci" i da smo djeci koja nemaju roditelje pružili malo ljubavi. Kada sam ugledala djecu, bilo mi je žao što su ih roditelji napustili. Čim smo stali na vrata oni su nam pružali ruke i željeli su da ih dignemo. Kada smo odlazili kući, djeca su nas ispratila do ulaznih vrata. Žao mi je djece koja su ostala bez roditelja.

LUKA BUDIMČEVIĆ - Iako sam tu djecu prvi put vidio, osjećao sam kao da ih već znam. Također sam osjetio da činimo dobro djelo jer znam da je Isus kazao: "Što učinite jednom od ovih najmanjih meni učiniste".

DANIJELA NUSPL - Vijest da idemo u "Kolijevku" za mene nije bila baš tako divna. Ali, kad sam se vraćala iz "Kolijevke", moje mišljenje je bilo drugačije. Poželjela sam češće odlaziti tamo. Želim usrećiti tužne, kao što su ova djeca kojima nedostaje roditeljska ljubav. Većina djece koja imaju roditelje ne znaju kako je djeci bez mame i tate. Ova su djeca usamljena i nesretna. Nema ni jedne greške koju dijete može nabaviti da ga roditelj zbog toga odbaci.

ANĐELE MOJ

Anđele moj mili
zamotan u svili
priđi da ti tiho zborim
da ti želje progovorim.
Sačuvaj me od zala
pogledaj kako sam mala.
Hajde da se družimo
da se svi lijepo slažemo
pruži mi ruku.

Neka se više ne tuku
drugarica i drug
supruga i suprug.
Podaj svakome ljubavi, radosti
sreće i milosti,
daj mi radostan dan
lak i miran san
jedan poljubac mali i nježan
ali za mene neizbježan.

Marijana Temunović
4. raz.

Zornice i "Mikulaš" u Žedniku

Na misama zornicama u Žedniku sakupi se 100-120 vjernika. Po brojnosti prednjače najmlađi - ministranti i članovi dječjeg zbora. Iako rano, oni svojim prisustvom i pjesmom uljepšavaju zornice. Nakon mise najmlađi odlaze u župnikov stan gdje im se služi topao čaj i peciva. Tako okrijepljeni odlaze u školu.

Prve nagrade dolaze već nakon par zornica, jer se slavi blagdan sv. Nikole. Tako je bilo i ove godine. Župnik Željko lijepo surađuje s Mjesnom zajednicom, tako je i ovaj Mikulaš, kako ga narod popularno zove, proslavljen udruženim snagama. Mjesna zajednica je platila 300 prikladnih skromnih paketića, a recitatori naše župe spremili su simpatičan igrokaz o Svetom Nikoli. U prepunoj sali Doma kulture bilo je veselo a uz malo dječje igre, glume i puno zamora podijeljeno je 300 paketića. Nazočnima se obratio vlč. Željko prikladnim govorom. Tako smo naše mališane uveselili pa sada mogu strpljivije čekati Božić.

Kata M. Ostrogonac

PROSLAVA SV. NIKOLE

u župi sv. Roka i u vrtiću "Marija Petković - Sunčica"

Djeca su iz župe sa svojom katehisticom s. Bosiljkom pripremili igrokaz o sv. Nikoli. Taj prekrasni igrokaz su pronašli u dječjem časopisu "Mak". Igrokaz je bio veoma poučan pa ih je sv. Nikola potaknuo na učenje i upoznavanje svoje vjere i vjeronauka. Djeca su taj igrokaz izvela na misi zornici.

Djeca iz vrtića "Marija Petković - Sunčica" su također sudjelovala na misi zornici i otpjevali dvije pjesme "Nikola, Nikola" i "Dođi sv. Nikola". Nakon pjesme i igrokaza uslijedilo je ono što djeca svake godine traže u cipelicama a to je dar. Sv. Nikola im je podijelio skromni dar ali su bili sretni.

U vrtiću je bilo veoma uzbudljivo. Na samom ulasku su djeca pronašli košaru sa zajedničkim darom - bile su to igračke i pismo od sv. Nikole. U velikoj sobi gdje djeca blaguju još jedno iznenađenje: stolovi su bili pripremljeni za blagovanje i još jedan dar bilo je za svakoga čokoladno mlijeko za doručak. I tu su pronašli pismo - sv. Nikola ih je pohvalio i zaželio da uvijek budu vrijedni i poslušni svojim odgajateljima. U deset sati je bio vrhunac iznenađenja. Odgajateljice Marina, Dijana i s. Iva su prikazale lutkarsku igru o "novoj i staroj čizmici". Najednom je nastala tišina, samo se čulo blago zvonice - stigao je sv. Nikola. Razgovarao je s djecom, a oni su mu pjevali. Onda su svi na svojim vješalicama pronašli čizmicu punu slatkiša. Svi su bili sretni - roditelji, odgajatelji, a najviše djeca. Hvala svima koji su sudjelovali u proslavi i pripremi. /S. Iva/

Djeca iz vrtića čestitala župniku imendan

Na blagdan sv. Andrije, koji je zaštitnik i naših župnika iz župa sv. Roka i Marije Majke Crkve, išli smo u župni stan čestitati imendan župniku kojem smo otpjevali pjesmu za imendan, a on nam je pričao o sv. Andriji. Poslije nas je počastio onim što djeca najviše vole a to su bomboni i čokoladice. Stigao je i župnik iz "Šandora". Otpjevali smo im pjesmu "Lijepo ime Andrija", a nakon toga su župnici zaželjeli da s njima igramo igru tišine koju svaki dan imamo u vrtiću.

Djeca, svećenici i odgajateljice - svi smo bili sretni i zadovoljni ponajviše zato što su svećenici sudjelovali u igri. Na izlasku smo vidjeli i sliku sv. Andrije. Zahvaljujemo svećenicima što imaju razumijevanja i osjećaja i za najmlađe u svojim župama. /I. B./

Sa časnim sestrama iz R. Krstura

Dječji vrtić "Marija Petković - Sunčica" 3. prosinca posjetile su sestre iz Ruskog Krstura, njih osam. Zaželjele su gledati i promatrati djecu u radu. Kad su stigli do igre tišine, i same sestre su se uključile, a i djeca su ih na to poticala. Poslije toga su sestrama djeca otpjevala pjesmice koje pripremaju za sv. Nikolu, Materice, Oce i Božić. Sestre nisu krile radost koju su doživjele u susretu s djecom. Obećale su da će ih opet posjetiti. /I. B./

BOŽIĆNA SLAGALICA u župi Marija Majka Crkve

I u župi Marije Majke Crkve u adventu je osobito živo i aktivno. Sretna okolnost ove župne zajednice je činjenica što su mise-zornice, nekada najpopularnije mise u došašću, sačuvane i "presađene" u novu crkvu. Umješnost pastoralnih suradnika, napose sestre katehiste, okuplja svaki dan na zornicu oko stotinu predškolske i školske djece. Većina malenih, makar i pospanih, radosno dolazi svaki dan na zornicu u pratnji svojih najbližih, pa se tako crkva svaki dan relativno napunja. Nakon evanđelja je zajedničko razmatranje, kako je to predložio svjetski duhovni pisac Phil Bosmans u svojoj knjizi "Ususret Božiću". Svako od tih razmatranja župnik zaključuje konkretnom odlukom za taj dan. Svako dijete ima svoju kutiju označenu brojem od 1 do 100 i svaki dan uzima svoj broj u kom nalazi djelić božićne slagalice. Ako bi samo jedan broj bio krivo uzet, nijedna od sto slagalica se ne bi mogla složiti. Ovako se djeca odgajaju i na točnost i na solidarnost. Svima će nam biti žao kada završi adventsko vrijeme, no nadamo se da će nas Božić ispuniti radošću pa ćemo ga, tim više, slaviti zajednički. /A. K./

NAGRADE ZA BOŽIĆ

Budući da je stiglo još pedesetak točnih odgovora na prethodno postavljeno pitanje na koje ste odgovorili da je 2003. godina Biblije nagrađujemo još 5 Zvončića:

1. David Vojnić Mijatov, Donji Tavankut - Subotička Danica 2003.
2. Dragica Širić, Bezdán - kaseta II. festivala bunjevački pisama
3. Melita Bašić Palković, Subotica - mali "Betlehem"
4. Joza Bešić, Bezdán - Otajstva svjetla
5. Marijana Ivković Ivandekić, Đurđin - kaseta II. festivala bunjevački pisama

Uređuju: Marina, Ivana, Dijana, Željka, Biserka, Igor, Ljubica

Bog mladi!

Najdivniji trenuci nam se približavaju kroz ovaj Advent i radosne žrtve Zornice. Korak po korak približavamo se rođenju Isusa, približavamo se trenucima velikog darivanja.

Kao nekim čudom, darivanje je preokupacija svakoga od nas u ovo vrijeme. Ono se očituje najčešće u materijalnom darivanju kroz darove za ovaj Božić. Oni koji su redovito odlazili na zornice darivali su dio sebe Bogu, u tom darivanju približili Mu se.

Na sam Božić Bog će se darivati nama u ljubavi i trpljenju. To darivanje Boga izmamit će radost i sreću skrivenu u nama. Rodit će se neka nova darivanja za koja ćemo imati više snage i hrabrosti. Nade i želje pozitivnog ozračja Božića, ozračje koje nam Bog daje za primjer, prosljedimo dalje na svaki segment našega života, okruženja... I time obogatimo ovo radosno vrijeme.

Zato svima vama koji čitate ove strane želim mnogo darovane sreće i blagoslovljen Božić.

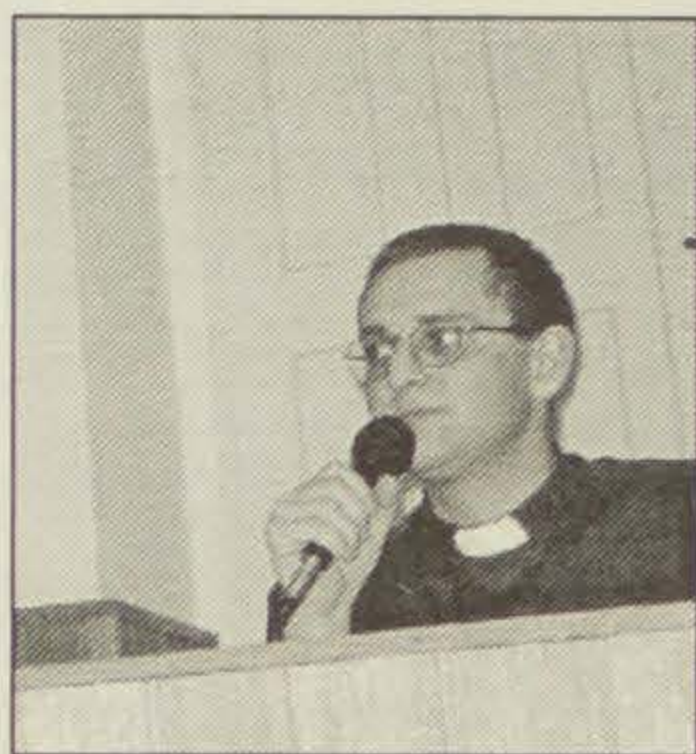

Marina

MOŽE LI SE NEVINOST IZGUBITI?

Mjesečna Tribina mladih održana je u nedjelju, 17. studenog u Katoličkom krugu u Subotici. Odbor tribine mladih zaželio je čuti predavanje o izazovnoj temi: "Da li je nevinost stvar prošlosti?"

Preko stotinu mladih pozornost je slušalo izlaganje **Františka Gašparovskog**, ovogodišnjeg mladomisnika Subotičke biskupije a sadašnjeg kapelana katedralne župe sv. Terezije. František je

na neuobičajen način pokušao mladima dočarati veliko zlo i veliku opasnost "gubljenja nevinosti" prije braka. On je naglasio kako, nažalost, velika većina mladih gubi nevinost u ranoj mladosti zavedena suvremenim uživalačkim mentalitetom i nasjedajući propagandi. Predavač je kroz nekoliko suvremenih pjesama, kojima se mladi oduševljavaju, ukazao na štetnost takve glazbe koja kroz riječi, a onda u videospotovima i slikom, naprosto "mami" mlade na grešne spolne odnose i nemoral na tom području. On je u svom predavanju na vrlo plastičan način ukazao i na mnoge štetne posljedice neodgovornog življenja spolnosti.

Svoje predavanje František je završio pitanjem: "Kad biste imali nešto vrlo dragocjeno i kad biste znali da to možete dati samo jednom u životu i da isto više ne možete vratiti, da li biste dobro razmislili kome biste to darovali?" Nevinost je veli-

ka dragocjenost i zaslužuje je onaj tko je spreman s tobom stati pred oltar i obećati ti ljubav i vjernost. Stoga čuvajte svoju nevinost do braka, rekao je predavač.

Odbor Tribine mladih u dogovoru s predavačem pokrenuo je skupljanje potpisa protiv pornografije

koja je na kioscima dostupna svačijem oku. Oni su sastavili dvije liste. Jednu će

potpisivati roditelji a drugu sami mladi. Prikupljene potpise će potom uručiti gradonačelniku Subotice, predsjedniku gradske vlade i ministru za kulturu u gradskoj vladi sa zahtjevom da učine sve što je u njihovoj moći da se stane na kraj tom zlu.

Oni su također odlučili u ovu akciju uključiti i kršćane drugih Crkava u Subotici. /A. A./

OBRAZLOŽENJE PRIKUPLJANJA POTPISA PROTIV PORNOGRAFIJE NA KIOSCIMA

U ime roditelja koji se trude s ljubavlju odgajati svoju djecu i dovesti ih do zrelosti žive, zdrave i čitave, želimo podsjetiti da neuropsihijatri, psiholozi i drugi govore koliko je važna psihoseksualna zrelost kao prevencija protiv ovisnosti, osobito protiv narkoovisnosti. Kako slobodno, humano, zdravo i naravno vjerski odgajati djecu i njihovu spolnost kada ih sa svakog kioska napada izopačena seksualnost koja s pravom ljubavlju nema ni trunku zajedničkoga?

Ako netko tvrdi da je to pitanje slobode, potpuno je u pravu. Vjernici svih Crkava i ogromne većine vjerskih zajednica, najveći broj normalnih i humano orijentiranih građana, a osobito obiteljskih ljudi, uvjereni su da je nepotrebno i štetno iste časopise držati na vidnom mjestu u kiosku. Oni imaju pravo na slobodu - da žive bez pornografije, da ne budu njom "bombardirani" na svakom koraku. Pomislimo da su i djeca izložena takvim slikama dok kupuju bombone ili samoljepljive sličice. Oni imaju pravo da svoje djetinstvo žive čisto i neopterećeni takvim prljavštinama. Kakve pozitivne osjećaje može unijeti u njihovu dušu pogled na prizore koji prikazuju takvi časopisi?!

Kome takvi časopisi, zbilja, trebaju? Čini se, samo industriji koja ih proizvodi. Moramo li joj robovati?

Neka se nitko ne uplaši da će biti na šteti ako takve časopise bar ukloni sa vidnih mjesta. Nitko, naime, ne može nikoga natjerati da ih ne kupuje, ako već, nažalost, postoje, ali nitko ne smije niti priječiti odgoj za život bez pornografije, za istinsko poštovanje ljudskog tijela i za pravu ljubav.

Odgovorni roditelji

Ovu peticiju podupiru i mladi koji žele dati doprinos pravilnijem odgoju mladih generacija, ne želeći snositi odgovornost za njihovo "trovanje" putem pornografskih časopisa koji su im na kioscima "na dohvat ruke".

Mladi kršćani

Svim čitateljima želimo
blagoslovljen Božić
i sretnu
Novu godinu Gospodnju.
Uredništvo
stranica mladih

VJERONAUK ŽEDNIČKE MLADEŽI

Iako u mnogim župama početak nove školske godine prati i početak vjeronaučne godine mi, nažalost, nismo bili u mogućnosti to potpuno ostvariti. Kažem potpuno, zato što je vjeronauk za djecu počeo kada mu je vrijeme i bilo. Međutim, vjeronauk za "stariju djecu" - omladinu, nailazio je na stalna odlaganja svoga početka. Razlozi ovom odlaganju su svakako objektivni. Liječenje svih tegoba i velikih predrasuda kojima smo svi mi bili "zaraženi" rezultiralo je konačnim početkom okupljanja žedničke mladeži. Prvo okupljanje je bilo samo formalno na kojem je imenovana predsjednica mladih, podijeljene su mnoge dužnosti u župi, pa sam tako i ja, stjecajem okolnosti - jer su svi drugi smatrali da će ih "pojesti vuk" - postala dopisnica "Zvonika". Prvi susret je završen s velikim oduševljenjem župnika zbog odaziva mladih. Na drugi susret smo već svi otišli s nestrpljenjem čekajući ishod teme "Djelovanje crne magije" koje je pripremio naš župnik. Na trećem susretu imali smo veliku čast ugostiti kapelana katedralne župe "sv. Terezije" vlč. **Františka Gašparovskog** u ulozi predavača. On je govorio na našu odabranu temu "Kako se oduprijeti lošem društvu i porocima".

Kao što nakon svakog radnog i napornog tjedna dolazi nedjelja kao dan za odmor, tako i mi nakon radnog dijela našeg vjeronauka drugi dio ispunjavamo odmaranjem uz razne filmove iz župnikove kinoteke. Vjeronauk održavamo u večernjim nedjeljnim satima, osim treće nedjelje u mjesecu kada grupa mladih odlazi na Tribinu mladih u Suboticu i naravno na druženje s mladima iz drugih župnih zajednica.

Dragica Radak

Jedno razmišljanje

"Prvi" koraci

Ne tako davno jedna djevojka je doživjela prometnu nezgodu u kojoj je ostala teško ozlijeđena. Njeno je stanje bilo krajnje dramatično, ali sa svjetlom koje se naziralo. Prije koji dan bila sam nazočna njenim "prvim" koracima. Po drugi put u svom životu ova djevojka uči hodati, nanovo pokušava podizati teže predmete; mnoge stvari koje je do tada činila mehanički, sada su se pretvorile u velike i nove pothvate.

Zapitam se, koliko često razmišljamo o običnim trenucima. O koraku, o pokretu, o osmijehu... Trenutak je dovoljan da sve bude zbrisano, a veliki napor da se sve vrati opet na svoje mjesto. Ono što je nezanemarivo jeste snaga i volja koju daruje Krist. Prikazuj, prikazuj, ... govorili su joj. Vjerujem kako njena snaga dolazi od tog prikazanja. Prikazanje koje ona čini možda je za tebe, za mene, za bilo koju potrebu, ali zasigurno je za njenu vječnu sreću.

I dok ovog Božića tragamo za nečim osobitim, sjetimo se djevojke koja nanovo uči hodati. Suza sreće mi se tiho skotrlja niz lice kad se sjetim njene volje, njenih "prvih" koraka i Boga koji je voli i želi da ona ponovno hoda.

Marina

Igrajmo se i učimo uz poruke Oca

II. ZADATAK

U GODINI BIBLIJE I GODINI SVETE KRUNICE, otkrijmo u II. zadatku što nam Bog poručuje.

Pronađite zadane dijelove u Svetom pismu, za svaki tjedan po jedan, promeditirajte ih!

Ps 139,2

Dj 17,28

Jer 1,5

Ef 1,11

Do sljedećeg zadatka, uživajte!

Najbolji recitatori u starijoj grupi na I. SMOTRI RECITATORA NA HRVATSKOM JEZIKU

k o m e n t a r

Hoće li klonovi obradovati svijet?

21. stoljeće! Lijepo zvuči! Znači li to da će svijet sam po sebi postati bolji? 20. stoljeće obilježili su mnogi nemili događaji, krize, ratovi, jednom riječju nije bilo niti lijepo niti lako! Bojim se, ovo će stoljeće biti još gore.

Ovih je dana diljem svijeta osvanula vijest da je kontroverzni talijanski liječnik i ginekolog **Severino Antinori** priopćio da će se u siječnju 2003. godine roditi prva beba klon!

Prva misao koja mi je prostrujala glavom bila je: kamo je krenulo čovječanstvo? Medicina je doista uznapredovala ali, bojim se, u pogrešnom smjeru. Dakle, više nije dovoljno samo se roditi, već je potrebno imati "kopiju sebe sama" u osobi klona? O moralnom i etičkom stajalištu sada da i ne govorim. Same reakcije znanstvenika diljem svijeta na najnoviju Antinorijevu izjavu kojom je odlučio šokirati svijet, vrlo su negativne, napose zbog toga, tvrde oni, što je kloniranje krajnje nesavršena tehnika čija je uspješnost samo nekoliko posto.

Pitam se, tko li će biti kriv ako gospodin Antinori nakon rođenja njegovog "savršenog klona" shvati da njegovo majstorsko djelo i nije tako savršeno kako se nadao i najavljivao? Vjerujem, naći će on već načina da opere zločin i krv "nevinoga klona" sa sebe.

Ne smijem ni zamisliti kako će izgledati život toga, smijem li ga tako nazvati - čovjeka?

I dok u svijetu djeca svakodnevno umiru od gladi i čovječanstvo im nije kadro osigurati minimalne uvjete života, na drugoj strani sasvim druga krajnost. Ljudi poput "liječnika" Antinorija potvrđuju da se povijest ponavlja i da se Hitler, Mussolini ili neke druge vođe iz prošlosti, "utjelovljuju" i danas, u ništa manje razarajućim umovima i rukama već spomenutoga liječnika i mnogih sličnih "znanstvenika"!

Željka Zelić

BOŽIĆ 2002.

Cijelom-vascelom svijetu

Mir... mir... mir...

U svetoj noći bez noći.

B O Ž I Ć E,

Novo nebo i zemlju

Betelehem-Vitlejema nam

Podari!

I u gradu razbojniku

Duha, tijela i materijalnih dobara

Puk u njem da spozna

Ono što ga spaja a ne dijeli!

U Subotici 10. XII. 2002.

Lazar Francišković

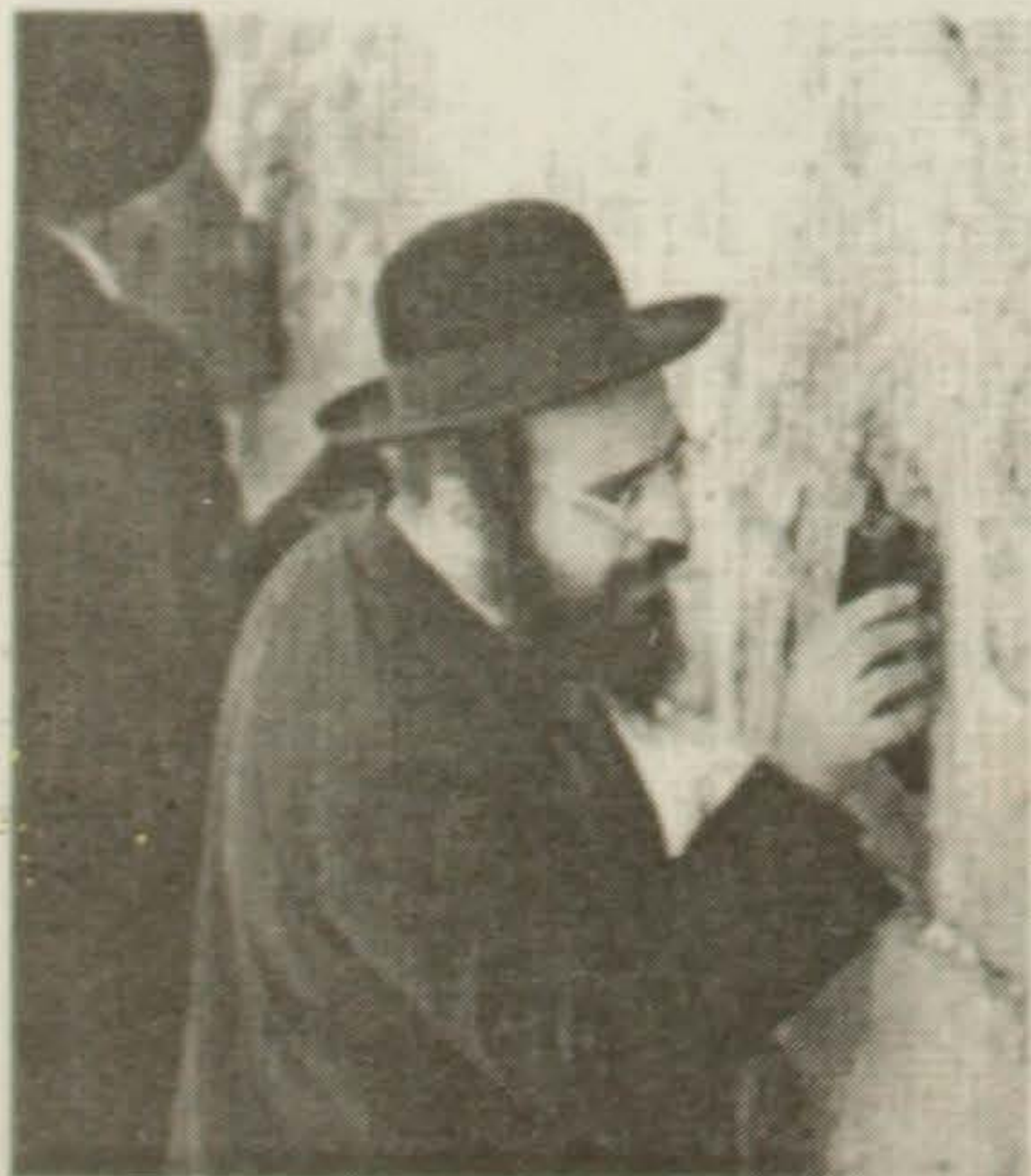
GLOBALIZACIJA - IZVOR BLAGOSTANJA ILI PROKLETSTVA?!

Pomoći - odmoći

I mladi kod nas kao i na mnogim mjestima u svijetu željni su imetka i slave jer su živjeli (i žive) u neimaštini i oskudici. Kada se pojave svjetski moćnici "dobrotvori", mladi u njima vide svoju budućnost, ali vrlo brzo gube identitet i smisao za sve što je lijepo i dostojanstveno. Pogledajmo koliko je danas narkomana, alkoholičara i prostitucije među mladima. To je zastrašujuće. Kada dođe do svega toga u društvu, onda se pojavljuju organizacije (na svu sreću ne sve) koje će im "pomoći" (odmoći). U tranzicijskim zemljama mnogi mladi, po bilo koju cijenu, žele se identificirati s "Amerikom" ne razmišljajući o ispravnosti postupka. Sve to nosi sa sobom i određene troškove i tako se sve vrti u krug. To bi se moglo usporediti s činjenicom: imamo puno zastarjelog naoružanja ili hrane pa bi ih bilo dobro potrošiti kako bi proizveli novo (jer treba zarađivati). Onda pronađemo pogodno tlo za rat, potrošimo sve tamo i onda proizvodimo novo. Naravno da se nakon strahota pomaže stradalnicima i svi ti "tajni huškači" postaju najveći dobrotvori i humanisti. I tako dalje... Na mukama ljudi prave spektakle i feštare.

Ispovijed ili psihoterapija?

Ni za vjeru ne mare. Pa nemaju vremena od silnoga posla i obuzetosti stvarima koje prečesto vrijeđaju čak i temeljno

Jeruzalem 29. prosinca 1998.

Shimon Bitan stavlja svoj mobitel na zapadni zid hrama u Jeruzalemu kako bi njegov rođak u Francuskoj mogao izreći jednu molitvu na svetom mjestu.

čovjekovo dostojanstvo. One koji idu redovito u crkvu ismijavaju jer su navodno "otupili, staromodni i fanatici", dok je bakanje, vraćanje i odlazak kod psihoterapeuta sastavni dio modernoga čovjeka. Sve moderne "crkve" koje temelje traže čak i u sotonizmu dobivaju potporu države. Naravno, zato što je to moderno, ali i zato što se želi razbiti snaga izvornog kršćanstva i povijesnih kršćanskih Crkava. Sve u stilu "zavadi pa vladaj", jer s više manjih skupina lakše je upravljati i manipulirati.

Nama je kršćanima psihoterapeutske tretman ispovijed i to ne smijemo zaboraviti. Nema boljega liječnika od Isusa Krista, samo to moramo shvatiti. Trebamo

sebi posvetiti svaki dan bar malo vremena tako što ćemo razgovarati s Isusom o našim nevoljama i tjeskobama. Sigurno je da nemamo mnogo vremena, ali Isus od nas ne traži mnogo. Dovoljno je pružiti mu malo, a dobit ćemo puno. Probajte to uraditi svaki dan barem pet minuta i vrlo brzo ćemo iskusiti da smo čvršći u vjeri i u same sebe. Tada nas nikakva "globalizacija" neće svladati. Ostat ćemo "svoji na svome", a ujedno imati prijatelja koji će nas cijeliti.

Miroslav Zelić
Sv. Rok - Subotica

Globalizacija ljubavi

No, nikada nije kasno. Potrebno je shvatiti da je u Isusu spas i da će nas On u bilo koje vrijeme prihvatiti. Samo toga moramo postati svjesni - čim prije tim bolje. On je s nama u sve dane do svršetka svijeta i čuva nas od najezde raznih "proroka novoga vremena" i zamki svakodnevnoga života. Treba hrabro koračati naprijed. U tom smislu želim reći nešto o jednoj drugačijoj "globalizaciji". Sam Isus je molio: "Da svi budu jedno". Papa Ivana Pavao II. govori o "globalizaciji solidar-

nosti". U jednom bi dobro bilo da svi ljudi budu jednaki - da svi prihvate Isusovu zapovijed ljubavi. Kad bi svi ljudi na svijetu - ljudi svih naroda, rasa i klasa, prihvatili ono Isusovo: "Ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio", sve bi se u svijetu promijenilo. Ne bi više bilo mržnje ni netrpeljivosti. Prestali bi svi ratovi. Nestalo bi siromaštva i gladi u svijetu. Zamislite samo kad bi se sve ono što se troši na naoružanje trošilo na hranu i za poboljšanje uvjeta života... Prestalo bi se činiti zlo, jer "ljubav bližnjemu zla ne čini". Nestalo bi kriminala i nemoralnosti... Mi kršćani moramo se zauzimati za takvu globalizaciju, koliko god se ona u ovom času činila utopijom. Ništa što Bog traži od čovjeka nije nemoguće... Pokušajmo to ostvariti u svojoj sredini i već će jedan mali dio svijeta, kugle zemaljske, biti "globaliziran ljubavlju". Uvjeren sam, na radost svima koji se za takvu globalizaciju budu zauzimali. Isusova zapovijed ljubavi najbolji je način da se u cijelosti zaštiti čovjekovo dostojanstvo ali i da se krene putem stvarnog napretka, kako materijalnoga tako duhovnoga. Ostvarila bi se željkovana "civilizacija ljubavi".

Andrija Anišić

"Tu oko nas"

Sjeme zla

Svjedoci smo, u posljednje vrijeme, sve većeg zamaha droge na našem području. Iznenadujuće je to koliko mladih ljudi je podleglo ovom opakom iskušenju.

Samo neznanje o opasnosti opijata, jedan je od razloga zbog kojeg mnogi siju sjeme zla i uništenja u svome tijelu; nažalost i mnogi kršćani, zaboravljajući da život treba voljeti. Isus kaže: "Ljubav nikome ne čini zla, kako želite da vama čine ljudi, tako činite i vi njima!" Ovdje smo pozvani na veliku odgovornost. Ne shvaćajući ozbiljno ove riječi, a neki i ne znajući za njih, ljudi žele doći do novca preprodajom droge. Tako siju smrt i uništavaju dostojanstvo čovjeka.

Za nas vjernike je najvažnije opominjati ljude oko nas, upućivati ih da prestanu griješiti i činiti zlo. Događaji u svijetu ovise o tome kako vjernici i koliko koriste moć molitve. Sotona i demoni mogu izvesti u svijetu samo toliko zla koliko im mi vjernici dopustimo.

Ako danas izvode više zla nego ikada onda je to dokaz nama vjernicima da se molimo manje nego ikada.

Svatko može postati čovjek molitve i vjere.

Darija Soldo

Uređuju: Marjan Ostrogonac
i Tomislav Ivanović

Dodi Gospodine Isuse

Nalazimo se u adventu ili u vremenu došašća kada posebno trebamo pripremiti naše duše za predstojeće blagdane Isusova dolaska na zemlju. "Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze! Svaka dolina neka se ispuni, svaka gora i brežuljak neka se slegne! Što je

krivudavo, neka se izravna, a hrapavi putovi neka se izglade! I svako će tijelo vidjeti spasenje Božje" (Lk 3,4b-6), govori nam sv. Ivan Krstitelj. Svetac ne misli na planine i doline koje vidimo u materijalnom svijetu nego na krivudav reljef naših duša. Kroz svakodnevnicu nailazimo na mnoge probleme, naporno učenje u školi, poteškoće na poslu, nizak socijalni standard obitelji. Gore i planine naše duše kao što je oholost, ili doline kao škrtost i zavist i još mnogi drugi grijesi moraju se svesti na normalnu razinu naše duše. Zato nam služi adventsko vrijeme u kojem se pripremamo za Božić tako da idemo na mise zornice, da se više i iskrenije molimo, da se odričemo

raznih stvari i užitaka. To, naravno, nije lako. Međutim, i sam Isus je četrdeset dana u pustinji trpio i savladao kušnje đavlove i tako se pripravio za djelo spasenja ljudskog roda. Isus je svojim riječima obznanio da, ukoliko želimo biti sveti, moramo uzeti svoj svagdanji križ i hrabro krenuti naprijed za Njim, put gore Kalvarije gdje nas čeka otkuljenje i spasenje. Na tom putu trebamo poravnati sva ispupčenja i ispuniti sva udubljenja svoje duše. Stoga je advent idealno vrijeme u kojem možemo potpuno izglacati svoju dušu, osloboditi je hrapavih površina grijeha i staviti je kao sjano i blistavo zrcalo kad novorođeni Kralj dođe na zemlju. /T. I./

Istočna liturgija u kapeli

Naše sjemenište pohađa lijepi broj đaka, koji su istočnog obreda, odnosno grkokatolici. Stoga smo 28. studenog slavili svetu misu po istočnom obredu, odnosno liturgiju svetog Ivana Zlatoustoga. Liturgiju je predvodio o. Petar Ovad stavrofor i župnik iz Prnjavora, uz koncelebraciju o. Jaroslava Vovka, župnika iz Vrbasa i Miroslava Krnješina, župnika iz Banja Luke. Misno slavlje svojim pjevanjem su uljepšale časne sestre Služavke Marijine iz Vrbasa, Kule i Ruskog Krstura. Sjemeništari grkokatolici su ministrirali i pjevali. Propovijedao je o. Petar Ovad. On nam je govorio o stanju ukrajinskih vjernika u Bosni i o svim poteškoćama s kojima se oni danas susreću, također o važnosti sjemeništa kao ustanove koja odgaja buduće svećenike oba obreda. Svi sjemeništari i poglavari pristupili su svetoj pričesti, koja se također dijelila na istočni način. Poslije svete mise vrhovna poglavarica sestara nam je govorila o povijesti reda i o njihovoj djelatnosti u

Vojvodini. Nakon svete liturgije rektor zavoda Josip Mioč upriličio je mali prijem za goste, a zatim je priređena zajednička večera.

Zahvaljujemo svećenicima gostima, časnim sestrama na posjetu i na darovima, koje smo dobili već unaprijed za Nikolinje. Zahvaljujemo i poglavarima, koji su omogućili ovaj posjet. Svima nama je ovaj posjet i liturgija bila od velikoga značaja i duhovnog doživljavanja. Istočnu liturgiju smo sada bolje upoznali i duboko doživjeli simboliku i vrijednost te liturgije. Voljeli bismo da ovakvi susreti budu češći, jer oni produbljuju naše zajedništvo. /Igor Vovk/

Nikolinje

Uoči blagdana sv. Nikole biskupa u našem sjemeništu je običaj da se sjemeništari malo provesele. Izuzetak nije bila ni ova godina. Priredili smo veoma šaljiv program i mnogo smo se smijali.

Na početku programa rektor sjemeništa je pozdravio sve nas prisutne. Nakon dvije pjesme o sv. Nikoli, uslijedio je naš program. Najprije smo se zabavljali pričajući viceve i izvodeći razne šale na račun naših pretpostavljenih, a i nas samih izvodeći šale u vezi sjemenišnog života. Svaki razred je pripremio po nekoliko ovakvih točaka, a g. rektor nam je prije nastupa podijelio potrebne rekvizite.

Kad su svi izveli svoje točke, jedan sjemeništari je došao obučen kao sv. Nikola i podijelio prigodne darove svim sjemeništarcima. Zajednička fotografija će nas podsjećati na ovogodišnje "Nikolinje". Budući da je program trajao oko dva sata, pomalo umorni okrijepili smo se u blagovaonici slatkišima. Tu je održano malo natjecanje u jedenju banana bez pomoći ruku a prvi kome je to uspjelo bio je Andrej Prihoda, učenik I. razreda.

Hvala dobročiniteljima što su nam omogućili lijepo slavlje.

Svi bismo željeli da nam svaki dan bude kao ta večer. Ta želja nije neostvarljiva. Naime, da bismo je ostvarili, moramo se sami potruditi. Napokon, zadatak sjemeništara i jeste da donosi ljudima radost i veselje, da im pokaže da u životu nije sve mračno, nego da postoji Svjetlost i da život ima smisla. Neka nam sv. Nikola bude primjer za to. /Dragan Muharem/

S gostima grkokatolicima

Uređuju: Vesna i Ladislav Huska

Sv. Franjo Saleški**O UČINCIMA LJUBAVI**

(nauk za oženjene i udate - V. dio)

Kršćanska majko,

Kad je sv. Monika zanosila sv. Augustina, češće ga je puta preporučivala i prikazivala na službu i slavu Bogu, kao što tvrdi i sam, veleći, da je okusio "Božju so u utrobi majčinoj". Velik je to nauk za kršćanske žene, da prikažu božanskome veličanstvu plod svoje utobe prije poroda. Bog rado prima dar ponizna i draga srca, pa obično blagoslivlja dobre želje matera. Živi su primjer Samuel, sv. Toma Akvinac, sv. Andrija fiesolski i mnogi drugi. Majka bi sv. Bernarda, dostojna majka takvog sina, nestrpljivo čekala djecu, dok se rode, pa bi ih uzela u ruke i prikazivala Isukrstu, a onda bi ih cijenila i ljubila kao svetinju, što joj je Bog povjerio. I takva ju je sreća pratila, te se posvetilo svih sedmero. A kad dođu na svijet, pa im se počne razvijati pamet, moraju se uveliko brinuti i oci i majke, da im usade strah Božji. Pobožna je kraljica Blanka vatreno vršila ovu dužnost prema svome sinu sv. Luju, pa je često govorila: "Voljela bih, drago moje dijete, da te vidimo mrtva očima svojim, nego da počiniš smrtni grijeh." I sveti joj je sin usadio te riječi u srce, pa sam veli da ih se sjećao svako-ga dana za svega života i nastojao da sačuva tu božansku nauku. Razna koljena i obitelji zovemo kuće, a Židovi su rađanje djece zvali gradnja kuće. U tom smislu kaže i Sveto pismo, da je Bog egipatskim bobicama sagradio kuće. No to pokazuje da kuću kućiti ne znači zatrpiti u njoj silno zemaljsko blago, nego uzgojiti djecu u strahu Božjem i u kreposti. U tome se ne smije žaliti trud i muka, jer su djeca kruna oca i majke. Tako se sv. Monika vatreno i ustrajno borila protiv zlih sklonosti sv. Augustina. Pratila ga je i preko mora i preko kopna, pa ga je sretnije rodila suzama, obrativši mu dušu, nego krvlju, rodivši mu tijelo.

Kršćanski bračni paru,

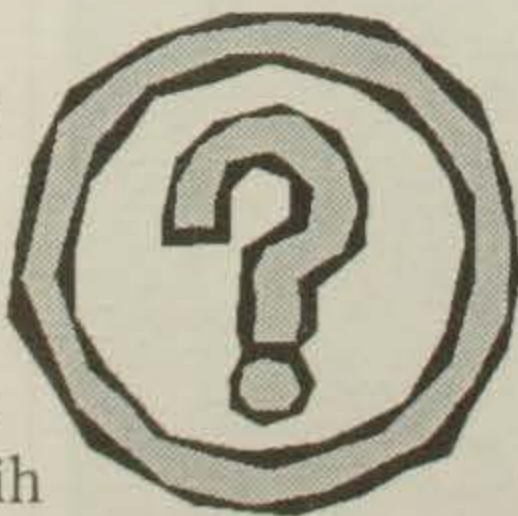
Gdje se slože ljubav i vjernost, rađa se prijateljstvo i povjerenje. Zato su se sveci i svetece u braku mnogo milovali; ljubezno, ali često, nježno, ali iskreno. Veliki je sv. Luj veoma oštro krotio svoje tijelo, ali je tako nježno ljubio svoju ženu da su ga i korili što je odviše miluje. A zbilja su ga morali i hvalliti što se junačkim i ratobornim duhom znade sniziti na ovako neznatne dužnosti, potrebne da se sačuva bračna ljubav. Jer sve ako ovi sitni dokazi čistoga i iskrenoga prijateljstva i ne vežu srdaca, ipak ih primiču, pa su ugodni začim uzajamnog razgovora.

Za vas pronašla: *s. M. Jasna Crnković*
(iz djela "FILOTEA - uvod u pobožni život")

NAŠ PRILOG AKCIJI "NIJE TEŠKO BITI FIN"**"ŽVAKA" - DIO TIJELA?**

Često se, na žalost, može vidjeti kako žvakaća guma postaje neizostavni dio "opreme" za sve prilike. Čini se da je mnogi počinju smatrati dijelom svoga tijela, jer kao da se bez nje više ne može.

Žvakaća guma, naravno, ima svojih korisnih i, katkad, društveno sasvim prihvatljivih osobina, ali još uvijek joj nije (a niti će ikada biti) mjesto u crkvi i na još nekim mjestima: u kazalištu, operi, koncertnoj dvorani, muzeju, samostanu, skupštini, i sl.

PRIČA O ANĐELU

Dan prije dolaska na svijet, nerođeno dijete upita Boga: "Kažu mi da me sutra šalješ na Zemlju, ali kako ću tamo živjeti tako malen i bespomoćan?" Bog mu odgovori: "Između mnogih anđela, izabrao sam jednog za tebe. On će te čekati, i brinut će se za tebe." "Ali ovdje na nebu, ne radim ništa osim toga što pjevam i smijem se, to mi je dovoljno da budem sretan." "Tvoj će ti anđeo pjevati i smijati se s tobom svaki dan. Osjetit ćeš njegovu ljubav i bit ćeš sretan." "A kako ću razumjeti što mi ljudi govore kad ne poznajem njihov jezik?" "Tvoj će ti anđeo s mnogo strpljenja i nježnosti reći najljepše i najsladše riječi koje si ikada čuo. Naučit će te da govoriš." "A što ako budem htio razgovarati s Tobom?" "Tvoj će anđeo sklopiti ruke i naučit će te kako se moli." "Čuo sam da na zemlji postoje i zli ljudi. Tko će me zaštititi?" "Tvoj će te anđeo štiti i po cijenu vlastitog života." "Ali ja ću biti žalostan ako Te više ne budem vidao." "Tvoj će ti anđeo uvijek govoriti o meni i naučit će te kako me uvijek možeš naći, iako ću ja uvijek biti uz tebe." U tom trenu na nebu je zavladao tišina i sa zemlje dopriješe glasovi, te djetesce u žurbi progovori: "O Bože, ako moram sada krenuti, molim Te reci mi ime mojeg anđela." "Ime tvog anđela uopće nije važno, zovi ga, jednostavno - mama."

PRED LICEM USNULOG DJETETA I TONKICA ZANIJEMI...

Poznajem jednog djeda koji svim svojim unucima govori: "Ti si jedno zlatno čudo!" On im to govori i kad ga zadive nekom mudrom izjavom, ali i kad naprave nešto što baš i nije uvijek mudro i lijepo i dobro. Djeca su zlatna čuda. Ljudi kažu "zlatno", umjesto, npr. "blago", a misle na to koliko im je dijete dragocjeno. Lijepo je i važno kada dijete zna koliko je svojim najbližima vrijedno. Ovaj djed, poučen bogatim iskustvom sa svojom djecom, vidi u njima čudo života i ljubavi, čudo Božje prisutnosti. Zahvalnog za vlastitu djecu, Bog ga dariva unucima, i tako on ne stari...

U tihoj, svetoj noći Djetetova rođenja, imat ćemo takve i misli i želje - zadržimo ih što duže u sebi. To Dijete... kako mirno spi!

Pred licem usnulog Djeteta i Tonkica zanijemi...

ZRNCE MUDROSTI

Radi kao da ti novac nije potreban.
Ljubi kao da ti nitko nikad nije nanio patnju.
Pleši kao da te nitko ne gleda.
Pjevaj kao da te nitko ne sluša.
Živi kao da je raj na Zemlji.

Božić je blagdan obitelji.

Ali, gdje je rođena najizvornija obitelj ako ne u betlehemskoj špilji? Tamo, rođenjem Djeteta, ona započinje. Tamo se po prvi put u Marijinom i Josipovom srcu probudila ljubav prema trećem članu: Bogu koji je postao dijete.

Obitelj: riječ koja skriva bogato, duboko, uzvišeno i jednostavno, nadasve stvarno značenje.

Obitelj ili jest ili ne postoji.

Obiteljsko ozračje je ozračje razumijevanja, mirne opuštenosti. To je ozračje sigurnosti, jedinstva, uzajamne ljubavi, mira koji u potpunosti preplavljuje njezine članove.

Željela bih da ovaj Božić vatrenim slovima utisne u naša srca ovu riječ: obitelj.

Chiara Lubich

Piše: Jakob Pfeifer

MULTIRELIGIOZNI-MULTIKULTURALNI CENTAR "SVETI MIHAEL ARKANDEL" ODŽACI

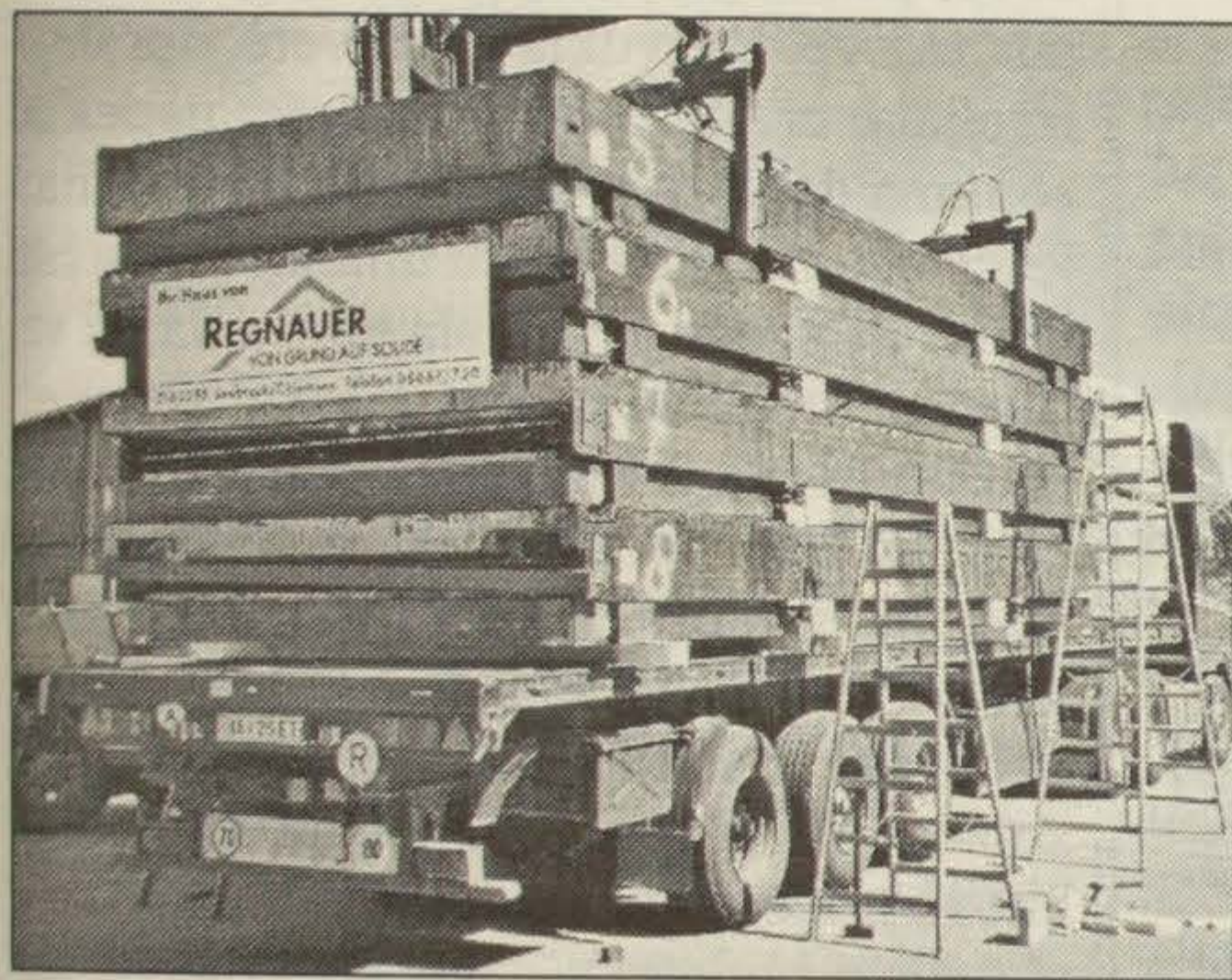
Posljednji tjedan mjeseca kolovoza ove godine u Odžacima se događalo nešto ne- svakidašnje.

Naime, na inicijativu g. Hansa Laubera, rođenog Odžaćanina, u suradnji s Rkt. župnom zajednicom Hart na čelu koje se nalazi župnik g. Josef Hofmann, g. Hansom Donhauserom iz firme REGNAUER i još mnogo njihovih prijatelja, na ime Rkt. Župnog ureda sv. Mihaela u Odžacima, stigla je donacija, i to ni manje ni više nego jedna **MONTAŽNA ZGRADA** od 470 m².

Konkretno ostvarenje ovoga projekta započelo je krajem trećeg mjeseca. Isporuci ove donacije i montaži objekta prethodilo je više susreta i dogovora između nositelja ovoga projekta g. Hansa Laubera, g. Hansa Donhausera i g. Jakoba Pfeifera, župnika - što ovdje u Odžacima na licu mjesta, tako i u Bavarskoj u Njemačkoj. Sve se u detalje moralo dogovoriti; a kako bi drugačije moglo nego "njemački" sistem: što stiže u Odžake, kada stiže, tko što treba uraditi itd.

Utovar je izvršen 23. i 24. 08. 2002., u firmi "Regnauer" pod vodstvom i u organizaciji g. Hansa Donhausera, glavnog inženjera ove firme. Sve je stavljeno na šest šlepera i dva kontejnera s potrebnim alatom i potrebnim materijalom za montažu dotičnog objekta.

Šleperi su krenuli iz Bavarske preko Austrije i Mađarske prema Vojvodini, Bačkoj i glavnom cilju ODŽACIMA. U Odžacima - da kažemo, nakon onog našega "pa nema problema" - sve je uglavnom bilo spremno za ostvarenje ovog i ovakvog jedinstvenog projekta, koliko mi je poznato, u Vojvodini.

Šleperi s donacijom stizali su jedan za drugim u Odžake u "bunker", lokaciju gdje je pripravljen temelj. Tu su dva tima "gastarbajtera" iz Bavarske: tim g. Hansa Laubera, tim g. Hansa Donhausera i domaći tim - svi dragovoljno s ljubavlju slušaju i izvršuju ono što glavni inženjer g. Donhauser govori. Tu je i veliki kran iz Bačke Paanke.

Još u ponedjeljak 25. 08. ništa posebno, od velikog projekta od 470 m² ništa se ne vidi. Međutim, prvi šleper s elementima istovaren je u ponedjeljak navečer, stiže drugi, pa treći. Radi se punom parom, od sedam ujutro do sedam-osam navečer. U srijedu poslijepodne istovaren je posljednji šleper, montirana je zadnja tj. dvadeseta ćelija i sada se već vidi čudo od 470 m² - za tri dana podignuta je zgrada.

- Ni sam nisam vjerovao da ćemo ovako uspjeti - kaže glavni inženjer g. Donhauser.

I dalje se radilo "punom parom" jer se već u nedjelju donatori "gastarbajteri" vraćaju u Bavarsku. Stoga je u subotu, 31. kolovoza u 17 sati bila misa zahvalnica i prvo "otvaranje" ovoga objekta, kojeg su donatori nazvali "Bürger Haus" (Kuća za građane), a za nas u Odžacima je to budući **Multireligiozni i multikulturalni centar "Sveti Mihael Arkandel" Odžaci.**

HRVATSKI KULTURNI CENTAR
"BUNJEVAČKO KOLO" SUBOTICA
MUZIČKI ODJEL

raspisuje

NATJEČAJ

za kompozicije koje će se izvesti na
**III. FESTIVALU
BUNJEVAČKI PISAMA**
Festival će se održati
u svibnju 2003. godine u Subotici.

Osnovna svrha ovoga festivala je promocija i popularizacija nove bunjevačke glazbe i poticaj svima, a posebno mladim ljudima, da i sami doprinesu očuvanju i unapređenju kulturne baštine svoga roda i naroda.

PROPOZICIJE KONKURSA:

1. tekst i muzika trebaju prezentirati život i običaje bačkih Bunjevaca;
2. tekst pjesme mora biti pisan ikavicom ili ijekavicom;
3. pjesma može imati 3 do 4 strofe;
4. dužina pjesme je 3 do 4 minute;
5. note (melodija, akordi) i tekst treba dostaviti u dva primjerka;
6. uz tekst i melodiju obavezno dostaviti i demo snimak;
7. radovi prethodno ne smiju biti izvođeni (premijerno izvođenje);
8. jedan autor može dostaviti najviše tri kompozicije;
9. primljeni materijali se ne vraćaju;
10. radovi se šalju pod šifrom, a rješenje šifre (ime, prezime i adresa autora, po mogućnosti i kontakt telefon) mora biti u posebnoj zatvorenoj kuverti.
11. nakon odabira najboljih radova, stručna komisija će autore izvijestiti o rezultatima;
12. festival se organizira isključivo na volonterskim principima, te se radovi neće honorirati;
13. autor kompozicije koja je odabrana za izvođenje na festivalu samim slanjem kompozicije daje svoj neopozivi pristanak da se kompozicija studijski snimi i izda na nosaču zvuka i videokazeti radi popularizacije festivala.

Konkurs je otvoren od dana objavljivanja do 28. 11. 2003. godine.

Kompozicije slati na adresu: HKC "Bunjevačko kolo" Subotica
Preradovićeve 4, s naznakom:

ZA III. FESTIVAL
BUNJEVAČKI PISAMA

REDUŠA PRID BOŽIĆ

Reduša u obitelji

*Zato jel je ovo misto tisno,
o marnoj reduši "na dvoje - na troje."*

Kadgod je u adventu svakidašnjica salašara u tušta čem bila drugačija od svakidašnjice u drugim godišnjim vremenima. Naši stari su kontali: ko da se osti u ajeru da će se desit štogod važno. Da, čekali su da se desi štogod važno - Božić, sićanje na radosnu vist dolaska na zemlju Sina Božjeg. Tom blagdanu prithode Materice, jedan od najlipči i najradosniji obiteljski blagdan Hrvata Bunjevaca.

O tušta narodni običaja i proslava kojima je brimenito zimsko vrime, od početka Adventa do Čiste sride, oko tog kako će se za nji spremat i kako ji otpravit najveća briga i teret poslova je pado na pleća salašarske reduše. U osridnjim gazdalucima mater je bila i reduša, a u velikim gazdalucima i obiteljima s više čeljadi ona je bila glavna reduša, raspoređivala poslove redušama, stanaricama i sluškinjama. Sad se valja sitit toliki vridni reduša, tušta nas možmo kazat naše mame i majki, zaglavnog kamena svoda ondašnjeg obiteljskog života. Rič je o prosičnoj reduši, kaki je onda bilo najviše.

Nažalost, bilo je i taki obitelji di žena nije vridnovana naspram onog koliko je zavridila, iako je znalački rasporedila poslove u salašu i bila primerna supruga, dobra mater, vridna reduša i stanarica. Ona se starala o pravljenju i trošenju sitni novaca koje je pravila od prodati jaja, perja, pileža, maka, grava, zriili višanja i sl. i naposlitku i od ukljukani gusaka. Te je novce trošila na kujnu za svačeg: od soli do petrolina, od končani pucadi i kojekake ruktovorne (tekstilne) robe do kreča... Reduša se starala o svačem šta je tribalo u i oko salaša, ona je u njemu bila istinska gospodarica. Bačo se staro o josagu i litini, držo je buđelar i punio ga prodajom žita i josaga, iz ti novaca su tekli, kupovali sermaj, štafir ćeri, pravili svatove i saranjivali mrca.

Tribal još štogod dodat ovom ređanju poslova koje je mater uspišno obavila? Da, triba kazat da je otpočivala s ručnim radom nuz šlingovanje, heklanje, štrikanje i najviše krpljenje odiće. Kadgod su većina salašara imali stan (razboj za tkanje) na kojem je reduša tkala, a

tom znanju naučila i ćeri da natkaju: krpore od krpa, a od kudelje (riđe od lana) peškire, roljače (tkanina nalik na širi i duži peškir u kojeg su umotavale oprane košulje /rublje/ u roljanju), postelje i ponjavice za krevet, ćerćeliju za poslendansko ruvo, pregače koje su se najviše i kidale. Takoreć nije bilo salaša brez madžarske prešlice na kojoj je isprela vunu za štrikanje čorapa, cve-tera, rukavica i šalova. Da udovolji svim obiteljskim obavezama radila je od jutra do mraka, prva je ranila i poslidnja legala - kad se odmarala, to samo ona zna. Al je zato bila dočekana, veselo je ugostila svakog gosta, na njezinom licu niko nije otkrio umor, brigu il tugu ako je štogod tištalo.

Dok je mater bila mlađa, na njoj je bio teret odranjivanja dice, sa radostima i nevoljama koje s tim iđu, a kad je dicu odranila često je dopalo da (do)dvori stariju čeljad, didu i majku, onda je i ona postala majka. A dotleg je toliko tog primetnila priko pleća da je niko nije mogo svitovat - jel je ona dicu izrodila, odranila i udomila, znalački je obavila dužnost matere, a ćeri je s takim naukom i primerom uputila u stvaranje njevog obiteljskog života. Ko majka je s velikim zadovoljstvom pomagala u odranjivanju unuka, rad čeg su se oni "otimali" kod koga će il ko će s njom spavat.

Vrime do Materica

Kad su se trgovci i klaničari dali na glas u hetijama oko svete Kate koliko

plaćat za debele guske, reduše su se dogovarale kome će bit najbolje prodat ovu robu. Najkasnije oko Luce (sv. Lucije) žene su već udivanile s kupcom kad će mu koja donet guske, jel je i on napravio taki raspored da u jednom danu kupi toliko gusaka da ji mož očerupat i raspravit. Čim je ušla u novce, od prodati ukljukani gusaka latila se da za svece kod svoji dućandžija navašari; kod špecerajiste za kujnu: glavu šećera, pirinč, papar, cimet, morsko grožđe, krov sv. Ivana (rogač), smokava u vincima, naranči...; napunila je petrolinom bardak il kanicu, nastarala se kome će i šta Isus donet pod granu, a ako je od novaca doteklo, a obično je doteklo kad joj odranjivanje pileža išlo od ruke, onda se kod refeša ponovila i kojekakom ruktovornom robom, za štafir il da ponovi curu ako će je zadivojčit u pridstojećim zimskim godovima, kad će se ponet parasnički.

Prid svece je s ćerima il sluškinjom napravila veliko spremanje čeljadске sobe, podmazala je pod i kuninom opajala zidove. Prisvukla je krevete, oprala i izroljala crniž. Prid Božić je napekla somuna da joj dotekne do Badnjeg dana, jel će od onda i u Božiću umisto kruva ist kolač. Za svece je naklala pileža da od te rane ne omali za domaću čeljad i goste. Nazakuvavala je i nasikla rizanaca i krpicu za čorbu, napekla je otezane pogače s makom, s morskim grožđom i ko zna koliko pladnjova i taca kojekakog sitnog tista. Na Badnji dan je napekla više kolača, a s dicom je od tista napravila likove i tice kojima je okitila božićnjak - obiteljski betlem, s čovikom i dicom su zajedno okitili granu. Ranu je kuvala i tom znanju učila ćeri.

U ondašnjoj škuli života ovo vrime je obilovalo "praktičnom nastavom" ženskoj dicit da se nauče svikolikim dužnostima reduše, jel će friško i one to bit čim se udome.

To su s većeg poslovi koje je onda znala i uspišno obavila prosična reduša, kaki je bilo najviše. Novo vrime je donelo svoje pridnosti i slabosti, a jedan od veliki gubitaka za društvo je i polagani nestanak žena s ovakim naukom i kripostima.

* * * * *

Svim majkama čestitam Materice sa željom da ji provedu veselo sa svojom čeljadi.

* * * * *

Našim čitaocima i drugoj čeljadi dobre volje čestitam Božićne blagdane i želim blagoslovljenu Novu godinu s obiljem duševnog mira.

Alojzije Stantić

Piše: Stjepan Beretić

Tri kalačko-bačka nadbiskupa za vrijeme turskoga ropstva

Barun Pavao Gregorijanec

- kalačko-bački nadbiskup, diplomat
- povjesničar i pravnik
(+ 21. listopada 1565.)

Pavao Gregorijanec je potomak slavne hrvatske plemićke loze koja je podrijetlom iz Križevačke županije. Ta obitelj nosi prezime po posjedu Gregorijanec, s kojega potječu. Obitelj Gregorijanec je imala velike posjede u Križevačkoj i Zagrebačkoj županiji, ali i u slovenskim zemljama: Kranjska i Štajerska. Od 1581. godine nose naslov baruna. Pavao Gregorijanec je bio zagrebački kanonik lektor, đurski (Győr) i požunski (Bratislava) kanonik. Upravljao je Zagrebačkom biskupijom kao vikar biskupa **Nikole Olaha**, a kad je umro zagrebački biskup **Vuk Gyulay**, postao je kapitularni vikar te je opet upravljao biskupijom. Gregorijanec je u Rimu posvećen za biskupa. Od 1550. do 1557. bio je zagrebački biskup. Kao zagrebački biskup organizirao je obranu od Turaka. Tražio je pomoć za obranu grada Siska. Posredovao je u pomirbi turopoljske općine i **Nikole Zrinskog**. Doživio je da su Turci zauzeli biskupsku utvrdu Čazmu, pa je sjedište Čazmanskoga kaptola premjestio u nešto sigurniji samostan u **Ivanić Gradu**. Objavljeno je više njegovih djela. Tako je poslije njegove smrti, istom 1735. godine, objavljeno njegovo djelo *Breviarium rerum Hungaricarum historico geographicum (Kratki povijesno-zemljopisni pregled Ugarske)*. Godine 1554. postavljen je za đurskog biskupa, a 1565. za kalačko-bačkog nadbiskupa. Spada u red kalačko-bačkih nadbiskupa koji zbog turske okupacije nisu vidjeli ni Bača ni Kalače. Bio je vrstan pravnik, pa je po kraljevom naređenju prikupljao i sređivao zakone kraljevstva. Za vrijeme kralja **Ferdinanda I.** obavljao je diplomatske poslove u Italiji i Njemačkoj. Pavao Gregorijanec je bio od 1551. do 1552. godine sudionik 19. ekumenskog sabora u Tridentu (1545-1563). Govorio je o sakramentima i o narodnom jeziku. Biskupom u Pečuhu imenovan je 1548. godine. Nikada nije zaposjeo svoju pastirsku stolicu. Godine 1549. je postao požunskim (Bratislava) prepozitom. Umro je u Beču 21. listopada 1565. godine.

Kardinal Đuro Drašković,

kalačko-bački nadbiskup, koncilski otac
(* 5. veljače 1515. + 31. siječnja 1587.)

Đuro Drašković je rođen u Traškoćanu u Hrvatskoj 5. veljače 1515. godine, a umro je u Beču 31. siječnja 1587. godine. Još 1527. godine Turci zauzeše posjede njegovoga oca. Tako se školovao o trošku svoga strica. Za svećenika je zaređen 1539. godine. Studirao je i u Krakovu. Godine 1548. postigao je akademski stupanj baka-leureata u Beču, da bi 1549. godine magistrirao u Bologni. Studirao je i u Padovi i u Rimu. Bio je velikovaradinski kanonik, aradski, jaski i požunski prepozit, a 1557. godine je postao protonotar i kraljevski savjetnik. Bio je biskup u Pečuhu, a 1559. je bio pratilac kralja **Ferdinanda I.** u Augsburgu. I ovaj nadbiskup je bio sudionik na Tridentskom saboru. Govorio je na posljednjim sjednicama i jedan je od potpisnika saborskih dokumenata. Njegovi govori su objavljeni među dokumentima Tridentskog sabora, a spadaju među remek djela govornišva. Godine 1563. je postao zagrebačkim biskupom. Kao zagrebački biskup održao je biskupijsku sinodu sa svojim svećenicima o provedbama općeg crkvenog sabora. Godine 1576. otvorio je biskup Đuro Drašković sjemenište za desetak pitomaca svoje biskupije. Sjemeništem je ravnao magister (učitelj), koga je izabirao kaptol. Biskup Drašković je 1567. postao hrvatsko-dalmatinskim banom, te je kao takav uspješno branio Hrvatsku od Turaka. Đuro Drašković je obavljao i dužnost banskoga namjesnika, te je 1573. godine doživio i Seljačku bunu. Đuri Draškoviću, kao zagrebačkom biskupu, uspjelo je sačuvati jedinstvo vjere u Hrvatskoj. Premda se može postaviti pitanje njegove osobne odgovornosti za krvavo ugušenje bune i okrutno kažnjavanje pobunjenika, ipak valja odgovoriti, da je njegova vlast bila ograničena samo na građanske, a ne i na vojne poslove. Iste te, 1573. godine je postavljen za kalačko-bačkog nadbiskupa. Naravno, nikada nije sjeo na kalačku katedru, koja je još uvijek čamila pod Turcima. Bio je đurski biskup, te je u Trnavi održao biskupijsku sinodu o

provedbi saborskih odluka. Dok je stolica ostrogonskog nadbiskupa (Esztergom) bila upražnjena, Drašković je obavljao i dužnost namjesnika i glavnog kancelara ostrogonskog nadbiskupa. Godine 1585. dobio je kardinalski šešir.

Nadbiskup Petar Petretić

(+ 1667.)

Na stolicu kalačko-bačkih nadbiskupa **Petar Petretić** je imenovan kao zagrebački biskup. Niti on nije bio ni u Kalači ni u Baču. U Zagrebu je dočerao stolnu crkvu i biskupski dom. Osnovao je vezilačku školu za izradu crkvenoga ruha. Još i danas se na Veliki petak u zagrebačkoj prvostolnici postavlja glasoviti "Božji grob" koji je on dao nabaviti. Kod isusovca **Nikole Krajačevića** dao je pripremiti evanđelistar, katekizam i pjesmaricu na hrvatskom jeziku. Dok je Petretić bio zagrebački biskup, u razdoblju od 1648. do 1667. podignuta je glasovita zagrebačka crkva svetoga Franje Ksaverskoga. Puno se starao za slavonske krajeve svoje biskupije, koji su bili pod Turcima. Imenovao je franjevca **Petra Nikolića** iz Požege za svoga generalnoga vikara.

Promocija doktorata Slavena Bačića

Svečanost XXIII. promocije doktorata znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku održana je 7. prosinca 2002. godine u auli Sveučilišta u Osijeku, na Tvrdi. Tom su prigodom svečano podijeljeni doktorati znanosti sedmorici pristupnika koji su svoj doktorat tijekom ove godine obranili na osječkome Sveučilištu. Među pristupnicima bio je i Subotičanin **Slaven Bačić**, inače suradnik našega lista, koji je disertaciju obranio 12. veljače 2002. na Pravnom fakultetu u Osijeku. Njegov je promotor na svečanosti bio **prof. dr. Anto Milušić**, redoviti profesor Pravnog fakulteta u Osijeku u mirovini, koji je bio i predsjednik povjerenstva za obranu disertacije. Svečanu promociju je vodila rektorica Sveučilišta **prof. dr. Gordana Kralik**, uz nazočnost dekana svih osječkih fakulteta i veleučilišta u Požegi te predstojnika teologije u Đakovu. Glazbeni dio programa izveo je osječki Vokalni ansambl "Brevis" pod ravnanjem **Antoanete Radočaj** uz klavirsku pratnju **Davora Dedića**.

Kafana - "Dukat"

Subotica,
Preradovićeve 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI
Nedjeljom:

"BUNJEVAČKA UŽNA"

Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom od 12 - 16
ponedjeljkom zatvoreno

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme očnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

Vremena su teška. Svaka pomoć nam je dobro došla.
Unaprijed hvala svakom darovatelju.

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Proizvodno trgovinsko preduzeće

Prodavnica 1:
Batinska 34
SUBOTICA

Tel: 024/561-201
561-187; 561-186

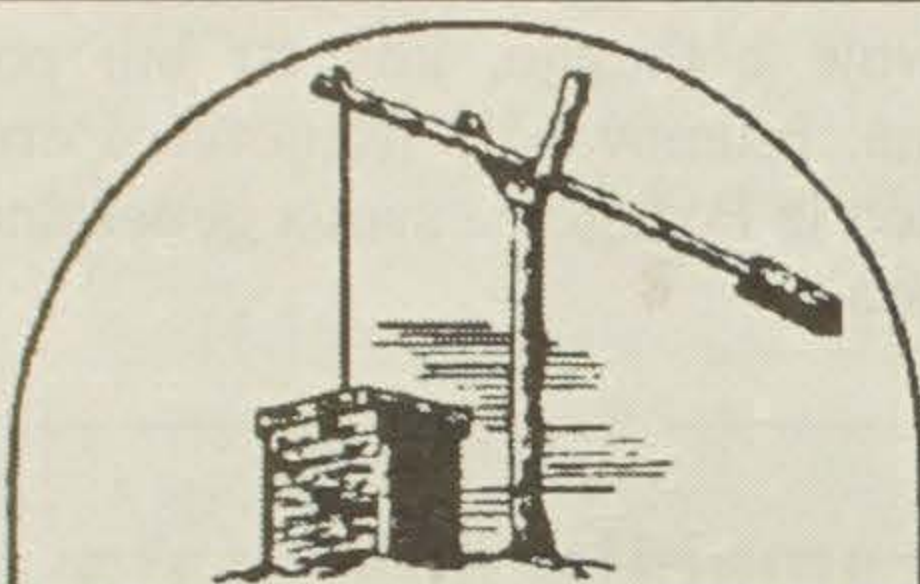
Prodavnica 2: Lješka 4, BEOGRAD, Tel: 011/354-80-63

SVE NA JEDNOM MESTU

GRAĐEVINSKI
MATERIJAL
KERAMIKA I
SANITARIJA
VRATA I
PROZORI
NAMEŠTAJ
"KOLPA-SAN"
KADE I KABINE

NOVO!
**PLAĆANJE
NA 24 MESEČNE RATE**

Možete nam pisati i na E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax:024/553-567

**Svake treće nedjelje
u mjesecu
novi broj "Zvonika"**

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 -13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 600 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA ili 160 kuna; avionom 40 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska - tel: +(00) 385 (0)44 681-272

P.P. "HERBACOMMERCE" ZA DELATNOST U POLJOPRIVREDI, PROIZVODNJI, USLUGE I TRGOVINU, EXPORT-IMPORT, d.o.o. - p.o. STARI ŽEDNIK

"POLJOAPOTEKA"

vl. Kata M. Ostrogonac
dipl. ing. zaštite bilja

Poštovani proizvođači hrane, od 1996. god. NE MORATE SVE SAMI POVEZUJE NAS POVJERENJE!

24224 Stari Žednik
Zmaj Jovina 12

Tel: 024/ 787-288

INTERNET

www.
TippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

Čitajte nas
na WEB strani
www.tippnet.co.yu/ZVONIK

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadordev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u svečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u svečari "ORHIDEJA")
Telefon: 753-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

BLAGOSLOV I POSVETA CRKVE

**U novije vrijeme u mnogim crkva-
ma se slavi Dan posvete crkve. Crkve
nisu nove a posvećuju se. Tumači se
da su one dotada bile samo blago-
slovljene. U čemu je razlika? Molim
Vas da mi pojasnite.**

Pastoralni vijećnik

Na ovo pitanje rado odgovaram, samo se pribojavam da i ovog puta prostor određuje cjelovitost odgovora pa se ispričavam ako ne uspijem reći sve što bih želio. Za uvod Vam citiram kratko ono što određuje Rimski pontifikal u poglavlju o Redu posvete crkve u svojim uvodnim napomenama: "Krist je svojom smrću i uskrsnućem postao pravi i savršeni hram Novoga Saveza te je okupio stečeni narod. Taj je sveti narod Crkva, sjedinjena na sliku jedinstva Oca i Sina i Duha Svetoga, ili hram Božji, građen od živog kamenja, gdje se Ocu klanja u Duhu i istini. Zato se s pravom od davnine naziva 'Crkva' u kojoj se okuplja kršćanska zajednica da sluša riječ Božju, zajedno moli, izvršuje sakramente, slavi Euharistiju. Kao vidljiva zgrada ova je kuća naročiti znak zemaljske, putujuće Crkve i slika nebeske, slavne Crkve. Po prastarom običaju Crkve valja svečanim obredom Gospodinu posvetiti crkvu, koja se podiže kao kuća namijenjena isključivo i trajno okupljanju Božjeg naroda i slavljenju svetih otajstava. Crkva valja da bude, kako joj narav traži, prikladna za liturgijska slavlja, ukrašena, da odsijeva plemenitom ljepotom a ne samo skupocjenošću, te može biti u pravom smislu simbol i znak duhovnih stvari. Opći raspored svete građevine valja da je takav da na neki način očituje sliku sabranoga skupa, da omogućuje prikladan razmještaj svega i pomaže kako bi svaki pravilno izvršavao svoju službu... Osim toga neka se obdržavaju načela Opće uredbe Rimskog misala o rasporedu svetišta, oltara, sjedala, ambona i mjesta gdje se pohranjuje Presveti sakrament. Konačno, valja savjesno obdržavati sve što je propisao o stvarima i mjestima za slavlje drugih sakramenata, nadasve krštenja i pokore. Kad se crkva posveti, sve što se u njoj nalazi, kao što su: krsni studenac, križ, slike, orgulje, zvona, postaje 'Križnoga puta', treba smatrati da su po obredu posvećenja podignute i blagoslovljene, tako da ih ne treba još posebno podizati ni blagoslivljati."

Od davnine, od biblijske predaje do današnjega dana, bogoštovlju posvećeni prostor uvijek je bio na osobit način izuzet iz profanoga i namjenski predan sakralnomu. Ako se sjetimo starozavjetnih spisa u kojima je tako bogato opisan i sveti prostor i bogoštovlje i način obavljanja svetih čina, a onda i vrlo stroge pa čak i kaznene mjere za onoga tko bi prekršio dostojanstvo i svetost prostora posvećenog bogoštovlju, razumjet ćete da Isus više nego ikada u ovoj stvari govori da nije došao dokinuti nego ispuniti stari Savez. Najveća svetinja je, međutim, čovjek. On je kruna stvaranja. Najveće dostojanstvo na zemlji uživa čovjek. On je stvoren kao svet i savršen. Čovjek je dakle najoriginalnije mjesto Božjega prebivanja. U njemu boravi Bog. On je slika Božja. On je dakle i hram Božji. Ali je nažalost taj hram Božji grijehom razoren, obeščašćen i oskvrnjen. Stoga je cijela povijest spasenja okrenuta ka obnovi toga "Božjega svetišta" - čovjeka. Došao je Krist: Bog od Boga, Svjetlo od Svjetla i pravi Bog od pravoga Boga. On je jedini i od vijeka stvoreni i materijalni hram u kojem po naravi boravi presveto Trojstvo i u kom se i po kom se događa trajno bogoštovlje: po Kristu, s Kristom i u Kristu. Međutim, on je utemeljitelj Crkve i on joj je dao zadatak i poslanje da nastavi njegovo djelo posvećivanja i navješćivanja: posvećivanja čovjeka riječju i znakom; evanđeljem i sakramentima. Mjesto toga događanja, toga susretanja, jeste ponovno čovjek, ali otkupljeni čovjek, novi čovjek, Kristov čovjek, ako hoćete sam Krist u čovjeku. Čovjeku je vraćeno iskonsko dostojanstvo: i postali smo subaštinici Kristovi i baštinici Božji. Stoga je razumljivo da je liturgija kao javni čin svetoga događanja riječi i znaka tražila poseban prostor, vrijeme i obred ili način toga "svetoga događanja". Dakle, crkva kao hram je namjenski određeno mjesto izuzeto iz profane upotrebe i isključivo namijenjeno slavljenju Otajstava spasenja. To je susretno Boga i čovjeka te čovjeka i čovjeka. Dakle, u tom prostoru se događa Crkva. U želji da to bude i za najobičnije oko vidljivo i samim sobom dovoljno razumljivo, crkva se gradi kao specifični prostor koji je prepoznatljiv kao crkva. Kada se taj prostor predaje onoj svrsi za koju je podignut, on se izuzima i posvećuje upravo Bogu i čovjeku, ali čovjeku u Bogu. Obred posvete slijedi naš put sakramenata da bi i samim obredom posvete označili tu zajedničku Očevu kuću i našom kućom, pa se u

obredu posvete vodom "peru" crkva i oltar - krštenje. Oni se (oltar i crkva) pomazuju uljem svete Krizme, što nas podsjeća na Potvrdu. Konačno, ona se pretvara u dvoranu posljednje večere i u njoj se slavi Euharistija - prostire se stol Gospodnji. Tako je dan posvete crkve najveći dan u povijesti jedne crkve i godišnjica te posvete slavi se kao godišnjica punine: krsta, potvrde i euharistije. Stoga osim svetkovina Gospodnjih nema u crkvenoj godini većega dana od godišnjice posvete crkve. Taj dan je za posvećenu crkvu, kako za zgradu tako i za zajednicu, najveći dan zahvale i zato je toga dana bogoštovlje jedinstveno i najsvečanije.

Što se tiče blagoslovljenih crkava, posve je drugo pitanje. Prostor ne dopušta da Vam sada "povijesnim hodom" pokažem kako je to kroz povijest bilo ali kratko spominjem. Od Starog vijeka do Srednjega nije bilo nijedne neposvećene crkve. U vrijeme gradnje cehovskih, obiteljskih, zavjetnih kapela i crkava izgubio se opći značaj crkve kao Crkve pa je ona postala bogoslužni prostor, ali za specifične službe i pobožnosti. Tada je Crkva uskratila obred posvete i stavila dosta stroge kriterije za posvetu svake crkve. Tako je na primjer za posvetu crkve trebao biti kameni, nepomični oltar (što je kod nas bila rijetkost). Crkva je morala biti od osobitoga općega značaja kao što je katedrala, velika crkva ili hodočasnička. II. vatikanski sabor je unio temeljitu obnovu i premišljanje u onom pravcu koji je na početku ovdje citiran te se sada može i treba posvetiti svaka nova crkva a od starih koje su već u upotrebi trebaju se posvetiti napose župne crkve, u kojima se u nedjeljnom ciklusu događa Crkva i slave sva otajstva. Dakle blagoslovljena crkva je recimo tako "krštena" a posvećena crkva je "punoljetna" i "krizmana". Jasno da su i blagoslovljena i posvećena crkva mjesta susreta s Bogom i da snaga susreta ne ovisi o vanjskom činu, ali je isto tako jasno da je posvećena crkva po svom dostojanstvu počašćena puninom molitve cijele Crkve da bi i u sakramentalnom smislu bila ono što je Crkva u Novom zavjetu - otajstveni Krist - novi Jeruzalem. Znak i vrata vječnosti.

Iz rečenoga je, ipak, najvažnija poruka svima nama: u crkvi se treba ponašati kao prema osobito svetom prostoru i privilegiranom mjestu susreta Boga i čovjeka. Stoga treba jako izbjegavati desakralizaciju, obeščašćenje toga prostora kako ponašanjem tako i odijevanjem ili, u novije vrijeme, remećenjem svetog čina zvonjavom mobilnih telefona.

mr. Andrija Kopilović

UMRO DOMINIKANAC FR. DR. TOMO VEREŠ

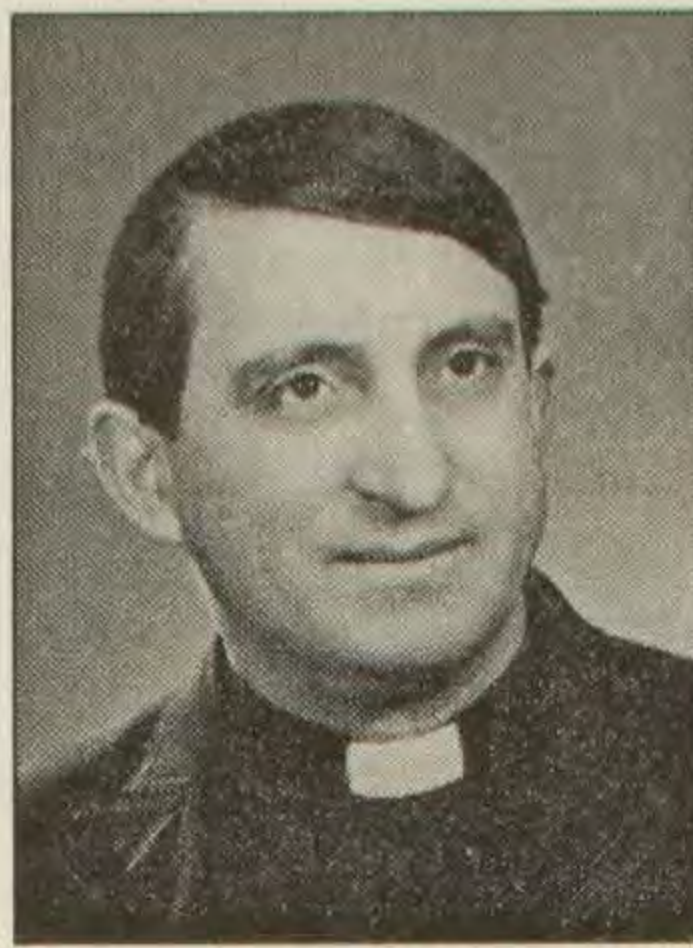

Nakon duge i teške bolesti u 73. godini života, 53. redovništva i 47. svećeništva preminuo je 9. prosinca dominikanac, filozof i istaknuti prevoditelj **fr. dr. Tomo Vereš**. Tomo Vereš je rođen 24. veljače 1930. godine u Subotici, gdje je završio pučku školu i gimnaziju. U Dominikanski je red stupio 1949. godine u

Dubrovniku. Za svećenika je zaređen 1956. godine u francuskom gradu Etiollesu. Filozofiju i teologiju je studirao u Dubrovniku i Saulchoireu u Francuskoj, gdje 1958. postiže licencijat iz teologije, zatim u Freiburgu im Brigau u Njemačkoj te u Zagrebu, gdje je 1970. na Bogoslovnom fakultetu obranio doktorsku disertaciju. Filozofiju je predavao na Dominikanskom filozofsko-teološkom učilištu u Dubrovniku te od 1974. kao redovni sveučilišni profesor na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu. Od 1975. do 1985. bio je predsjednik Tajništva za one koji ne vjeruju ondašnje Biskupske konferencije. U zagrebačkome dominikanskom samostanu bio je samostanski knjižničar punih 30 godina. Pod njegovim je vodstvom samostanska knjižnica "Hijacint Bošković" prerasla u regionalni spomenik kulture s vrijednim knjižnim fondom. Kao predavač sudjelovao je na brojnim međunarodnim kongresima posvećenim proučavanju nauka sv. Alberta Velikog, sv. Tome Akvinskog kao i dijalogu između kršćana i marksista. Dvadeset knjiga koje je fr. Tomo Vereš napisao ili preveo te više stotina bibliografskih jedinica (rasprava, članaka i polemika u domaćim i stranim časopisima i zbornicima) pokazuje široko polje rada na kojem je bio aktivan: od Aristotelove filozofije, zatim filozofije sv. Alberta Velikog i sv. Tome Akvinskog, preko društvenog nauka Crkve i dijaloga s marksistima sve do pitanja nacionalnih manjina. Izravno je pisao na hrvatskome, mađarskom, njemačkom, francuskom, a njegova su djela u više navrata prevedena na albanski, engleski, slovenski, španjolski i talijanski jezik. Verešov rad nije samo pionirski u pokretanju prevođenja srednjovjekovnih filozofa i teologa na hrvatski jezik, nego i u započinjanju znanstvenog dijaloga kršćana s marksizmom. Zbog njegova prinosa dijalogu između marksista i kršćana cijenili su ga i nekršćani. U tom periodu svoga rada isticao je društveni nauk Crkve i naučavanje zajedničkog učitelja sv. Tome Akvinskog. Učitelj Dominikanskog reda **fr. Timothy Radcliffe**, 10. lipnja 2000. promaknuo ga je u "učitelja svete teologije", što je najveće odlikovanje u Dominikanskom redu, koje se dodjeljuje za osobite zasluge na unapređenju znanosti, naročito filozofskih i teoloških.

/IKA/

UMRO ANTUN MILOŠ, svećenik

Nakon duge i teške bolesti, na Institutu kardiovaskularnih bolesti u Srijemskoj Kamenici, okrijepljen svetim sakramentima, u utorak 12. studenoga preminuo je **Antun Miloš**, svećenik Subotičke biskupije u miru. Umro je u 68. godini života i 41. godini svećeništva.

Rođen je 5. srpnja 1935. godine u Sonti, od pobožnih roditelja, pokojnih Mate i Janje rođ. Domić, koji su dali na svijet osmero djece, od kojih je Antun pripadao Subotičkoj biskupiji, a o. Mato Hrvatskoj karmelićanskoj provinciji sv. Oca Josipa sa sjedištem u Zagrebu - Remetama. Osnovnu školu pohađao je u rodnoj Sonti, gimnaziju u sjemeništu na Šalati u Zagrebu gdje je i maturirao. Filozofsko-teološki studij završio je na Katoličkome bogoslovnom fakultetu u Zagrebu gdje je i diplomirao. Za svećenika je zaređen u subotičkoj prvostolnici - bazilici sv. Terezije Avilske, 29. lipnja 1961. po rukama biskupa Matije Zvekanovića. Kapelansku službu je vršio u subotičkoj katedrali, zatim u Novom Sadu u župi sv. Elizabete, Čantaviru i Adi. Od 1966. do 1972. godine bio je župnik triju župa. Kruščić, sivač i Crvenka. Od 1972. do 2000. bio je župnik u Starom Žedniku, te dekan Subotica-Donji grad. Radi pogoršanja zdravlja prije vremena je umirovljen, te je boravio u Somboru i u karmelićanskoj crkvi slavio misu. Svoje svećeničke dužnosti, kao i dužnost dekana, obavljao je revno i savjesno. Župne crkve i kuće u Kruščiću, Sivcu i Crvenki i Starom Žedniku potpuno je obnovio, uveo novu elektrifikaciju zvona i crkve, oličio iznutra i izvana, ne zanemarujući rad oko duhovog rasta svih svojih vjernika. Uz svoj materinski hrvatski jezik tečno je govorio mađarski i njemački, kako bi mogao biti na raspolaganju vjernicima tih nacija na području Subotičke biskupije, a poznao je i engleski jezik. Bio je vrlo cijenjen i obljubljen kod svojih vjernika, što se i pokazalo na sprovodu kada su se vjernici Staroga Žednika sami (uz podršku župnika Željka Šipeka, koji je bio na putu u Njemačkoj - op. ur.) organizirali autobusom i privatnim kolima te ga došli ispratiti na vječni počinak. Tijelo mu je bilo izloženo u karmelićanskoj crkvi u Somboru.

Misu zadušnicu u karmelićanskoj crkvi, 14. studenoga predvodio je subotički biskup mons. dr. János Péntzes, uz koncelebraciju 22 svećenika, braću franjevce i braću karmelićane. Na misi je bilo veliko mnoštvo vjernika iz njegove rodne župe Sonte i Starog Žednika, te vjernika grada Sombora i časnih sestara. Od pokojnika se u propovijedi biranim riječima oprostio njegov kolega, župnik župe sv. Križa u Subotici Imre Ehmman. Pokopan je na Velikom katoličkom groblju u Somboru, a obrede je predvodio biskup Péntzes. /GK/

Mato Miloš

Prošlo je 40 dana od kako je naša draga mama i majka

MARIJA (Mariška) SKENDEROVIĆ, rođena Matković

prešla iz ovozemaljskog života u vječnost.

Sveta misa na šest tjedana bit će u subotu 21. prosinca u 7,30 sati u katedrali-bazilici sv. Terezije u Subotici.

Njezini najmiliji

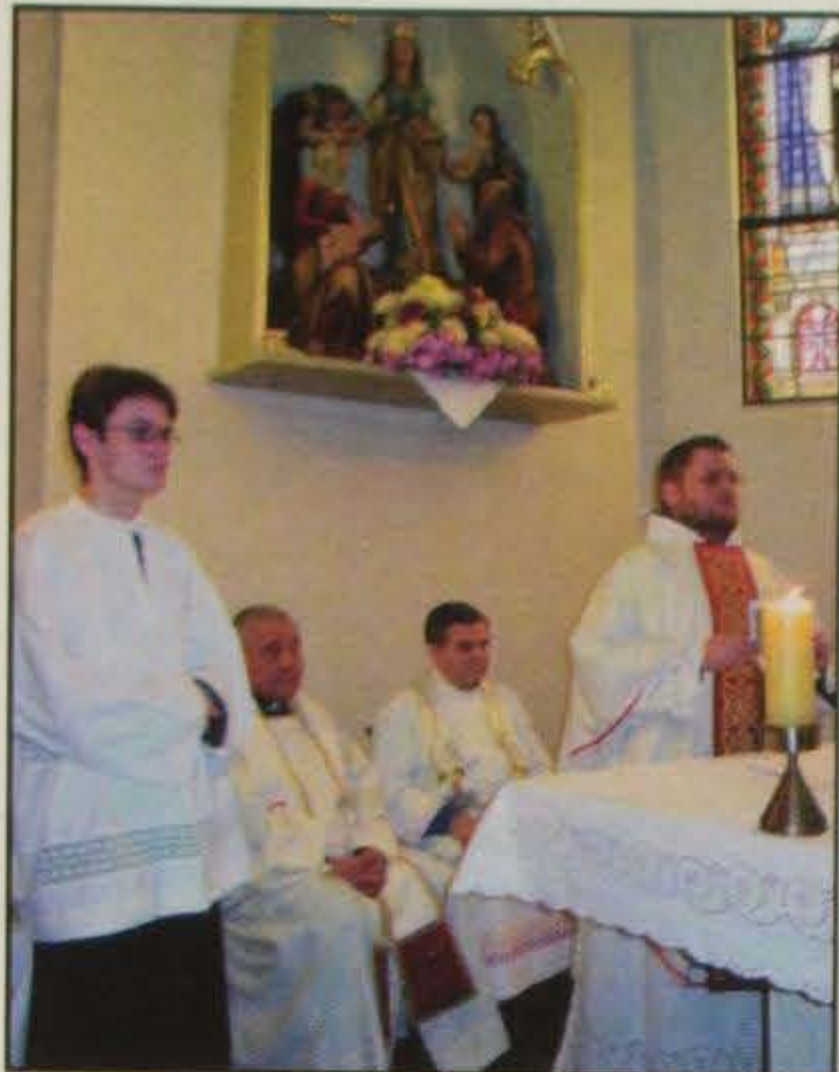

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Josip Ivanković, Elizabeta Kesler, mr. Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, Alojzije Stantić, Branko Vaci; Uredništvo stranica mladih: Ljubica Crnković, Igor Čeliković, Biserka Jaramazović, Marina Kujundžić, Ivana Lazić, Dijana Šarčević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "PRINTEX", Stipe Grgića 58, Subotica, Tel.: 024/554-435. List je oslobođen poreza na promet rješenjem Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje i kulturu br. 106-413-00370-2002. ISSN 1451-2149.

Od Zvonika do Zvonika u boji

Proštenje u bolničkoj kapeli. Sv. misu je predvodio novi gvardijan subotičkog franjevačkog samostana o. Zoltán Dukai

Mladi potpisuju APEL PROTIV PORNOGRAFIJE u Katoličkom krugu u Subotici

Književna večer posvećena pjesniku Jakovu Kopiloviću

Tako se pravi "božićnjak"

Prva smotra recitatora na hrvatskom jeziku u subotičkoj Gradskoj biblioteci

Snimljene pripovitke Balinta Vujkova na CD-u došle su u ruke učenika i učiteljica prvih razreda na hrvatskom jeziku

Sjećanje na Balinta Vujkova na multimedijalnoj večeri kroz priču sina Franje i film Rajka Ljubiča

Svečana sjednica HKUD-a "Vladimir Nazor" u Somboru u povodu 66. obljetnice postojanja

Početak "serije"
dr. Tadej Vojnović u crkvi sv. Roka

Župnik Andrija Anišić:
uvodna riječ i obrazloženje "serije"

Slušaatelji na prvom predavanju
u crkvi sv. Roka u Subotici

U GODINI BIBLIJE
u organizaciji
Obiteljskog odjela
Pastoralnog vijeća
župe sv. Roka
započela

SERIJA
predavanja
pod nazivom

UPOZNAJMO
BIBLIJU

Papirus u rukama mladih trećeg tisućljeća

Dio od oko 500 slušatelja koji su s izuzetnim zanimanjem
pratili izvrsno predavanje o Bibliji

Sjedilo se i na podu

Tko to tamo pita ...

Drugo predavanje u amfiteatru
otvorenog univerziteta u Subotici